

Kara Gün Dostuyum

III

Vecizeler Hikâyeler

GÖNÜL SEMASINDA DA BÖYLE YILDIZLAR VAR.
BELKİ SİZ DE BUNLARDAN BİRİSİNİZ.
BELKİ AYSINIZ, BELKİ GÜNEŞ..
KENDİNİZİ TANIMAK İSTEMEZ MİSİNİZ?..

Hikâyeler – Vecizeler – Atalar sözü

KARA GÜN

DOSTUYUM (III)

Yazan:

Nusret Tura UŞŞAKÎ

İstanbul

1964

İRFAN SOFRASI

NECDET ARDIÇ

TASAVVUF SERİSİ (84)

ÖN SÖZ

Muhterem okuyucularımız.

M. Nusret Tura Uşşaki Hz. Efendi Babamızın eserlerinin daha çok kimseler tarafından istifade edilmesini sağlamak için çalışmalar yapmaktayız. Bunlardan biri de yazıldığından sonra **(Kara Gün Dostuyum) (III) Hikâyeler – Vecizeler – Atalar sözü** ismi ile basılan kitabıdır. (Dizgi: Garanti Matbaası. Baskı: Yeni Savaş Matbaası – İstanbul 1964)

Daha evvelce çalışmalarını yaparak dosya kitap haline getirdiğimiz;

(16) Nolu, (Divan-3-) kitabımızda bahsi geçen divandan alınma bazı şiirler var idi, ancak (Divan-3-)’e bunların tamamı alınamamış idi, bu vesile ile yeni oluşturulan divanda Nusret Babamızın bütün şiirleri bulunmaktadır.

Bu çalışma **(88)** Nolu (**M. Nusret Tura divanı**) olarak kitaplarımızın arasında yerini almıştır.

(77) Nolu, (**Aşk ve muhabbet yolu/M. Nusret Tura**)

(82) Nolu, (**Mektuplar da yolculuk/M. Nusret Tura**)

Bunları sitemize yükleyip kardeşlerimizin istifadesine sunmuş idik. Bu dosya kitabımızda böyle bir çalışmadır.

Bu çalışma ise **(84)** Nolu (M. Nusret Tura **(Karagün Dostuyum) (III) Hikâyeler – Vecizeler – Atalar sözü**) olarak kitaplarımızın arasında yerini almıştır.

Bu çalışmanın oluşmasında emeği geçen Murat Pay ve Fazıl Bulut evlâtlarımıza teşekkür eder diğer her türlü çalışmalarında da başarılar dilerim.

Böylece bu kitapta, âdeta yeniden gün yüzüne çıkan değerli bir hazine hükmündedir. Cenâb-ı Hakk okuma fırsatını bulup okuyanların kitabın ve Nusret Babamızın

ruhundan ve nurundan, faydalanmalarını Cenâb-ı Hakk'tan niyaz ederim.

NOT= *Vaktim olsaydı, yenileme çalışması yaptığımız bu kitabın içinde geçen, Arabi ve Farisi kelimeleri de, güncel kelimelere çevirmek isterdim ama, vakit yokluğundan kitap üstünde ancak bu kadar bir çalışma yapabildik.*

Bu kitaptan meydana gelecek ma'nevi hasılayı, evvelâ Efendimiz Muhammet Mustafa, (s.a.v.) nın ve vâlidelerimizin ruhlarına ve Ehli beyt hazaratının ruhlarına, ve Nusret Babam ve Rahmiye Annemin ruhlarına ve ceddlerinin ruhlarına ve ahrete intikal etmiş olan evlâtlarının da ruhlarına hediye eyledim kabul ve haberdar eyle yarabb-i. Âminn...

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.

(Terzi Baba, Necdet Ardıç)

KARA GÜN DOSTUYUM

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle başlıyorum

Vecizeler, nasihatlar, hikâyeler, ata sözleri.

Ey sevgili kardeşlerim

Bilirsiniz ki sözlerin özlüsüne vecize derler, Lâtince de az kelime ile çok mâna ifade edenlere lakonik derler. Arapça'da kolay gibi görünüp benzeri yazılması çok güç olan yazılara da sehli mümteni derler. En büyük vecizeler kitabı Kur'ân-ı Kerim'dir. Kolay görünür, fakat eşi yazılamaz. Daha ilk zamanlarda Araplar Kâbe duvarlarına asılan şiirleriyle mukayese etmeğe kalkmışlar da muvaffak olamamışlardı. Hattâ kütüphaneleri dolduran tercüme, tefsir ve izahların yekûnu binleri aşar, fakat yine tam bir şey anlayamazlar. Çünkü bu iş akıl ve zekâ işi değildir. Bir tek yol vardır, o da mücahede ve müşahede yoludur.

ALLAH'ın sevgililerine verdiği hidayet nuriyle o deryaya giren, dalan, inci çıkaranlar vardır.

Kur'ân-ı Kerim'in nurlu ışığı altında birçok eser elde edilmiştir. Bir defa Kur'ân-ı Kerim'in harflerinin bile çeşit çeşit mânaları vardır, hattâ o harflerin başta, ortada, sonda oluşları bile büsbütün zıt mânalar verir.

Kur'ân, birleyen, furkan, ayıran demektir. (Kerim) ödünç ve hiçbir şey mukabili olmıyarak, veren, bağışlayan, lûtfeden demektir. Kur'ân-ı Kerim de, birleyen ve hikmet dolu Hak kelamı demek olur. Furkan ise iyiyi kötüden ayıran kitap olabilir.

Şu âlemi görüyorsunuz, hayatın aslı 4 unsurdur. Ateş, hava, su, toprak. 4 mevsim de, bu unsurların tehavvülü ile dünya hayatı başlamış, bitkilerde hayvanlarda, adet ve cins itibariyle çoğalmış, nihayet tekâmül ede ede insan nesli, Adem ve Havva olarak tezahür etmiştir. Adem'in kalbindeki kadın arzusu, sol kaburgadan yaratılma nüktesiyle anlatılmıştır. Memnu ağaç, birleşmek arzudur.

Birleşme keyfiyeti olmasa çoluk, çocuk galesi olmayacak, cennette gibi yaşanacaktı. Belki de bu emir, tahrik maksadı ile verilmişti. Zira hayat olsun kitabımız olsun, her şey bir sır olup karşımıza türlü elbiselerle çıkarılmıştır. Bu sırlar pek akıl yolu ile anlaşılammakta. Aklın arkasında uzun bir çalışma nefis mücadelesi ve terbiyesiyle bir de tecrübe devresi atlatmak lâzımdır.

Siz mektepte ve imtihan sıkıntısı içindeyken ilkbaharın güzelliklerini gözleriniz görür mü? Birisi "gel baklava yiyelim" dese bu sinirli ve heyecanlı zamanınızda yiyebilir misiniz? Tabii hayır.

Nişanlınızla balayı gezmesindesiniz. Kar, fırtına ve yağmur başkasının açlığı sizi alâkadar eder mi? Hayır etmez.

Demek bu âlem aynı âlemdir. Değişiklik bizdedir. Gençler ve çocuklar için her şey olan bu âlem hasta, kederli, yoksul kimseler için mânasız bir varlıktır. Yüktür. Kemale gelmiş bir Hak âşığına da sorarsanız her gözünüzün gördüğü varlık Hakdır. Mecnunun gözü Leylâ'dan başka bir şey görmez. Esen rüzgâr sevgiliden haber getirir, güzel bir ses muhakkak, sevgilisini karşısına getirir. Bir fakire yardım etse, bu kendisi için değil, sevgili hoşnut olsun diyedir.

Vecizelerde herhangi bir söz gibi özden doğar, harf elbisesiyle ağızımızdan çıkar, ya muhatabımızın bir kulağın dan girer diğerinden çıkar veyahut dimağımızda yerleşir, eğer kâğıda aksederse, ebedîleşir.

Biz de okuduğumuz kitapların ruhumuzda iz bırakan kısımlarını topladık, müşterek zevklerimiz olan kimselere sunuyoruz. Zevklerin en büyüğü, insanı sonsuzluğa götüreni ve hayretimizi arttıranıdır. Esasen aczimi şu manzum yazıda da göreceksiniz.

Bilmem ki neyim? Anlamadım kendimi gitti.

Beş on sene evveldi ki gençlik sona erdi.

**Deryada da, dağlarda da, kırlarda da gezdim.
Çok çok düşünüp az okudum vahdeti sevdim.
Tam kırk sene var sinei sûzan yanıyor hep.
Tam kırk sene var didei giryân akıyor hep.
Tam kırk sene var derdi nihan yaktı kavurdu.
Tam kırk sene var yarei aşk sızladı durdu.
Bilmem ki neyim? Bir deli mi? Belki de öyle.
Bilmem ki neyim? Bir veli mi? Belki de öyle.
Divâne miyim, divanda mı? Anla ve dinle.
Al sâzını, geç karşıma gönlüm gibi inle.
Ben bir garibim, âşıkıyım vahdeti zâtın.
Pervanesiyim farzediniz şemai cânın.
Kâh bülbülüyüm, kâh gülüyüm bâğı cenanın.
Kâh sevgili, kâh bendesiyim bil ki hüdanın.
Bezmi ezelin nefhasıyız şimdi vücuduz.
Suretteki eşkâle bak aldanma ki nûruz.
Bizde görünen hem de gören zâtı hüdadır.
Anlarsan eğer nutkumuzun hepsi gıdadır.**

Her yerde, her gönülde bütün sıfatlarını açık olarak gösterdiği halde ve dostlarının gözünün önünde apaçık görüldüğü halde herkesçe aranan, sorulan Vahit, Ehad, Samed olan HAZRETİ ALLAH gecemizi gündüz eyleye, âmin.

ALLAH'a sevgi, yalnız onun sevgililerini sevmek ve onlara uymakla olur.

Gençlikte ALLAH'ı terk eder anmazsanız, ihtiyarlıkta da ALLAH sizi anmaz ve terk eder.

Hak yolunda sür'atli gitmek isteyenler rûsvay olurlar. Niyazla, ihtiramla, teslimiyetle, sabırla yol almalıdır. Fakirlikle, zaiflikle, acizle gidenler hızlı yol alırlar.

Dervişiz diye zillete düşmek doğru değildir, itabı ilâhi vardır.

Bize secde ettiğin bu yüzü niçin başkalarına çevirirsin? Bize yalvaran ağzını niçin başkalarına açarsın? Camilerimizde ulûhiyyetimiz karşısında büktüğün boynunu niçin başkalarına bükersin? Bana döktüğün yaşı, başkalarına niçin dökersin de zillete düşersin, utanmazsın? Sevgili-siyle olan gönül daima hoşluk içindedir.

Bir kimse ki, hayatı ilmiyye ile diridir, o kimse ölmez.

Ömrümüz bir uzun yolculuğun son demleridir.

Akıl mahiyeti insaniyenin cemii itibaratından ve teşehhüsatından kat'î nazar etse, emri vahitten gayri nesne kalmaz, yani masiva denilen Haktan gayri her şeyden bir an için sarfı nazar etse, Kün emri kalır.

Ey beden, ey ceset, ey Ahmet, Mehmet, Ayşe, Fatma. Namlarını alan insan sırtında taşıdığın yükü biliyor musun, seni güden kimdir?

Her sabah seher yelini kaçırmayıp onunla dosta

gidin, sararmış yüzünüzden akan yaşlarınızdan, yanan ciğerlerinizden bahsederek selâm verin. Belki mukabil selâm alırsınız.

Şeyh Rüknuddin hoca azizandan sormuş. Sizin terbiyeniz Hızır Aleyhisselâm'dan imiş.

-Hak Tealâya âşık öyle kullar vardır ki, Hızır da onlara âşıktır.

-İşitiriz ki sizin zikriniz cehri imiş.

-Bizde işitiriz ki, sizin zikriniz hafi imiş. Siz bizimkini işittiğiniz gibi görüyorsunuz ya, biz de sizinkini işitiyoruz. Demek sizinki de cehri imiş ki biz de duyduk.

Mevlâna Seyfüddin hoca azizandan sormuş. Sizin zikrinizin cehri olmasının hikmeti ne?

-Hadis-i Şerif mucibince can çekişen kimselerin yanında yüksek sesle Kelime-i Şehadet getirmek iyidir. Dervişlerin her nefesi son nefesidir. Onun için zikirleri cehri'dir.

Öyle bir lisanla dua etmeli ki, dua ederken anıyla günah işlemiş olmamalıdır.

Ezel gününde Cenâb-ı Hak bütün ervahı karşısına almış ve üç defa (Ben sizin Rabbiniz değil miyim?) diye sormuş. Bütün ruhlar (Evet) deyip secdeye kapanmışlar. İkinci defa suale cevap verenler ve secde edenler azalmış, üçüncü defa suale cevaplar ve secdeler daha ziyade azalmış, işte bu âlemde de fark buradan doğuyor. İsmi ne olursa olsun üç secde yapanlar; veliler, Peygamberler, Aşıklar, sadıklar, salihler... İkinci secdede bulunmayanlar, dinsizler, din düşmanları... İkincide de bulunup yalnız

üçüncüde bulunmayanlar, islâmlardır. Mümindirler. Fakat dinin esrarına vakıf değildirler. Cennet, cehennem, sorgu, sual bunlar içindir. Çünkü birinci taife cenneti de bir pula satmış, serden geçti seçilmişlerdir. İkinci ve üçüncü secdede bulunmayanlar, daha ziyade cehennemi dolduracaklardır. Hiçbir secdede bulunmayan, inat ehli var mıdır dersiniz? (Secde etmiyen yoktur) derim. Hiç olmazsa bir defa secde etmiş, ya ona bir mükâfat yok mu dersiniz? Onlar Cenab-ı Mevlâ'nın rahmân ismi şerifinden istifade ederler, yani ahseni takvim üzerine insan yaratılmışlardır, sureta velilerde olan bütün avantajlara sahiptirler. Anadan doğduktan sonra bülûğa erinceye kadar islâm sayılırlar. Akılları erdikten sonra doğru dini seçebilirler. Peygamberler gönderildikten sonra da şeriat başlamıştır zaten.

Gel zaman, git zaman her varlık ecel şerbetini tattıktan sonra Cenab-ı Vacibül Vücut hazretleri (Bu mülk kimindir?) diye heybetli bir sual soracak, hayatta kimse olmadığı için, tabii yine kendisi cevap verecek (Bir ve kahretmek kudretinin yegâne sahibi ALLAH'dır.)

İnsan evsafı ilâhiyeye, hakikati insaniyeye kabiliyet kesbetmek için ibadet eder. Sabırla devam etmelidir. Bir gün gelir gönül kapıları açılır.

Yüksek mertebelere erişmek ilim iledir. İlim sohbet ile hasıl olur, idrak artar, fakat sınıf geçmek ve ders atlamak için çok zikir lâzımdır.

Tarikatlardan maksat Hakkın birliğini can gözü ile görmek için, gözün önündeki binlerce perdeyi yok etmenin usullerini öğrenmek demektir. Bu öyle bir sırrı ehadiyetdir ki, bütün mevcudata saridir. Perdelere masiva derler, her yolcu son perdeyi de aşk ile yırttıktan sonra kendi

ehadiyetine vasıl olabilir. Esasen kendi ehadiyeti kâinat deryasının ehadiyetidir.

Putperest tatarların Harzem ellerini talan ettikleri bir zamanda Necmeddin-i Kübra Hazretleri altıyüz kadar dervişle hareket ettikte düşmanın da şehri terk edip geri döndüğü görülmüştür. O muhterem zat; birkaç zaman sonra büyük bir kıt'al olacağını müritlerine bildirmiş ve burayı terk edip garbe çekilmelerini söylemiş. Yakınları rica etmişler. (Ne olur dua etseniz de bu fitne Müslümanların başından gitse.)

-Bu ALLAH'ın emridir, olacaktır, kaldırılamaz.

-Öyle ise buradan beraber uzaklaşalım.

-Bana şehit olmak mukadderdir, buradan uzaklaşmam, demiş.

Bir müddet sonra da Timurlenk'in ordusu gelmiş, ölüm saçmağa başlamış. Bir tatar da Necmeddin-i Kübra Hazretlerine hücum etmiş. O da evvelâ taşla mukabele etmişse de aldığı yaraların tesiriyle şehid olmuş. Fakat o esnada tatarın saçlarını o kadar sıkı tutmuş ki, katilin saçlarını kesmekten başka çare bulamamışlar.

Timurlenk, Anadolu'ya hücum ederken, Yıldırım Beyazıt ordularına karşı zafer kazanmak için ne yapmak lâzım geldiğini bir veliden sormuş, sorduğu veli de aşağıda yazılı duayı öğretmiş. Timur o duayı harp başlamazdan bir gece evvel okumaya başlamış ta harp bitinceye kadar devam etmiş.

Yeldâ gice ni şem'i şebistan itgân

Bir lâhza da âlemimi gülistan itgân

Bes müşkil işim düşüptür âsân itgân

Ey barçei müşkülümü asân itgân.

Muhterem okuyucularım, âlemde herhangi bir hareket oluyorsa hepsi Hakkın müsaadesiyle bir hikmet tahtında olmaktadır. Timurlenk bütün gece uyumadan bu dört satırlık acayip dua ile fakat tam bir itikat ve temiz bir kalple Hakka yalvarırken, Yıldırım Bursa'daki hamamında içki âlemindeydi. Hem de Timur'un gönderdiği elçilere hakaret ederek (Şahınıza bu çarşafı götürünüz, giysin, bu tesbihi de eline verin, karılar gibi evde otursun, tesbih çeksin, harp onun nesine gerek.) diye hiç de terbiyeli olmıyan bir harekette bulunuyor. ALLAH'ın sillesini yiyor.

Muzaffer Hâmedân dedi ki: (Ebussaid bir ölçek darının içinde bir danedir. Geri kalan ise biziz.) Ebussaid'e bu sözü yetiştiriyorlar, o da cevaben (O kalan tek tanede biz değiliz, o da ona aittir. Ben bir hiçim. Her tarafı dolduran bir hiç.) dedi.

Varını, yoğunu fakirlere dağıtan bir şahsa (Bak geçen hafta bir oğlun dünyaya geldi ona bir şey ayırmadın, sebep ne?) dediler.

-Eğer oğlum iyi bir kimse ise Cenâb-ı ALLAH iyileri korur, aç bırakmaz, oğlum iyi bir evlâd değilse, benim helâl malım kötüye kısmet olmasın, demiştir.

Ey sultanların sultanı, ben bir köleyim, sen sahibimsin. Benim Cehennem ateşine tahammülüm olmadığını bilirsin, ben de Cennetine lâik olmadığımı bilirim, fakat senin merhametinin ve affının sonsuz olduğunu da unutmam, senden ferman ben kurban.

Razi

Aşk ile geçen bir an, 60 senelik ibadetten hayırlıdır.

Razi

Hizmetlerinize ve ibadetinize karşı bir şey istemeyin,
bütün keyfiyetleri ALLAH'a havale edin, o işini bilicidir.

İmam-ı Gazali 40 cilt kitap yazmış, birisi bunlardan
birini tenkit etmiş, o gece rüyasında İmam-ı Gazali'yi
görmüş, Resulullah Efendimiz'e kendisini şikayet ediyor.

(Yâ Resulullah, işte bu adam şu kitabımı tenkit
ediyor, inkâr ediyor.) Efendimiz yanında bulunan eshaba
emir veriyorlar. (Bakın şu kitabın yazılarına, şeriata,
tarikata, hakikata aykırı yazılar var mı?)

Eshab hemen tetkik ediyorlar, aykırı bir yazı
olmadığını, hattâ beğendiklerini söylüyorlar. (Efendimiz de
öyle ise cezası verilsin.) diyorlar. Eshabtan birisinin şefaati
üzerine ceza hafifliyor. Birkaç sopaya inhisar ediyor,
dayağı yiyen adam uyandığı zaman sopaların acısını
duymuş ve günlerce acısını çekmiş.

İnsanlara yaklaşırken seni yakmamalarına dikkat et.

Rabiâi Advîye ismindeki bir derviş kadına sormuşlar,
(Sen hiç Hac'ca gittin mi?) Cevap vermiş, (Evet, gittim,
şimdi Kâbe'nin taşını değil, sahibini, efendisini arıyorum.)

Herkes nasıl fakirlikten korkup kaçarsa, ALLAH'ın
sevgili kulları da zenginlikten ve yüksek mevkilerden öylece
korkup kaçarlardı.

Âlemde bütün gaye ruhî müvazeneyi bulmaktır.
Nefsinin müvazenesini bulanlar, kendilerini mes'ut
zannederler. Amma aldanırlar. Nasıl tefrik edeyim
diyorsunuz? Söyliyeğim: Dünyaya ait her işiniz tamam da,

bir Şeye ihtiyaçınız yoksa, nefsin mvazenesi tamam demektir. Bunlar olsun, olmasın, hasta veya sıhhatte olun, gönlünüzde evvelâ bir boŐluk, sonra da bir sızı, daha sonra da hoŐluĐa erebildinizse ruhunuz da mvazenededir.

İnsanda ruh, Hakkın cemalinin mazharıdır. Nefis ise celâlin mazharıdır. İkinin vahdeti didar ile vuslat demektir ki, bundan da veledi kalp denilen ayna hasıl olur ki, ona bir isim takmak isterseniz (Gönül) diyebilirsiniz.

(Cihan bir bedenin mesti veli; mestaneler başka)
(Çerağı meclis bir amma yanan pervaneler başka)
demişlerdir.

Hak Teâlâ'nın âŐıklarındaki tenezzül hâli aynı kemaldır. ÂŞıkların Hakka yakın oldukları öyle bir an vardır ki melekler, nebiler, resller bile onun içine giremezler. Habib resllĞn ehadiyette buldu.

Ademi mânayı mir'at eyliyenler zâhida
Seyreder ALLAH'ı halkta, halkı da ALLAH da
Say edüp kullukda mahvol sıtk ile kim lâcerem
Abdi mahzı Őâh ederler bu ulu dergâhde

Bâdei engre el srmem bu bezmi fanide
BulmuŐum câmı muhabbet neŐvesin ben âahda
Sanma menzilde karar eden olur ehli kemal
Ey Sezâi kâmil odur ki ola hep rahda

Her fiil bir sıfatın izidir, sıfat ise zata dayanır. Anın için her kişinin fiilinde sıfatını, sıfatından zatını görmek kabildir. O zat hepimizin zatının toplu bulunduğu zat deryasıdır.

Muhabbet olan yerde bütün sıfatlar fanidir, Hakka en yakın sıfat muhabbettir.

Muhiti Bahri tevhidi bulup dal olma bi hâsıl
Vücudun katresin mahvet eğer oldunsa ehli dil
Şebi firkatteki kesret hayali zıldır aldanma
Serâbı ko Saraya bak Sarayı sırra ol vâsıl
Mecaze bakma ey salik hakiki matlaba azmet
Ki zira zılli zâilde ikâmet eylemez âkil
Anın nakhâşını gör sen hemen zeynine aldanma
Güneş tâbında çün şebnem bilirsın kim olur zail
Hüdâyi vahdete bak kim, sana mâni değil kesret
Olur mu âfitâba hiç vücudu zerrenin hail.

Tasavvuf âlimlerinin menba suyu gibi fışkırdığı üç büyük şehir, Horasan, Şirvan, Erdebil'dir. Bu altın topraklarda yetişen velilerden biri demiştir ki, Cenâb-ı Hakkın rızası tâatde, icabeti duâda, hışmı günâhda, ism-i Azamı Esmâ'ül Hüsna'sı içinde, kadir gecesi 365 gecenin birinde, velisi kullar içinde, kendisi veli kullarının gönlü içinde gizlidir.

Ruh, kudsi bir emirdir. Bütün eşyaya mizacına göre hükmeder. Ruh, üzerinden geçtiği şeyi diriltir. Cibrilin bir

adı da Rûhül emin veya Rûhül kudüstür.

İnsan hakikati insaniyye mertebesine erişince ruhu da külli rûh olur ki onun zikriyle kâffe-i eşya da zikre girer.

Arifler indinde sabır, kimseye kendi halinden şikâyet etmemektir. Bir gül yetiştirmek için toprağını, gübresini, suyunu, güneşini hesap etmek lâzımdır. Fidan, diken, yapraklar, hep gülün tabileridirler. Maksat gülün kendisidir. Ondanda gaye kokusudur. İnsanda kâinatın gülüdür. Onun kokusu ibadette okuduğu dualardır.

Dua nedir? Dua Cenâb-ı Hakkı takdis, tahmid, tenzih, tekbir etmektir. Hayvan olmayıp da insan yaratılmış olmak tam azalı olmak hep ALLAH'ın lûtfu eseridir. Ona şükür borçtur. Yüz sahife, 4 büyük kitap, 124 bin Peygamber insana insanlığını ve ALLAH demesini öğretmek için gönderilmişlerdir. İnsandan başka gelecek mütekâmil bir varlık yoktur. Efendimiz onun için (Namaz mü'minin miracıdır.) buyurmuşlardır.

Oruç nedir? İnsanlara ölmeden, hasta olmadan, ihtiyarlamadan acizlerini kendilerine anlatmaktır. Kabahatlerin başı, bol para, sıhhat, tokluktur ki, tecrübe edilmişlerdir. Oruç ile hem organlarımızı dinlendiririz hem de açlık dolayısıyla Hakka yaklaşırız. Yani Cenâb-ı ALLAH'ın teşrif edebileceği temiz bir gönle sahip olabiliriz. Çünkü ALLAH: (Ben bir yere sığmam ancak mü'min kulunun kalbine sığarım.) buyurmuştur. Hak Teâla bir mü'minin kalbine tecelli ederse ne olur? O kuldun mucizeler, kerametler, ilhamlar, geçmişe ve geleceğe ait bir çok ilimler ayân olur.

Şeyhül Ekber Muhyiddin-i Arabi hazretleri (Efendimiz'den kıyamete kadar gelmiş ve gelecek kutupların resimlerini yapar, isimlerini yazabilirim.) demiş fakat halk bunu öğrenirse o zatı rahatsız ederler. Olmayacak şeyler isterler diye, bildirmekten vazgeçmiştir. Kutup nedir? Namaz, oruç, zikir ile kendisini Hakka

sevdirmiş ve Peygamberlerimizle de teması muhafaza edebilen bir âdemoğlu demektir. Herkesin gönlünü okuyan, daima Hakkın huzurunda olan bu zat göçerken yerine bir vekil bırakır. Fakat hayatta iken de kimseye kendilerini belli etmezler. Bunlar kendilerine lâıyk bir vekil bulamadıkları anda kıyametin kopması mukadderdir. Çünkü dünyanın yaratılmasından maksat bunlardır. Aşk ile ve bilerek ALLAH diyecek ağız kalmadı mı? Âlemin ne kıymeti vardır. Bütün tabiat bunların hayranıdır ve hizmetindedir.

Cibril-i Emin; Muhammed A.S. hakikatının tecessüm etmiş bir şeklidir.

Aziz Mahmut Hüdai efendimizden rivayet: Recep ayının 27nci gecesı mirac gecesidir. O gece 12 rekât mirac namazına niyet edilir. Her iki rekâta bir tahiyatta (İnneke hamidün mecid.) dedikten sonra diğer iki rekâta kalkılır. 12ci rekâttan sonra selâm verilir. Ertesi günde oruç tutulursa o kimsenin şeriata aykırı olmıyan her duası makbuldür.

Tarikat menzilleri 12 olduğu için 12 rekât namazdan sonra makamı uluhiyyette fâni olduğunuzu biliniz ki, o vuslattan sonra oruç, makam icabıdır. Namazdan sonra 101 istiğfar, 101 salavâtı şerife, 101 adet yani bir tesbihde (Sübhanallah velhamdülillah velâ ilâhe illallahû vallahû ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyül azim) deyip ertesi günü oruca girilir. Bütün mevcudat, vücudu ilâhinin muhtelif mertebelerde tezahüründen ibarettir. Vücut birdir. 7 tecellisi vardır.

1-Ehadiyyet, vücudu ilâhiyenin esasıdır. Akıl, fikir, havas, kıyas gibi nûrâni vasıflar, idrak ve kabiliyetlerimiz o büyük varlık yanında pek kesif kalırlar. Kesif ise lâtifin halinden anlamaz. (ALLAH'ın hakikatini düşünmeyiniz.) diye bir de emir vardır.

2-Taayyünü Evvel, toplu olan esmâ ve sıfatı

ilahiyyenin tezahürüdür. Ehadiyette gizli olan burada aşikâr olur, buna tecelli-i evvel dahi derler. (Ben bir gizli hazine idim bilinmekliğimi diledim. Âlemleri ve nihayet insanı yarattım. İdrak verdim. Ruhumda nefhettim. İlk tecelli ettiğimde Habibim MUHAMMED'imi yarattım, ona olan âşkım dolayısıyla âlemi kâinatı yarattım.) buyurmuştur. Bu mertebenin iki tarafı vardır.

a-Nübüvveti mutlaka... Dış kısmı.

b-Velayeti mutlaka... İç kısmı.

Fahri Âlem Efendimiz (Alemin çamuru halk olunmadan ben nebi idim.) buyurmuşlardır. Diğer bütün nebiler ve veliler o nûrdan halk olunmuşlardır.

3-Taayünü Sâni... Bundan evvelki mertebede toplu olan oniki esmâ ve sıfat ve bunların icab ettirdiği bütün mânâ ve suretler bu mertebede yekdiğerlerinden ayrılırlar.

Yaratılan eşyanın hakikatlerinden ibaret olan bu suretler kendi hakikatlerini ve etrafını bilmezler, vücut bu mertebede çoğalmış görünür, kesretin başlangıcıdır. Tasavvuf lisanında eşyanın bu ilmî suretlerine (âyân-ı sabite) denir. Bu mertebede bütün varlıklar biri birinden ayrılmışlardır. Fakat henüz şekillere de bürünmemişlerdir. Çünkü âyanı sâbitenin hariçte vücutları yoktur. Şûûnatı zatiyeden ibaret olup Hakkın vücudile vardır.

Âyân-ı sabitelerin kendilerine göre bir istidat ve kabiliyetleri vardır amma birbirlerine benzemezler.

4-Mertebe-i Ervah... Bu mertebede ilmi suretlerin her biri basit bir cevher olarak meydana çıkar. Bu basit cevherlerin renkleri ve şekilleri olmadığı gibi zaman ve mekan kayıtları da yoktur, bunlar cisme göredir. Halbuki bunlar cisim değildir. Bu mertebede olan her bir ruh kendini, misillerini, mebde'î olan Cenâb-ı Hakkı bilirler. Orada tanışanlar muhakkak burada da buluşup tanışırlar. Yekdiğerine muhalif olanlar bu dünyada da muhaliftirler. Her ruh kendi zatı ile mevcut olduğundan beka için başkasına muhtaç değildir. Elestü birabbiküm (Ben sizin

Rabbimiz değil miyim?) hitabı burada vaki olmuştur. Ruhlar da (Evet) deyip secdeye kapanmışlardır. Bu secdelerin riya olup olmadığını kendilerine de ispat için ruhlar bu âleme gönderilmişlerdir.

5-Âlemi Misal: Âlemi ervahdan zahir olan her bir ferdin şekli, âlemi ecdamda da aynı şekilde gözükmeye üzerine oraya âlemi misal demişlerdir. Yırtılmaz, yapıştırılmaz olan bu vücutları; ziyade görülen hayâli suretler gibidirler. Evliya Hazeratının daima nazar ettikleri âlem burasıdır. Burada olacak işleri seyretmek onlar için kabildir. Ressamın resmini yapmadan evvel tasarlaması gibi.

Dünya kafesinden kurtulup kendinden geçebilen zevat o âleme ruhlarını sevk edebilirler.

6-Âlemi Ecdam: Âlemi misalde el ile tutamadığımız eşyayı burada tutabiliriz. Yakar ve parçalayabiliriz.

7-Rûyada görülebilen kâmil insan; vücûdu mutlakin son tecellisi ve son elbisesidir.

Ervahı evliyaya kelimatı ilâhiye denilir. Mertebe-i âdem, âlemde olan bütün mertebeleri kendisinde toplar. Esmâ ve sıfatı rabbaniyenin mahalli zuhuru âdemdir. Bu âlemi bir tek vücut farz ediniz. Cenâb-ı Hakk âlemlerin ruhu olan bu kabil insana bütün isim ve sıfatlarını öğretmiştir. Mısri Niyazi Hazretleri... (Zatı ilme Mustafa, Esmaya Âdemdir, Emin ikisinden zahir olmuştur. Ulûmu enbiya.) buyurmuşlardır.

Kâmil insan 18.000 âlemi, 18.000 gözle seyran eden biz özdür, bir ruhdur. Her âleme dahildir.

Kâmil insanın kalbi, bütün mekanları içinde alır bir mir'âtı Haktır. Mutlak vücut, isim, resim ve sıfattan münezzehe iken beşeriyete tenezzül etmişti. Keyfi zâtı böyle icap etmiştir. (Hasta oldum beni yoklamadın, aç oldum, beni doyurmadın.) diyerek, açlarla hastalarla beraber olduğunu anlatmıştır.

Ezan okunur mü'minleri namaza çağırır, sâlikleri rabıtaya dâvet eder. Hakikat ehlini gönül âlemine davet eder. Marifet sahiplerinin hayret makamlarındaki vuslat halinde cuşu huruşlarına bir işarettir.

Yer ve içersiniz bu gıdalar yılan zehir, mü'mine ibadet kuvveti, salihlere hamdü senaya ve zikrû tesbihe kuvvet ve kudret olur, hakikat ehline de (Yiyip içtiğin nimetlerim nasıl sende fani olup miraclarını yapıyorlarsa sende bende fani olursun.) diye bir hatırlatmadır.

(Habibim sen ümmete yalnız dinimi tebliğ et, üzülme onları kendi hallerine bırak, şefaatt senden fakat hidayette bendendir.) buyuran Cenâb-ı Kibriya İslâm olmiyan akrabaları için Efendimizi teessürden kurtarmak istemiştir.

Mevlâ bir kişiye kahhar ismi şerifiyle tecelli etti mi o kimsenin nazarında bütün varlıklar fâni ve mahvolur. Tâ ki Hak kalâ yalnız.

Cenâb-ı Allah evvelâ ebül-ervah olan Efendimizin rûh kalemini halk buyurdular. Ondan diğer ervah halk olundular. Derecelerine göre burada ruh toplu ve cem'iyette olan akıldır. Bu akl-ı küllün sağ yanı vücut, sol

yani imkândır ki nefs-i küll buradan yaradıldı. Âlemde bütün mahlûkatın tekessürü Adem ile Havva'nın, yâni akl-ı küll ile nefs-i küllün içtimaından hâsıl olmuştur.

Vehim ve hayal kuvvetlerinin içtimaından da şeytan hâsıl olmuştur. Yenilen tane kesret ve zûlmetin misalidir. Makamı ehâdiyet ve makamı vahidiyyet cennetinden kovuldular yani gözlerini kesret-i eşyaya ve mâsivaya diktiler.

Haktan başka vücut olmadığından şu görülenlerin hiç kıymeti yoktur. İllâ Hak ile olursa bir kıymettir. Görülenler hakikatin gölgesidir. Hepsi fanidir onların ölmeleriyle asla zarar gelmez.

Bir insanın arifi billah olabilmesi için 3 sefer yapması lâzımdır.

1-Cenab-ı ALLAH bir kimsenin hakikatinin dünyada âşikâr olmasını dilese o hakikati akl-ı külde tasarruf eder. Oradan nefs-i küle gönderir, arş ve kürsüden geçirir. Sonra yedi seyyarenin hakim olduğu çevreden felek-i kamere geçirir. Oradan ateş, hava, su, toprağa yollar. Maden, nebat, hayvan ve insanla son bulur ki zuhurun yarım dairesi tamam olmuş olur. Kamil bir insanın terbiyesiyle de hareket noktasına yükselirse daire tamam olur.

2-Birinci yolun inmesine mukabil, ikinci yol hayvan mertebesinden yükseğe akl-ı kül mertebesine yükselmek-

tedir. Sefer-i manevi ile hakikati MUHAMMED'iyeye erişmek lâzımdır. Esasen bir salikin buluğa ermesi demek akl-ı kûl mertebesine erişmesi demektir. Evliyalık mertebesi buradan başlar. Buraya kadar edindiği huyları, sevdiği renkleri, şekilleri bırakması, renksiz bir âleme gelmesi lâzımdır. Burada salikin aklı akl-ı kûl, nefsi nefs-i kûl, rûhu rûhül kudüstür. Bu makama farktan sonraki cemi makamı derler. Bu makama gelemiyen salik rehberlik de yapamaz. Tekmil olmaz. Seyri fillah mertebesinde âlemden de kendisinden de haberi olmaz. Şeriatın hükümlerini bile yerine getiremez. Çünkü kendisinde değildir. Gaip olmuştur. Bu fena fillah mertebesinden de geçmesi lazımdır.

3-Bekâ billah mertebesidir. Haktan halka dönmek ve istidat sahiplerini irşat etmek yoludur.

Azap nedir? Beklenmiyen bir şerrin, nereden geldiğini bilmezlikten doğan bir haldir.

CENAB-I ALLAH kendisinin razı olduğu ve olmadığı hususatı makamı risalete seçtiği zat ki habibi eşrefi mahlûkat olarak bizlere bildirdiği biricik şefaathimiz efendimiz, gayemiz, matlubumuz, Hazreti MUHAMMED aleyhisselatü vesselam efendimizdir. Onun vasıtası ile bizlere şeriatı, tarikati, hakikat yolunu göstererek marifet şehrine ulaşmamızı istemiştir.

1- Şimdi size idrakin derecelerini tarif edelim. Cesedlerde tasarruf eden kuvvete nefs-i nâtika diyorlar. Kalp, ruh, sır, akıl hepsi; şey'i vahiddir. Nefs-i nâtikanın değişen sıfatlarının isimleridir.

Nefs-i nâtika cisim değildir cismani de değildir. Cesedin içinde ve dışında tasarruf eden odur. Düşünen, istediği âzayı istediği kuvveti istediği gibi kullanan odur. Onun mekânı, onun nişanı yoktur. İsteddiği yerde bil külliye mevcuttur. Cesedin elinden tutan, gözünden gören, dilinden söyleyen bütün uzuvları işleten odur. Bedenin içini

ve dışını istilâ etmiştir. Her yerde hazır ve nazırdır.

2- Afakta olan nefs-i küle nazar edilir, ona aklı-ı izafi, rûhi külli derler. Halifetullahdır. Nefs-i külliyede cisim ve cismanî değildir. Gökleri ve yerleri içinden ve dıştan ihata etmiştir. Cümle tasarruf ondadır. Kemâkân mevcut olan bu izafi ruha zeval de yoktur.

3- Birinci ve ikinci mertebelerden geçerek cüz'î ruhunu külli ruhta yok edip ruh-î izafi ile dinç olan yani ruhunun ruh-i kül, aklının, aklı-ı kül, nefisinin nefs-i kül olduğunu hakkalyakin müşahede eden sonsuz bir âlemin katresidir.

4- Rûhunu rûh-u izâfide yok ettikten sonra ruh-î izafiye de Hakkın zatında ifna etmek, cüz'iyetten de külliyetten de kurtulmak, cümle ef'al ve harekâtı ve sıfatı zatta ve zatını da zatı Hakta ifna etmek ve bu hali hakkalyakin müşahede etmek ve lâ mevcud illallah hakikatının cemalini açmaktır.

Anlaşıldığına göre bir no'lu izah enfüsi, 2 no'lu izah âfakidir. Bir de her ikisine ait idrakin mecmuu nihayet Hakta fâni olmaktır.

5- Yukarıda yazılı 4 turu bir arada görmektir. Bu mevki sahibine ibnül vakt derler.

6- Bu turun ehli cümle eşyada kendini görür, kendisi de cümle eşyaya aynadır. Bütün eşyayı kendisine bağlı görür. İki âlemde de (Benden başka kimse yok) der. (Lâ mevcud ene.) şarabını içmiştir. Ebülvakit bu zat-ı şeriftir. Kutb-u âlem makamıdır.

7- Fenaî kül, mahvı kül olur, bu kimse hiçbir makamda muttasıf değildir. Ne ilim ne de marifet ne müşahede, hepsi müzmahil olmuştur. Bu kimse renksiz, nişansız, şekilsizdir. Vasıl olmuş kendi hakikatini öğrenmiş, cemi makamında, hayret deryasındadır.

Her varlığın zahiri halk, batını Haktır. Bütün

mevcudatı Hakkın vücudunda görmek lâzım, esasen bütün mevcudattan görünen O'dur. Başka bir mevcud kabul etmek şirk olduğuna göre;

**Ben bilmez idim gizli ayan hep sen imişsin.
Tenlerde ve canlarda nihan hep sen imişsin.
Senden bu cihan içre nişan ister idim ben,
Ahır bunu bildim ki cihan hep sen imişsin.**

diyen çok doğru bir söz söylemiştir.

Cenab-ı ALLAH'ın temiz kullarına verdiği bazı atiyeler, hediyeler vardır. Bunları tasnif etmişler. Bir kısmına âtâyâyı esmâiyye demişler. 3 kısımdır.

1-Alâmeti, nur-u Satvet iledir. Hazreti Musa'da olduğu gibi telâş ve şaşkınlığı mucib olur. İnsan kendisini gaib eder. Amma bazı kimseler Hak ile bâki olduklarını idrak ederler. Zâtın nûru ile zâtın ve sıfatın cemalini görürler. Bu da Resulullah efendimizin halidir ki vârislerinin yâni kendisinde fâni olanların makamıdır.

2-Eğer zatın kadim sıfatı tecelli ederse celal ile hûzu ve hûşu hâsıl olur. Cemal ile tecelli ederse keramet sevinci yumuşaklık hâsıl olur.

3-Hayır ve şer her şeyi ALLAH'dan bilir.

CENAB-I ALLAH kulları istemeden, şükürde ve hamdü senada bulunmadan maddi ve manevî rızıklar verir. Verdiklerinin sarf edildikleri yeri sormaz, hesap istemez. Bu da Vehhab ismi şerifinin tecellisidir.

CENAB-I HAKKIN kullarına hediyeleri zâti olunca zatında bütün esmayı toplamış olan Hazreti ALLAH'ı kendi

ismiyle tecelli edeceğinden tecelliye istidadı olan kulu da o suret ve istidat nisbetinde olur. Çünkü Hakkın muayyen bir sureti yoktur, bir surete bağlı değildir ki onunla görünsün, zatı ilâhi parlak bir ayna gibidir. Ona bakan istidadının suretini görür. Nitekim Hak Teâla hazretleri görülen eşyaya istidatlarına göre birer şekil ve suret vermiştir.

1-Zâtı ehadiyyenin bir çok aynası vardır. En birincisi zâti feyizdir. O feyiz kendinden kendinedir. Bu feyizden âyân-ı sabite ve onların istidatları meydana gelir.

2-Bu kısım atiyeler, hediyeler âyân-ı sabiteden tabiat üzerine akan feyizdir.

3-Tabiat üzerinden şahıslar üzerine yükselerek akan feyizdir ki bu da şahısların mertebelerine göre değişmektedir.

Birisi Ebu Cafer'e (Ey şeyh, 3 gündür yoldayım senden Hak ve habibine dair bir söz dinlemek için geldim.) demiş.

Şeyh ona (Tebrik ederim seni senin onlardan haber istemen onların sende tecellilerini gösterir mübarek olsun, ALLAH selâmet versin.) cevabını vermiş.

Ruzbehan-ı Bakli ile münavebetten her sabah aşır okurduk. O öldü ben yine devam etmek istemiştim. Sabah namazından bir saat evveldi. Ben okudum bitirdim (O da ölmeseydi okurdu şimdi.) diye ağlamağa başladım. Pence-renden doğru onun aşır okuyan sesini duydum kendimden geçtim.

Bir kadın kızına nasihat ediyordu (Kızım yüzünü herkese gösterme güzelliğinin kıymeti kalmaz.) derken kocası olan şeyh söze karıştı. (Ey hanım âlemde güzelliğin tek kaldığı görülmüş müdür? Güzellik her zaman aşkla bir

arada bulunmak ister. Çift olmak ister tek ve تنها kalmağa razı değildir.)

Güzellik ile muhabbet ve aşk ezelden beri birbirinden ayrılmamışlardır diye şeyhin müritlerine verdiği izahat üzerine hepsi sarhoş oldular inlediler. Mesele çok naziktir (Garip) ona derler ki vatanın içinde olduğu halde kendisini gurbette farzeder. Çünkü dertleşecek bir arkadaştan mahrumdur.

Oruçtan ve namazdan bitap olarak uykuya dalan bir kimseye rüyasında (Sen ibadeti yalnız namaz ile oruç ile mi zan ediyorsun? Bil ki ALLAH'ın hükümlerine sabretmekte bir ibadettir ki namazdan ve oruçtan daha faziletlidir.) dediler.

Ulu Peygamberimizin buyurdıklarına nazaran (Namaz mü'minin miracıdır.) yâni kul urûc eder, yükselir, nereye? ALLAH'a doğru yani ona misafir gider.

Ramazanda da midemiz boş, gönlümüz temiz olduğundan Hak Teâla hazretlerinin bize iadei ziyaret için teşrif buyurdıklarını idrak edebilmemiz için bize ramazan da oruç lütfen merhameten farz edilmiştir. Şimdiye kadar da bu husus kapalı bırakılmıştır.

İnsanın kıymeti himmetine göredir. Himmeti dünyaya olanın kıymeti yoktur. Himmeti Hak için olanın da kıymetine paha biçilmez.

Hak sevgilisinin aşkı arttıkça gönül onu gizlemek ister, örtmek ister, gönül sakladıkça da vücuda yıldırımlar düşer, gözünde yaş, kalbinde ateş, teninde zaif, özünde açlık görülür, her dâvâda iki şahit aranır. Burada bir tane kâfidir. O da âşktır.

Güzel bir koku, güzel bir ses, güzel ve güleç bir sima irfan sahiplerinin gönlünü açar, bunlar Hakkın cemalini açan faktörlerdir.

Ebul-Abbas halifenin sohbetinde iken Mansur hakkında ne düşündüğünü sorar, o da cevaben (Senin için yok mu? Sen bir halifesin. Halkın huzurunu rahatını düşün, öldürdüğün velinin kanı seni boş bırakır mı sanıyorsun?) deyince halife onu da öldürttü.

Ölmeden evvel şöyle konuşmuştu (İbadetlerin en üstünü ara vermeden yaradani düşünmektir.)

(Açıkta ve tenhada onu görüyor imişsiniz gibi olmalı, edep üzere olmalı sizi öldürseler dahi.)

İbrahim Hatem oğlu rüyasında Cenâb-ı Hakkı görmüş ve (ALLAH'ım ne sırdır ki Hüseyin Mansur'u bu hale koydun.) Cevap gelmiş: (Kendi sırrımı ona açtım o da herkese açtı ben ona bahşettim o da halkı kendi nefesine davet etti.)

Hiçbir an yoktur ki bütün mevcudat Hakkın lûtfu kereminden ve alâkasından mahrum kalsın.

Yakınlık ve uzaklık görebilen kimseye mahsustur. Cenâb-ı Hakka karşı mesafe mefhumu tasavvur edilemez. Biz kulları için gaflet ve cehalet derecesi mevzuu bahis olabilir.

Güzel, kendi güzelliğini bilir. İrfaniyeti dolayısıyla her şeyi güzel görür, onlardan da yaradana bakmasını bilir. Çirkin ise irfaniyeti yoktur. Kendini güzel ve alim, herkesi

de çirkin ve cahil görür.

Fazlalaşmıyan her şey noksanlaşmağa mahkûmdur.

Tam ve kâmil bir insan, acıkan halkın ekmeği, üşüyenin hırkası, güneşte yananın siperi ve gölgesi olur.

Velilerin şeriata aykırı gibi görülen sözleri birer sırdır onları saklamak lâzımdır. Zamanı gelince o sözlere paha biçilmez.

Her insanın zatı ilâhîde bir hakikati vardır. Cenâb-ı Hakk o hakikatin zuhurunu murat ederse o hakikat akl-ı küilde tasarruf edilir.

Perakende sahifeler, dört büyük kitap ve 124.000 Peygamber, insanlara ALLAH demesini öğretmek için gönderilmiştir. ALLAH demesini öğrenenler de o deryada yüzmeğe doyamamışlardır. Nihayet boğulup gitmişlerdir.

İnsanın kâmil bir insan oluncaya kadar ruhunun koptuğu yerden itibaren takip ettiği yol şöyledir: Akl-ı kül, nefs-i kül, arş, kürsi, yedi kat gök, kamer, ateş, hava, su, toprak, maden, nebat, hayvan, insan, kâmil insan yine ters yüzüne aynı makamlardan geçerek aslına varmağa mirac derler. Bu suretle nefsini bilir. Nefsini bilen de rabbini bilir. Rabbini bilen ölmez ebedi hayata kavuşur. Müşahede cennetindedir. Bu makamları geçen kimse ne vakit düştü-ğünü anlar yine makamını elde edebilir ki bu makama, makam-ı kâbe kavseyni ev edna derler.

ALLAH ile kul arasındaki perde taş, toprak, arş, kürsi değildir. Kulun benliğidir. Çok mühim, düşünün.

Yıllarca yaşadım ne rahat ettim ne de rahat edeni gördüm diyene bir derviş şöyle cevap verdi (Sen kendinden el çekip kendini Hakka teslim edersen hem rahat olursun hem de herkesi rahat görürsün.)

Birisi bir aydan fazla yol yürüdü tarif edilen kâmil insanı buldu. (Bana gönlümü şadedecek bir söz söyle ne olur, perişanım, yorgunum, mahzunum.) dedi. Kâmil insan (peki) diye cevap verdi. Gözlerini kapadı, mürakabeye vardı tam yedi saat sonra gözünü açtı (O şey ki ALLAH'ın gayrıdır söylemeğe değmez, o şey ki ALLAH'ın kendisi hakkındadır o da ifadeye sığmaz. Başka ne diyebilirim.) demiş.

Muhammet Parisa hazretleri ile mübahaseye tutuşanlar daha evvel onu imtihan etmek hevesine kapılmıştır. Hazret de karşısındakilerin en âlim görünenine evinize gidin kütüphanenizin sağ tarafından üçüncü gözü çekin siyah kaplı ikinci kitabın yüzyirmibirinci sahifesinde yazılı olan hâdis-i şerif sizin müşkülünüzü halleder. Bana soracağınız soruların cevabı orada yazılıdır.) demiş. Hakikaten dediği yerde aradıklarını bulmuşlar ve hayrette kalmışlardır.

Bir gün Mevlâna Nizamettin hazretleri sıcak sobalı odada titriyordu. Üstüne bir de battaniye örttüğ yine titriyordu. Bir müddet sonra bir derviş geldi. Dereye düşmüş sınırsız titriyordu. Çamaşırlarını değiştirdik. Dervişinde üşümesi geçti. Mevlâna da üşümüyordu artık çünkü meşayihin hazeratı dervişlerinin hastalıklarına da ortak ola gelmişlerdir.

Mansur'un öldürüldüğü gece Bağdat uykuda fitne yatışmış, galeyan bitmiş, herkeste huzur içinde yataklarına çekilmişlerdi.

Bağdat'da halifenin sarayında tek tük ışıklar görülüyordu, yılankavi daracık bir yolda iki büklüm bir derviş nehre doğru ilerliyordu. Mansur bu dervişe bir vasiyette bulunmuştu. (Cesedim yakıldıktan sonra küller Dicle nehrine dökülecek. Korkarım küllerim nehre dökülünce sular kabaracak belki de Bağdat şehrini istila edeceklerdir. O zaman şu hırkamı al sular kabarmadan nehre at.)

Bu derviş kolunda Mansur'un hırkası yürümektedir. Gece Mansur'un külleri nehre atılmış idi. Nehir, sabahlara kadar, ALLAH ALLAH diye inliyen, aşkı uğruna Habibullah hazretlerine olan saygı ve muhabbeti dolayısıyla kesilmeyi biçilmeyi yıkılmağı göze alıp bunca cefalara tahammül gösteren bir âşıkın küllerini kucaklıyan nehir, aşk mayasıyla dalgalarını göklere çıkaracak ve nice masumun kanını akıtan kuru taassup sahiplerini kendine çekip yok edecekti. Fakat Mansur intikamdan uzaktı, intikam; yüksek ruhların kârı değildir. Beşeriyetin süflî tabakalarına ait bir âdettir. Mansur bu gibi beşeri hallerden uzak kalmış bir velidir. Bir âriftir. Efendisini gücendirdiğine binlerce defa pişmandır, başını vermek suretiyle affedilmiş bir sevgilidir. Halkda Hakkı görmektedir. Kime ses çıkarsın? Kime kin bağlasın da intikam alsın?

Geçmiş geleceği bilen Mansur hırkasını, kendisini taşa tutan, ellerini kesen, kemiklerini kıran ve nihayet toptan ateşe atan Bağdat halkını korumak için hırkasını nehre attirmişti. Nehir sükünet bulmuş, zalimler affa uğramış, kurtulmuşlardı.

Mansur, tam vahdet ehlidir. Aşk ile doğmuş, aşk ile yaşamış, aşk ile bu kadar fedakârlığa katlanmış, ruhiyle beraber aşkını da sahibine teslim etmiştir.

Suları teskin eden o hırkada vücut kokusu, ter ko-

kusu değil gül kokusu, aşk kokusu vardı. Hırkanın atılması ile sular sakinleşmiş, Bağdat'lılar kurtulmuştu.

Mansur'un hapisane arkadaşları kaçmak teklif ediyorlar, nasıl? Kaçmak mı? Maşukun elinden kaçmak olur mu? Sillenin nereden geldiğini bilen kaçmakla kurtulma ümidine düşer mi?

Kaçırma için karşısında emir bekliyenlere Mansur gülüyor ve baş parmağı ile 4 tarafa işaret ediyor. 4 taraftan da uzun uzun yollar açılıyor. İkinci bir işareti ile bütün mahpusların ellerindeki kelepçeler çözülüyor onların kaçmalarını sağlıyor. Fakat kendi; hayır, tedbir ile takdirin bozulmıyacağını bildiği için tenezzül etmiyor kaçmağa. Niçin kaçmıyorsun diye soruyorlar, cevap veriyor.

- Biz gidemeyiz. Rabbimin itabı vardır. Onun mahbusuyuz biz. Bizi suçlandıran odur, kurtulmak istemeyiz. Cezamız alınımızın yazısıdır.

Artık siyaset zamanı gelmiştir. Mansur'u Bağdat'ın en geniş bir meydanına getirdiler, bir derviş kendisine yaklaştı ve sordu: (Aşk nedir?)

- Bugün ve yarın beni gözle yanımdan ayrılma. Aşkı göreceksin ve öğreneceksin.

On binlerce kişinin önünde bir direğe bağlanmış olan Mansur'u taşlamağa başladılar. Bütün bunlara karşı gülümsiyen Mansur kendisine taş yerine bir gül atıldığını görünce inledi ve derin bir ah çekti, sordular; bu kadar taşın acısına dayandın güle dayanamadın dikenimi battı?

- Taş atanlar halden anlamayanlardır, zavallılardır, gülü atan halden anlıyandır. Gül, Seyyidi Kainat Efendimizin affının timsali, habercisidir. Müjdeler olsun bana ki halk arasından çık, Hakkın deryasına erişmek zamanının yaklaştığını da anlatmak istiyor.

Taşlama faslı bittikten sonra Mansur'un bileklerini kestiler. Akan kanlarla yüzünü yıkar gibi yaparak gûya

abdest aldı, maksadı kербela şehitlerine benzemektir. Çünkü ismi, Hüseyin Mansur'du, âşkın iki rekat namazı vardı. Onun abdesti kan ile alınırdı.

Mansur'un yere akan kanı ile (Enel Hak) yazıldığı rivayet edilir. Mansur'un gözleri oyulurken bile taş atan vardır. Sıra Mansur'un dilini kesmeğe gelmişti. Bir dakika müsaade istedi ve son sözünü söyledi. (Allah'ım bana senin için bu işkenceyi reva görenlerden rahmetini esirgeme.) niyazında bulunmuştu. Artık konuşmağa yarayan dili de kalmamıştı.

Mevlâ Rahmet etsin, taksiratını af etsin, bizlere de idraki meali ihsan buyursun... ÂMİN.

Dişleri tamam olmıyan kimse yemeğin tam tadını alamaz. Arif olmıyanlar da dünyanın tadını alamazlar.

Kişinin kendi sonunu, yokluğunu, gönül acısını bir saat düşünmesi birçok zaman gafletle yaptığı ibadetten hayırlıdır.

Ebusait Ebulhayre sordular: (Filân kişi havada uçuyor, filân kişide bir anda çok uzaklarda görünüyor olur mu?) dediler. Ebusait cevap verdi (Sineklerde uçabiliyor, şeytanda burada bir anda uzakta görünüyor. Asıl marifet halk ile beraber olmalı, onlarla yemeli, içmeli, arkadaşlık etmeli, fakat Haktan gafil olmamalı.)

Bütün âlemin başına gelenler, ister arzuları gibi olsun ister arzularına muhalif bulunsun, bunların ALLAH'dan geldiğini düşünerek mesut ve müteselli olmalıdır. Zira takdiri hüda sen razı olsan da olmasan da yerini bulacaktır, değişmiyecektir. Anın için her emrine razı olmak rahatlıktır. Aksini düşünmek ateşe girmektir.

ALLAH'a en yakın yol niyaz yoludur. Niyaz bir kara taşa düşse oradan su fışkırır. Niyaz nedir? Sabahın seher vaktinde namazdan sonra ağlıyarak yalvarmaktır. Bu hali her an yaşayabilerseniz, daha iyi.

İlgilendiği şeyi diri kılmak ruhların hassasındandır. Eğer sen de ruh olursan ilgilendiğin ölüyü diriltebilirsin. Cahili Âlim, taşı altın yapabilirsin.

Âlem, Allah'ın ilâhi isimleri ile boşalttığı bir soluktan hâsıl olmuştur. Şeyhül Ekber Hz.

Kaza, ilim ve iradeye bağlıdır, Meşiyet de kadere bağlıdır. Kader sırrı da ilimlerin en yücesidir.

Şeyhül Ekber Hz.

Hakim, meselenin mahiyetine göre gerekli hükmü verdi, mahkûm kendisinde olan istidat ile hakime hükmetti, ta ki hakim; kendi hakkında bununla karar versin. İşte kader sırrı zuhurun şiddetinden dolayı meçhul kaldı ve anlaşılması güç bir keyfiyet oldu. Şeyhül Ekber Hz.

İnsanlar, her yeni şeye intibak edemez. Bazen pek güç olarak intibak edebilirler, her tecellide bir miktar çişlik mukadderdir. İntibak ettikleri şeyden de kolay kolay ayrılamazlar. Çok üzürlürler.

Dervişlere günde 70 defa rahmet yağarmış, kurnaz

kimseler de dâima dervişlerle arkadaşlık ederlermiş ki onlar da rahmetten istifade etsinler.

Erkek olsun kadın olsun kendi dininden gayrisi ile evlendi mi, dinini, sevgilisinin memleketine gitti mi mürûru zamanla milliyetini de kaybetmiştir. Onların çocuklarından da hayır gelmez.

Eskiden padişahlar yaşlı köleleri azat ederler ve bolca bahşiş verirlerdi ki bir müddet kimseye muhtaç olmasınlar. Biz de padişahlar padişahının hizmetinde ihtiyarladık, azat etmesi bu fâni âlemden ebediyet âlemine kabulüdür. Acaba bahşiş olarak ne lûtfedecektir?

Hiç şüphesiz ALLAH'ın yap dediğini yapmayı da yapma dediklerini yapan din adamları herhangi bir ferdden daha kabahatlidirler. Resmî şahısların içkili olmaları nasıl kanunen yasaksa bunların alenen oruç yemeleri dolayısıyla tezyif etmeleri din düşmanlarına yakışan bir harekettir, ALLAH'dan hem de dünyada çok ağır cezalar beklemelidirler.

Din adamlarının gayrı ahlâki kabahatlerinin gazete sütunlarında görünmesi bir haber değil, olgunlukla kabil-i telif olmayan bir harekettir.

Herhangi bir kimse suç yapar fakat hakimın suçu diğerlerinden daha ayıptır.

İlmi ve idari kıymeti olup da kenarda kalmış kimseleri iş sahiplerine tavsiye edebilirsiniz. Fakat fenayı medh ederek yüksek mevkilere kayırmak üzere iltimasta

bulunmak, rüşvete tevessül etmek, memleket çapında bir hatadır. Kabiliyetsizlerin ve ahlâksızların yüksek mevkilerde bulunması devlet mekanizmasını da bozar herhangi bir müesseseyi de ifsat eder.

Ebû Hamid Dostani, abdest alır namaza durur; ALLAHÜ Ekber der vecde gelir aşk galebe çalar, bayılmış. Bu hal birkaç defa tekerrür etmiş, nihayet bir gün ayılmamış bayılmasının sebebini bir arkadaşına anlatmış. (Âlemleri yaradan rabbimin huzurunda bulunuyorum, onun sonsuz azameti benim de sonsuz aczimi düşününce eriyorum.) demiştir.

Ebû Hamid bir kış günü bir arkadaşı ile bir yere giderken arkadaşı (Biraz bekle ben şu eve uğrayım da geleyim.) demiş. Sözünü unutmuş uğradığı yerde yemeğe alıkoymuşlar hatta gecede bırakmamışlar. Sabah olup da evden ayrılırken hatırına gelmiş, bir gün evvel bıraktığı yere gelmiş. Ebu Hamid'i aynı yerde paltosundaki karları düşürmek için silkelenirken görmüş, hayretler içinde sormuş: (Ay sen hâla burada mısın, Hamitciğim?) diğeri cevap vermiş: (Sen eve uğrayıp geleceğim biraz bekle demedin mi?)

İşte veliler bu kadar uysal ve sözünde durur kimselerdir. (Müslümanlık güzel huydur.)

Bir şeyh dervişlerine (Bir söze bir kulak yeter, nasıl ki dünyayı aydınlatmağa bir güneş ve onu müjdeleyen bir seher de yeter demişler. Şer kulağını tıka.

İbrahim Ebu İshak rûyasında Efendimizi görmüş, aralarında şöyle bir konuşma olmuş.

Ya Resulallah tasavvuf ne demektir? Dâvâları

bırakmak mânâları gizlemek demektir.

Ya Nebiyyallah tevhit ne demektir? Gönlüne düşen her fikrin Allah'tan gayrı olduğunu bilmektir.

Tevhid ALLAH'ı şirkden, şüpheden yokluktan tenzih etmektir.

Ya Habibullah, akıl nedir? En aşağısı dünyayı bırakan. En yukarısı Allah'ın zâtı üzerinde düşünmeyi bırakandır. Buyurmuşlar.

Ehlullah'dan birisi kervanla hac yoluna çıkmış, susamış, kimden istediye su vermemişler. ALLAH'dan istemiş, bir fırtına bir yağmur herkes suya kanmış ve o zatın veliliğini tasdik etmişler.

Muhabbet tek taraflı olursa seveni rusvay eder, karşılıklı olursa onlardan mesut kimse olmaz. Mevlâna ve Şemsi Tebrizi hazretleri gibi, fakat bu hali de felek kıskanır.

Vücut âleminin zuhuru önünde imkân âleminin sukûtu lazımdır.

Dünya kurulduğundan beri her su nasıl kendi yatağında akarsa aşk da velilerde gönülden gönüle akar.

Senden uzak olduğunu anlayanın tesellisini göz yaşlarında bulur. Ya seni bulan nice olur. Ey güzel ve eşsiz ALLAH'ım.

Ruh, bir vardır ki yok görünür, ceset, bir yokdur ki var görünür.

Bütün bildiklerini ve hayalî varlığın yokluk deryasına at ki var olasin.

Ebubekir Nessac, çok çile çekmişti. Nihayet ALLAH'ın rahmet kapısına dönerek ellerini açtı, derdini dökmek için yalvarıyordu. Gaipten bir ses geldi (Bizim dert ve aşkımızla yan yakıl, sana bu hal verildi, kâfi görüldü, daha ne istiyorsun?)

Bir derviş üst üste iki çile doldurmuş. 40+40 yani 80 gün kimse ile konuşmamış, namaz, oruç, tesbih, takdis, tenzih köşesinden dışarı çıkmamış. Şeyhi kapıyı çalmış (Âşık benim gam ve keder bana, sen seven değil sevilen oldun daha ne kaygın var, çık dışarı cemalini görelim.) demiş ve sen yorgunsun birkaç gün dinlen ferahla diye izin vermiş.

Ertesi akşam şeyhin bir ziyafeti var. Yemekten sonra ibadet daha sonra da sohbet ve muhabbet başlıyor. Gece geçmiş sabah olmuştu. Odadan birer birer çıkarlarken kapıda izinli olan dervişi gören şeyh efendi (Oğlum bu ne hal, ben sana ferahlan demedim mi? Bütün gece burada bekledin mi?) Cevap: (Efendim siz bana ferahla demiştiniz fakir de sizin kapınızdan başka yerde ferahlayamadığım için burada bekledim.) Bu cevaptan memnun olan Şeyh efendi (Oğlum demiş senin bu sadakatin rabbimin indinde makbul olsun, atının arkasından sultanlar koşsun.) diye dua etmiş.

Gel zaman git zaman aradan yıllar geçmiş, Seyfettin Şeyh olmuş. O zamanın sultanı namını duymuş derin malûmatından ve güzel üslubundan istifade için ziyaretine gitmiş. Memnuniyetini ifade ederek ziyaretten ayrılırken ona bindiği atı hediye etmiş. Kendisi yularından tutarak buyurun binin demiş. Şeyh efendi ata biner binmez elinde yuları almadan hayvan ürkmüş ve kaçmaya başlamış. Sultan da beraber koşmak mecburiyetinde kalmış atı durdurmuş. Yuları da Şeyh'e teslim etmiş. Bu vaziyete her

ne kadar üzülmüşlerse de Seyfettin Şeyhinin duasını hatırlamış. Velilerin duası Cenâb-ı ALLAH'ın (Kün) emri gibidir sözü tezahür etmiştir.

Ebû Muzaffer yüzüne konan sinekleri kovmazdı (Yanında yatan arkadaşlarım rahatsız olmasınlar.) diye eğer kovsa ondan kalkıp arkadaşlarına konacaklar ve onları uyutmayacaklardır.

Ebû Fazıl, bast-ferahlık halinde iken bir dut ağacının dibinde oturarak şöyle dedi. (Yarabbel-Âlemin, şu uzayan sakalıma bak, bir senedir bir metelik vermedin ki traş olayım, dostu insana böyle mi yapar?) Dut ağacında ipek böcekleri için yaprak toplamakta olan birisi de bu sözü duyar ve yavaş yavaş yaprakların ve dalların altın olduğunu görür. Sakallı veli secdeye kapanır ve (Şu halde bast halinde iken senden bir şey istememeli ey sevgili rabbim.) Yapraklar da eski hallerini alırlar.

Ebul Fazıl'a soruyorlar: (Vefatınızda sizi şu uluların mezarlığına gömelim mi?) diyorlar. (Hayır, hayır diyor. Ulular, hocalar alimler, kadılar, işlerine ve ibadetlerine mağrur kimselerdir. Onların kabirlerine ALLAH'ın rahmet melekleri uğramaz. Beni sarhoşların, günahkârların, aman ALLAH'ım diye rahmet bekleyen kişilerin mezarlığına gömün ta ki ben de onlara inen rahmetten istifade edeyim.) demiş.

Sabırlı bir âşîğın can evinden gelen ve kâğıda dökülen şu şarkısı sizin de gönlünüzün bam telini titreteceği için yazıyorum.

Hicranımı demedim ellere yarar diye

Vermedim günlümü sevgili arar diye

Açdığım yârelere ellerin şifa verir

Sardırmadım ellere yar gelir sarar diye

Şuhud tecelli'î zatı'ı ebedi ile tahakkuk eden kâmil insan, tam Abdullah olabilir. Bu makam Efendimizin olup her âsırda bir vekili vardır.

Mihnet ve elem beni ademin batınını tasfiye eder, zât ile aralarında olan en kalın perdeleri yırtar. Her âşıkın maksudu latife-i müdrike-i rabbaniyesiyle birlikte olmaktır.

Kader sırrına vakıf olanlar rahattadırlar. Çünkü gözümüzün görebildiği ve görmediği her şey, bütün mezahir Hakla kaim olup kendi vücutları yoktur. Bunu düşünüp bulmak lâzım.

Gülleri solmıyan bir gülistanda bülbüller de susmaz.

Dili Mûsâyı Aşka (len terânî) aynı rüyettir
Kelimullah olan gafil değildir, tûri sinadan
Gözetmiş kâtı dilden Nur'î misbahı tecelliyi
Ne şarkidir, ne garbidir doğar kalbi mücelladan
Doğunca maşrık vahdetten ol hurşidi bi çüni
Bir gün ısrak eder arz-vücutun nuri mevlâdan.

AKLIN YAZDIKLARINI AŞK BOZAR

Bir insanın ehlullah olduğu nasıl anlaşılır?

Lisanındaki havaletten, ahlâkındaki asaletten, yüzündeki beşâşetten, edasındaki zerafetten, nefsindeki şehavetten, özürleri kabul edişindeki müsamahadan, iyi ve fena herkese olan şefkatinden.

Hüseyin Mansur bir pamukçuya misafir gitti. Adam boş duruyordu ona dışarıda bir vazife verdi. Avdette (Bak kardeşim Mansur dedi, senin işin dışarıda, akşamı ettin. Şurada on ton pamuğum vardı, onları atamadım, şuradan bir paket tütün alayım da hem içeriz hem pamukları atarız.)

Adam iki dakikada gitti tütünü aldı geldi, baktı ki o kadar pamuk atılmış ve temizlenmiş.

Terki gafletse ey gönül maksat, zevki vahdetse müntehâyi emel, barigâhı Cenâb-ı Mevlâyı, asûmanda arama kendine gel.

Cenâb-ı Mavlâyı arayanlar kolaylıkla bulmak isterler, halbuki iki cihandan geçtikten sonradır ki Hak tecelli eder.

Bu dünya mihnet temeli üzerine kurulmuş bir ev değildir. Başı ve sonu olmıyan bir zevk âlemidir.

Büyük ALLAH yarattığı bütün insanlara (kulum) demiş, sende onları kardeşliğe kabul etsen ne olur, ey sevgili kardeşim gönül kırmasan.

**Bir mücevher buldum âlemlerde aslâ misli yok
Kendisi Kur'ânı natıkdır inan amması yok**

Gökte bin yıl, yerde yüz yıl, bahr içinde elli yıl

Hep taharrisiyle meşguldüm bunun ferdası yok

Mârûfi Kerhi dervişleriyle beraber Dicle nehri kenarında oturup sohbet ediyorlardı. Bir mürid (Efendi hazretleri, şu kayıkta işû işret eden günahkârları bir beddua ile helâk etseniz.) dedi. Mârûf ellerini açtı (Yarab, şu kayıktaki kabahat sahiplerine mânevi zevk ve neşe ihsan eyle.) dedi. Dervişler şaşırdılar. Onlara da şöyle izah etti: (Eğer onlara beddua edersen, onlarda helak olsalar ne kazanırsınız? Onlara iyi dua edersek de cennete sokarsak ne kaybedersiniz?) dedi. Hakikaten kayıkdakiler sahile çıktılar, tövbe ve istiğfar ettiler ve camiye gittiler.

Sükût altındır derler ama cahiller ve konuşmasını bilmiyenler için doğrudur. Çünkü sükût hem cehli örter hem de bir şey öğrenmesini sağlar insanın. Fakat âlim bir adamın konuşması altındır.

Fark – Hak ile Hakdan mahcup olmaktır.

Cem’i – Hakkı halksız müşahede etmektir.

Cem’ülcemi – Halkı Hakla kaim bulmak, bilmek (Bazen Hak Teâlinin cemaline nûri azamet perde olur.)

Nefsi natıka aynı ruhi kudsi olmadıkça aşk zemzemeleri terennümsaz olmaz.

Âlemi nâsût kaydı devamda oldukça kamiller beynettecelli vel’istitar bulunurlar.

Kur’ânı Kerim aşıkdan maşuka gönderilmiştir ve bütün sıfatların muzmahil oldukları bir kitabıdır ve sırrı zâttır.

Cenâb-ı Hakkın kemâli zuhurudur ki cemaline perde olmuştur.

Bütün mehamidi ilâhiyye-i kevnîyenin ehadiyetine Cenâb-ı Allah (Muhammed) namını vermiş. Hazreti Muhammed'de (Hakikati insaniye biziz.) demiştir.

Feridüddini hazretleri dükkânında otururken bir derviş gelir, sadaka ister. Ferid aldırılmaz. Bu defa derviş sorar: (Efendi, sen ne olmak istersin?), Ferid (Senin gibi derviş.), derviş (Sen benim gibi olamazsın, ol bakayım.) der ve elindeki yemek çanağını bir kenara bırakır. Ceketinin yakasını kaldırır. Bir köşeye kıvrılır. (ALLAH!) der, son nefesini verir. Feridüddin bir çok ilimlere sahip olduğu halde kolayca canından geçen bu derviş gibi olamadığına üzülür. Memleketini terk eder, dağlara düşer. 124 yaşında olduğu halde bir harp sahasında düşman içerisine düşer, orada şehit edilerek derviş gibi olur.

Ali İsfehani (Benim ölümüm herkesin ölümü gibi olmayacaktır.) diyordu. Bir gün gözlerini bir noktaya dikti (Efendim beni mi çağırıyor dediniz, hay hay, şimdi geliyorum.) dedi. Son nefesini verdi.

Bir hanım, akşama yemek yetiştirecek yumurta lâzım, yedi çocuğu var, birisini çağırır eline para verir, yumurta almaya yollar. Çocuk, (Alamam der.) anasına karşı gelir.

İkincisi (50 kuruş daha ver yumurtayı alayım.) der.

Üçüncüsü (Elimi yüzümü yıkayıp potinlerimi boyayayım öyle giderim.)

Dördüncüsü (Peki.) der, gider, fakat arkadaşları ile oyuna dalar, yumurtayı unuttur.

Beşincisi, yumurta parası ile öte beri alır, eve gelir geç vakit (Yumurta bulamadım.) der.

Altıncısı, yumurta yerine yoğurt alır gelir.

Yedinci çocuk, derhal yumurtayı alır gelir.

Şimdi bunların içinde yedinci çocuktan başkası vazifesini yapmış sayılır mı? Tabîî hayır. Birincisi asidir, dayak ister. İkinci, üçüncü küstahtırlar, ceza isterler. Dördüncü cahildir, tenbih ve takdir ister. Beşinci ve altıncı aptaldırlar. Bu âlemde biz de onlar gibi yaparsak o çocuklardan farkımız kalır mı?

Cenâb-ı Hak da kullarına ömür denen bir sermaye, yani yumurta parası vermiştir. Bilene de (Kâinatı sizin için, sizi de kendim için yarattım.) demiştir. Ve hakikat ilmini tahsile göndermiştir. Tebdili kıyafet eden bir kumandan gibi habibim, resulüm, peygamberim diye bir zat göndermiş ve şeriatler kurup şunları yapın diye emirler, bunları yapmayın diye nehiyeler vermiş. Aynı zamanda damarlarımızdan yakînim diye de beşaretler, müjdeler vermiş, beraberliğini söyleyerek benden agâh olabilirsiniz. Beni ve saltanatımı görebilirsiniz demiş.

Biz kullar onun tasdik de etsek, inkâr da etsek ona bir şey yapmış olamayız. Ona ulaşmak bizim menfaatimiz, zevkimiz, sonumuz bakımından hayırlıdır. Kendi iyiliğimiz için din ve şeriat denilen yolları takip etmek, emirlerin ve nehiyelerin icabatını yapmamız lâzımdır.

Kelime-i tevhid, şeddeleriyle beraber 28 harftir. Büyük peygamberler de 28 adettir, ağızımızdaki dişlerin de adedi çoğumuzda 28'dir. Konuştuğumuz, dertleştığımız, aşkımızı ifade edebildiğimiz harfler de 28'dir. Bu bizleri uzun uzun düşünmeye sevk edebilecek bir olaydır.

Şeyhül-Ekber Muhyiddini Arabi Hazretinin duası:

(Devri âlâ kitabından alınmıştır)

Ey bu mülklerin yegâne sahibi bulunan ALLAH'ım. Sana sığınırım, bizi sen himaye et, koru, bize sen yetişirsin, senin ismin bizim sığınabilecek en güzel yerimizdir. Evvellerin evveli ve sonraların sonu olan mevlâm; bize gayb hazinelerini aç, ey güzellerin güzeli ve merhametlilerin en merhametlisi ve âlemlerin rabbi olan ALLAH'ım, bizlere sükûnet, kalplerimize ferahlık ver, gönüllerimizi senin zikrinle parlat, Lâ ilahe illallah sözü ile bizleri ehadiyyet sırrına eriştir. Bize rahmet ve şefkatle muamele eyle, ümmeti MUHAMMED'e selâmetler ver. İki cihan serverine, âline, eshabına, etbâna sonsuz selâmlar olsun. ÂMİN.

Bi hürmeti seyyid el mürselin.

Hasan Basri Hazretlerine gözü dünyadan ve menfaatten başka bir şey görmeyen komşusunun can çektiğini söylediler. O da (Komşumuz, şimdi değil tam 40 senedir can çekiyor.) dedi.

İnsanların %99'u Cenâb-ı ALLAH'a kendilerini yoktan ve tam azalı bir mahbub olarak yaratıldıkları için değil, puta tapar gibi dünya dileklerinin husuli için ibadet ederler.

Bir dervişe birisi on sarı lira vermek istiyordu. Kendisine kabul ederse memnun olacağını söyledi. Derviş ise (Verirsen senin için iyi, yükden kurtulursun, vermezsene benim için iyi, param var diye şunu alayım bunu alayım diye meşgul oldukça Hakdan gafil kalacağım, sonra eğer alamazsam ben yükseleceğim, sen mahçup olup

küçüleceksin, alırsam eğer lütufta bulundum diye sen yükseleceksin ben medyun kalıp küçüleceğim, vicdanımın emrine uyarsam seni küçülteceğime, kendimi küçültmek daha makul ve mütevazi olacak.) dedi ve aldı.

Arifler meclisinde birisi benim evim şöyle, bahçem böyledir, diyordu. O mecliste bulunanlardan hiç kimse ertesi gün o zatla görüşmediler. Ahmet Buhari Hazretleri diyor ki: (Şeriatte seninki senin, benimki benim, tarikatta, seninki senin, benimki de senin, hakikatte, ne benimki benim, ne seninki senin, hepsi onundur. Marifet haline göre sen ve ben yokuz ki malımız olsun.)

Biz dervişlik istiyoruz, gözümüzü mal kapatıyor, kimisi mal ister, dervişlik bulur.

Bir fakire dediler ki (Niçin böyle fakirlik çekiyorsun? Akrabalarının içinde bu kadar zenginler var, hangisinden yardım istesen yardımına koşmazlarmı?) Cevap: (Ben dünyalığı yaradanım ALLAH'dan bile istemeğe utanıyorum, değil ki benim gibi kuldan.)

Mürid mi üstündür, murat mı? İkisi bir bütündür ki yaklaşmak isterse mürit, kaçarsa murat...

Zünnûnü Mısriye şeyhi böyle dedi: (Oğlum bana neye geldin? Evvel ve ahır ilimlerini öğrenmeye geldinse onu ALLAH'dan başka kimse bilmez. Eğer ALLAH'ı bilmeğe geldinse bana gelmek için attığın ilk adımda onunla beraberdin.)

İbrahim Ethem, sarayı ve serveti terk edip sırtında

odun taşıdı, dellallık yaptı, bu gurbet seneleri zarfında iyi bir arkadaş bulmuştu. Bir gün arkadaşı dedi ki (Ethem, bu kadar zamanlardan beri arkadaşlık ediyoruz. Şayet seni incitirsem beni affet.) Ethem de sohbet esnasında: (Ben kendimde değildim, aramızdaki dostluk ve sevgi hallerimizi gizlemişti, ben kendimi bile fark edemez olmuştum, nerde ki senin kabahatini göreyim, sözleriniz beni benden geçirdi.)

Birisi İbrahim Ethem'in eski halini bildiği için bu düşkün halinde kendisine 100 lira verdi. İbrahim bu parayı almadı, birkaç taş parçası için adımı derviş kütüğünden yahut defterinden sildiremem dedi.

Birisi Hazreti İsa'ya (Ben senin yap dediklerini yapmadım, yapma dediklerini yaptım, bak aslan gibiyim, beni cehennem yaktı mı?) dedi. Hazreti İsa Cenâb-ı Hakka boyun büktü, Hakdan gelen nidada (Biz o kulun kalbinden ibadet arzusunu aldık, zaman gelecek cezasını da vereceğiz, bundan büyük âfet, ceza olur mu?)

Şefiki Belhi dedi ki: (Ben işlediğim günahlardan korkmam, çünkü onlar için tövbe istiğfar ettim, af olduğuma eminim. Asıl korktuğum, bilmediğim günahlardır ki onlar için istiğfar etmiş değilimdir.)

Velilerden Yahya diyor ki: (Bence isyanlardan dolayı mahçup ve kırık kalpli olanların müteessir halleri, ibadette olup da Hakka borcum yok diyen kibirli ve azametli kimselerin hallerinden çok üstündür.)

Bu âlem zühdü takva sahiplerinin gurbet yeridir. İrfan sahibi olanların da vuslat ve müşahede yeridir.

ALLAH'ım! Bizi yalnız bilgiye bağlama ki bilgi avutmaktır, bizi akla bağlama ki, akıl derttir. Bizi kendi kendimize bırakma ki, bu hal uçurumdur. Gösterdiğimiz kulluktan dolayı övülmeğe razı etme ki, bu da geri dönüştür, gönlümüzü nurunla doldur.

Bir veli 7 defa hacca gitmiş, son gidişinde kervan dahilinde bir köpeğin susadığını görmüş; hayvan dili bir karış dışarıda âdeta yalvarıyor; kendisinde de su olmadığından Ebu Şuayıp oğlu yedi haccın sevabını vermek suretiyle birisinden bir bardak su alabilmiş, köpeğe vermek için.

Eğer gaflet olmasaydı âşıklar zâtı kibriyanın zikri esnasında yanarlardı.

Bana dediler ki iste. Ne isteyeyim? Görücüdür, bilicidir, alıcıdır, vericidir, lütuf ve kerem sahibidir, ne verirse kabulümdür, isterse ölüm versin, hastayım, şifa bile istemiyorum, ben ona razıyım, el verir ki o da benden razı olsun.

Yıllarca yarı aç gezerdi. Niçin doyuncaya kadar karnını doyurmuyorsun dediler. Tokların hali malûm dedi.

Arafat'ta herkes el açmış dua ediyordu. Ebu Said düşünüyordu. Mevlâm hepsini tamam vermişti. Sonra hatırına bir fikir geldi, iki cihan serveri de böyle yapmıştı da ona emir gelmişti Hakdan (İlim ve fehim iste.) Öyle ya, efendimizden de daha yüksek feragat sahibi değildi ya. Onun gibi istemeğe başladı, gaipden bir ses geldi. Veli: (Bulduktan sonra daha ne istiyorsun?), o zata halk

arasında irşat vazifesi emrolunmamış.

Ebülhüseyin Nuri'nin elinden hiç tesbih düşmezdi.
Sordular: (Tesbihle Hakkı mı arıyorsun?) Cevap verdi:
(Hayır, gafleti arıyorum.)

İlhamatı rabbaniye bir kuş gibidir, inmek için temiz
bir gönül, nurlu bir dimağ arar.

Kulun söz ve ifade tasarrufuna giren her şey rabbani
esrarını kaybetmiştir.

Birisinin bir çanak sütü varmış, ava gitmiş, eve
avdette içerim demiş. Eve gelmiş süte elini uzatmış, evde
bekçi bıraktığı köpek hırlamaya başlamış. Elini çekerek bir
müddet sonra yine uzatır, hayvan yine havlar, ehemmiyet
vermez, bardağı yakalar. Köpek daha fazla ulumağa,
bağırmağa, yalvarmağa başlar. Avcı bardağı yere
bırakmağa mecbur olur. Köpek derhal gider o sütü içer ve
bir müddet sonra ölür. Köpek süte yılanın yaklaştığını
görmüş ve sütte zehir kokusunu almıştır. Burada köpeğin
koku alma keyfiyeti, sadakati görülür ise de efendisinin
hayatını kurtarmak için kendisini feda etmek hususunda
kimden emir almıştır? Düşünülecek nokta budur asıl.

(Olsa istidadı salik kabili idraki vahiy), (Emri Hak
irsaline her zerredir bir Cebrail.)

HAZRETİ ALLAH'ın esrarını yalnız ehlullah anladı,
onlar da anladıkları için tuttular onun uğrunda kaybolup
ebedi varlığa ulaştılar.

Vücut kervanının hakikat kabesine yolu bir adımdır.
O bir adımlık yerdür ki, perdede senin vücudundur.

Musa Aleyhisselam soruyor: (İlâhi seni nasıl ve nerede bulabilirim?) Cevap: (Muradını dürüst tut. Aramakta devam et, beni bulursun.)

Hüseyn oğlu Mansur camide vaaz ederken düşünmeden bir söz söyledi. RESULULLAH Efendimiz, tahiyatta (ve ala ibadillahissalihin) dedi de (ibadillahilecmain) demedi. Eğer (ibadillahilecmain) deselerdi, bütün insanlar selâmette olacaktı. Şimdi ise selâmet Salih kullar üzerine havale edilmektedir, dedi.

Az sonra Resulullah Efendimizin ruhaniyetleri tebellür etti ve (Benim gönlüm ALLAH'ın fermanlarına aynadır. Ben ancak onun dilediği tarzda konuşabilirim, eğer Cenâb-ı ALLAH selâmeti herkese verecek olsaydı, bana öyle söyletirdi. O zaman saltanat daralır, hiç günahkâr kalmazdı. Bir çeşit insan, bir çeşit su, bir çeşit yemek, bir çeşit ahlâk olurdu, tenevvü olmayınca cennet cehennem de olmayacak, ilâhi isim ve sıfatlar hükümsüz kalacak ve saltanatsız kalacaktı.) dedi.

Mansur'un aklı yattı ve kabahatini anladı, önüne baktı pişman oldu, yalvardı, af dilemişti, hattâ bütün evliyaların ervahı af için Efendimize ricacı oldular. Hayır, bunun üzerine Mansur bir vaaz daha yapıyor ve bu defa (Enel Hak.) diyor. Zamanın hükmüne göre kimseye zarar vermeden boynunu vurdurmak için bundan başka kolaylık yok, bu kabahat şahitlerle tesbit edilerek evvelâ muhakeme sonra da siyaset meydanına götürüldü. Mansur hapiste iken halife iki adam gönderiyor, sözünü geri alsın affedeyim ve halkı teskin edeyim diyor. Giden adamlar ilk gün Mansur'u yerinde bulamıyorlar, ikinci gün gidişlerinde hapisanede yerinde yok, üçüncü ziyaretlerinde her şey yerli yerinde, evvelâ Mansur'a soruyorlar, bu ne haldir?

Cevap: (Birinci gece ben burada değil onda idim, ikinci gece o bende idi, üçüncü gece o gitti bende gözüktüm.)

Affedilmek için akıl öğretiyorlar, kabul etmiyor ve bir hareketle zincirler açılıyor, ikinci bir işaretle oradan dışarı doğru geniş bir yol açılıyor. (Alın yazısından kaçılmaz ve tedbirle takdirin bozulmayacağını bilirim.) diyor. Her gece bin rekât namaz kılıyor. Bu ne hal? diyorlar. (Birbirimizin kadrini yine biz biliriz) diyor.

Dünya ilmi yaz yağmuruna benzer. Ne içilir, ne toprağı kandırır, ne meyve köklerini bulur.

CENÂB-I ALLAH irfan sahiplerine birer ayna vermişti. Onlar renklerden ve şekillerden kurtulduktan sonra oraya bakarlar, huzur ve selâmet bulurlar, müşkülli hallolur.

Basra'da kıtlık vardı, herkes yağmur duasına çıkmıştı, Mecnun Sadun da ellerini kaldırdı: (ALLAH'ım, dün gece aramızda geçen sır hakkı için bize rahmet ihsan eyle.) dedi. Rahmet başladı. Herkes sevindi, yanında bulunan bir arkadaşına nasihat ediyordu: (Bulunduğun yerden sürgün edilmeyince, itilip kovulmayınca ayrılma.)

Ali İsfehaniye sordular: (Elestü bezminde evet dediğimizi hatırlıyor musun?) Cevap verdi: (Nasıl hatırlamam, henüz o sözün üzerinden güneş batmadı.)

Tasavvuf ehlinin kulaklarında her an elestü hitabı, ezan sesi, tekbir nağmeleri çınlar durur, gaip olmaz.

Varlık tılsımı bozulmadıkça hakikat definesi bulunmaz.

Ne mutludur o kimseye ki ne huzur ve bâtin
âleminin dışına çıkar, ne ruhun rahatını, ne de cismin
zahmetini hisseder.

Adem idrak heykelidir. İdrakin inbisatıdır.

Yahya Razi'nin duası: Ya Rabbel âlemin, bana
günahkârları mahkeme etmek selâhiyetini bir an versen,
ömründe bir nefes aşk ile senin ismini zikredeni, âşıklar
meclisinde bulunanları, sabahın seher vaktinde bir damla
dahi olsa yaş akıtanları, âşıkları sevenleri ve himaye
edenleri bir an bile yakmam, bütün günahlarını bağışlarım.

Bu duaya mukabil Beyazıdı Bistami de (Zavallı Razi,
muarızlarının tenkitlerine tahammül edemezken, dünyayı
terk etmek sehabetine nasıl tahammül edecek?) dedi.

Âşıkları dünya ve dünya nimetleri tatmin etmez.

Dünya müminlerin hanesi olduğu gibi cennet de
ariflerin hapishanesidir.

Ey sıfatları kün kelamiyle lahza lahza ezel levhine
nakşolan, dilerim senden ömrümün kitabı senin yadınla
bitsin. Sözlerim seni anarak son bulsun.

Ey aşk: Çarkı felek devranı daha başlamadan, su,
ateş, toprak henüz birbirleriyle karşılaşmadan, ben senin
yanında mest idim. Daha o zaman ne şaraptan, ne de
üzüm kütüğünden nişan vardı.

Ey kerem sahrasının hemdemi bulunan aşk:

Aramızdaki maceraya mahrem bulmak ne zormuş.

Semavat meyhanesindeki şaraptan bana bir tek damla ver ki, aklına, fikrine, sülâlesine, parasına güvenenleri de sarhoş edeyim, yani dünya gafillerini, sarhoşlarını ayıltayım.

Mutlak cemal Hakkındır. Cümle mertebelerde zuhur eden hüsn ve kemal, Hakkın cemalinin aksetmiş nurudur. Bu mertebeye erişenler o nurdan nur alırlar, feyziyab olurlar.

Âlimin ilmi Hakkın ilminin eseridir. Habibin nazarı, Hakkın nazarının devamıdır.

Külliyat ve itlak: Lahuddan tenezzül edip kayt ve cüziyet nasutundan tecelliler gönderen zâtın sıfatıdır. İnsan cüzden küle yol bulup kayıttan itlaka teveccüh etmelidir. Zinhar cüz'i külden ayrı bilme;

Zinhar mukayyede düşüp mutlaktan gafil olma.

Hak varlığı, batınını istilâ ettiği zaman mâsivaya şuurun kalmamalıdır. Bu fena makamıdır, bu halinde de vakıf olmadığınız zaman makamınız fena ender fena makamıdır.

Zuhura başlıyan esmai ilahiyyenin kemalinden ötürü şuur bütün muhabbetlerin ve sevdaların başı olduğu gibi bilcümle güzellikler, faziletler hep o kemalatın ferilerinden ve cemalin akislerindedir.

Herkes hakikat sırlarının mahremi olamaz, tasavvuf ehlinin halini bilemez. Bu sıfatların ehline ayan ve ağıyardan mestur kalabilmesi için mecazi kelime ve cümleler

kullanılarak mâna didarı maskelenir.

İnsanın ihatai külliyetine cemiyeti ilâhiye denirse de teeddüben idraki külli denmektedir.

Zat ile sıfat mertebeleri berzahiyetinde zuhur eden mestanelikler (Mahzı aşk, hakiki aşk) dır ki, buna âşksız, maşuksuz bir aşk denir. Bu gaybın sekeratıdır ki senden, benden zuhur eder.

Fertler arasındaki aşk mecazidir, hareketlidir. Sâf değil, cismanidir. Şehvet şeklinde tecelli edeceği muhakkaktır.

Şahıslar ile Hak arasındaki taallûk ve incizap ki salıkde fena berzahiyeti tezahür etmekle olan aşk, aşkı hakikidir.

Hakkın mahiyeti, vücuttan ibarettir. Onun zatında tenezzül, tegayyür, tebeddül, tekessür yoktur. Binışandır, ne ilme sığar, ne zuhura, keyfiyeti, kemiyeti sorulmaz, bilinmez. Her ne ki, biliriz onunla bilinir. Kendisi şuurun ihatasından hariçtir. Yani her şeyi ihata eden kendisidir. Tabiî her şeyi ihata eden içerde olan her şeye vakıftır, onun için sır yoktur.

Cenâb-ı Hakkın esma ve sıfatı ilahiyyesi kemalâtını ayân etmek için zuhura doğru bir meyli külli hasil oldu. Sevda bu meylin ve muhabbetlerin kaynağı oldu. Bu sevdanın meyvası insan oldu.

İnsanda bizatihi mevcut olan bu aşk ve muhabbet Hakkın insana olan muhabbetinin devamıdır ki bazı kimselerde bu aşk yoktur. Bazı kimselerde de bu aşk aslına ait olduğu cihetle tasavvuf terbiyesiyle kemale erer, insan-ı kâmilden de fıskırır. Bazı insanlarda masiva sevgisine ve kötü huylara inkılap eder ki sonu ateştir.

Âlemde insan-ı kâminden başka bir gaye yoktur. Kâmil insan beşeriyet itibariyle mukayyettir. Hakikatte ise idrakin ta kendisidir. Ulvi, sufli, batın, zahir, bütün taayyünatı havidir. Diğer isimler, mertebeler kemale erip kâmil insan mertebesine yükselinceye kadar kesret ve masiva namı taşırlar.

Ayân-ı sabite müşahedesi için fena mertebesine erişmek muhakkak lâzımdır. Ayân-ı sabite mümkinatın ilmî ilâhîde sabit olan hakikatleridir.

En edna müşahede -Bütün şekillerin isimlerden muarra olarak fenai e'âlde basiret gözü ile görülmeleridir.

Alâsı -Enfüs ve afakın vicdanen var ile yok arasındaki subutudur.

İki vücut hazeratı arasına yani varlık ve yokluk arasına berzahiyet derler, gece ile gündüz arasındaki fecir ve gündüz ile gece arasındaki gurup vakti gibi.

İnsanların bir mürşide ulaşıncaya kadar geçen zamanlarına (Berzahiyeti sugra), bir mürşide ulaştıktan sonra tekmili tarikat edinceye kadar geçen zamana ise (Berzahiyeti kübra) denir.

Zünnun Hazretleri buyururlar: Mâna âlemine üç seferim var ki birinci gidişimde bir ilim getirdim. Büyükler, küçükler kabullendi. Pişmanlık dolayısıyla tövbe istiğfardır; ikinci gidişimde bir diğer ilim getirdim, onu büyükler kabullendi, küçükler kaçtı. Aşk ve cezbedir. Üçüncü seferde getirdiğim ilmi kimse kabul etmedi, bende kaldı. Pervane gibi ateşe atılmak.

Ebu Hatemin kapısı çalındı (Kim o?) dedi. (ALLAH) diyen bir derviş cevabını aldı. Hemen kapıyı açtı ve dervişin boynuna sarıldı, öptü, öptü, mangırla memnun etti ve

yalvardı: (Ne olur bu zamanda ALLAH diye bir kişi daha bulursan bana getir, elini ayağını öpeyim.)

Buna benzer bir vak'a da Hazreti Mevlâna zamanında olmuş. Şemsi Tebrizi Hazretleri şehid edildikten bir müddet sonra bir yahudi koşa koşa Hazreti Mevlâna'ya gelmiş. Şemsi Tebrizi hazretlerinin gelmekte olduğunu, yolda bulunduğunu müjdelemiş. Mevlâna hazretleri bu müjdeye karşılık bir avuç para verir. Birisi gelip hazrete yahudinin yalan söylediğini, ona para vermekle aldandığını söyler. Hazreti Mevlâna'nın cevabı (Onun yalan söylediğini biliyorum, parayı onun ismini bana hatırlattığı için verdim. Eğer sözü sahih olsa canımı verirdim.) meşhurdur. Gönül ve sevda âleminde.

Risalet Penah Efendimiz, Ahmed Semerkandi Hazretlerinin manada sorduğu suallere şöyle cevap vermişlerdir: (Vücut kadimle kadim, hadisle hadistir, kayıt ve taayyün altında buldukça kulsun, sıfatı ilahiyyenin senden zuhuru ve ulûhiyyetde olan istidadın kemale erince rabsın.)

Muhiddini Arabi Hazretleri buyururlar: Çok âlim vardır ki vücut kokusu alamamışlardır. Mahlûkat kendiliklerinden var olmamışlardır. Bunlar ilâhi hakikatlerdir.

Ezeli ilim suretleri muktezasınca peyderpey meratib üzere zuhur etmektedirler.

Hak Teâla Hazretleri tevhid edilemiyen, ölçü kabul etmeyen, bir vahiddir. Ubudiyet içinde teni şehvetlerden ayırmak, şehvetler ve masivayı toptan ateşe vermek, sonra da ef'al ve sıfatında da toplamak tevhiddir. İna âteyne kel kevser demek (Sana kevser verdik yani kesretde ehadiyyet müşahedesini verdik.) demektir.

Necmeddin Hazretlerine arkadaşları ile olan her münakaşayı kazandıkları için Kübra lâkabını vermişler.

Cezbe halinde iken kime nazar etseler, o kimseler yüksek mevkilere çıkmışlardır. Hattâ bir gün yakınlarıyla gezerler-ken gökte bir doğanın bir kırlangıcı kovaladığını görmüşler. Necmeddin-i Kübra Hazretleri şefkatle ve kudretle kırlan-gıca, hışım ve gazapla da doğana bakmışlar, bu defa kırlangıç doğanı kovalamaya başlamış. Nihayet bitkin bir hale gelen doğanı gagasıyla yakalayarak hazretin önüne getirmiş ve yavaş yavaş uçarak (Emrinizi yerine getirdim Allahaismarladık.) der gibi havalanıp gitmiştir.

Abdurrahman isminde bir şeyh dervişini Abdülakdiri Ceylani Hazretlerine gönderdi (40 yıldır kendisini kudret kapısında bekliyorum, görmüyorum.) dedi.

Derviş günlerce yolculuktan sonra şeyhinin sözlerinin Abdülkadir Hazretlerini bulup naklediyor. Aldığı cevap şu: (Beni kudret kapısında değil, sır kapısında beklesin, ben o kapıdan işlerim, gider gelirim. Eğer bu işe teaccüb ederse söyle: Ona filânca tarihte ona rıza hil'atini ben giydirdim, falan gece nail olduğu fetih benden çıktı, filân tarihte falan yerde 12.000 velinin huzurunda ona giydirilen yeşil hırkayı ben verdim, böylece selâmlarımı kendisine söyle.)

Derviş avdette bu sözleri olduğu gibi şeyhine naklediyor. (Evet doğrudur, hepsini biliyor. Her zaman için en büyük veli kendileridir.) deyip boyun eğmiştir.

Şah Nakşibend Hazretleri, Muhammed Pârisa Hazretlerine (Sende bâtinî bir mananın zuhuru yakındır ama yol üzerinde kara bir taş var, hele o bir kalksın.) O taşın kalkması demek aşk yolunda benliğimizin kalkması demektir.

Abdülkadir Hazretlerine birisi gelmiş, (Sohbet ister misin?) demiş. O da evet isterim deyince (Peki öyle ise ben gelinceye kadar bekle.) demiş. Aradan tam bir sene geçmiş o zat yine gelmiş. Bir müddet oturmuş beraber (Biraz daha işim var beni bekle yine geleceğim.) demiş. Aradan bir sene daha geçtikten sonra meçhul şahıs elinde ekmeğe ve süt olduğu halde gelmiş, elindeki ekmeği süt dolu kaba doğramış, beraberce yemişler (Ben hazırım.) demiş, (Hadi kalk Bağdat'a git, Müslümanlar senin sohbetini bekliyorlar.)

Abdülkadir Hazretleri dervişleri ile kırdaki sohbet ederlerken yağmur başlamış. Dervişler dağılmağa başlamışlar, hazret: (Ben topluyorum, sen dağıtıyorsun.) diyerek semaya bakmış, yağmur da dinmiş.

Eğer yolun gafiller meclisine uğrarsa onların yanında münafıkların mescitte, talebelerin mektepte, mahkûmların zindanda, askerlerin ve memurların âmirleri yanında durdukları gibi durmalısın, demiş.

Bir dervişe arkadaşı soruyor: (Niçin böyle tenhada oturuyorsun?)

- Ben tenhada değildim, sen geldin yanımdakiler gitti. Şimdi tenhada gurbette kaldım, yoksa ben onunla huzurda idim.

Bir gün Hazreti Mevlâna'ya birisini methettiler, çok namuslu, dürüst bir adamdır, namazını, orucunu hiç bırakmaz, fena hareketi görülmemiştir.

- Başka bir kabahati olsaydı da ciğeri yana yana tövbe edeydi, belki bu suretle gönlüne aşk ateşi düşerdi de benliğini yakar, yok ederdi. Onun için daha iyi olurdu.

İmam Gazali: (80 senelik hayatımda anladım ki her şey fahri kâinat Efendimizin rûh ceryanına kapılmadan ibaretmiş, gerisi boş ve yalan, kâinatın gayesi bu; şu aciz kafalarla bizde peygamberler peygamberinin rûh ceryanına kapılalım. Zihindeki bütün istifhamları bırakalım.) demiştir. Hayatında 40 cilt kitap yazmıştır.

Cenâb-ı ALLAH, Rahman sıfatı ile sır mertebesindeki âlemleri izhar etmiştir. Rahim sıfatı ile de âdeme gayb ilmini bahşeder ki, Cemal sıfatının müteradifidir.

İdrak, nüfuzu nazarın artmasıdır. Bâtın âlemlerine erişmektir. Şahsî idrakten mutlak idrâke cezbe ile geçilir. Marazi şekilde görülen haller, feveranlar cezbe değildirler.

Enfüs, bâtın müşahedesine denir. Muhakkik nazarında, semavat ve arzdan ibaret olan bütün ufukların ifnası lâzımdır ki, enfüs ve afak birbirlerine zıt düşmesinler.

Ferdiyet, zatın kendi tafsiline nispetle mücerred ve münezzeh oluşudur. Kutup hazretlerine mahsus müstesna bir makamdır. Fena da, Beka da, Adem de, gayb de istikrar demektir.

Kâmil insan, Kur'an-ı Kerim'in özlü ruhlu mânalı sahifeleri demektir. En başta besmele-i şerife yazılıdır. İnsan-ı Kâmil'in cemali de bir besmele-i şeriftir. Diğer insanlarda kemal derecelerine göre sahifeleri teşhir ederler. Hele bazıları roman sahifeleri ayarındadırlar ki kıymetlerinin de o kadar olacağı tabiidir.

Cenâb-ı ALLAH kendi sahifelerini ayak altında bırakmaz. İnanlık, tasdik ettik.

Kâmil, Arif olgun seçilmiş kimseler hiçbir menfaat mukabili olmayarak sırf ALLAH rızası için yoğurt ve ekmek mayaları gibi yanındakileri kendileri gibi yapmak isterler.

Şafaktan ve gurubtan biraz evvelki vakitler bekâ badel fenaya misâldirler. Cemi maal fark mânasını anlatırlar. İtlak, fena da başlar, bekada kemale erer. Fecirde gün doğar, gurubda gece doğar. Fecirde gece nihayet bulur, gurubda gün nihayet bulur. Rabbül Meşrikayn ve Rabbül Magribeyn nüktesini buradan çözebilirsiniz.

Zaman hadiselerin şahididir. İdrak de vucub ile imkân arasında her iki tarafa nazırdır.

İlham, kalbten zihni varidattır. ALLAH'dan kula tebligattır.

Halk ve Hak ile iki mertebe görünürse de hakikatte ilmin taallukatıdır. İdrakın derecelenmeleridir, şuur derekatıdır. İlim fena makamında bulunmayanların nazarında suretle meşguliyettir.

Gaybı mutlakta ilim zeval bulur, ayniyet kaim olur, ilim arş ve ferş arasında dolaşır. İlim ile gayb arası denize benzer, sahil ise sidre-i münteha namını alır ki Cebrail Aleyhisselâm buradan ileri gidememiştir. Yanarım demiştir.

Dışımızla içimizin yani ruhaniyetimizle nefsaniyetimizin şuur altı uykuda ve yakazada temas halinde bulunmasını intikal etmelidir.

İstiğrak, vücuttan ayrılmaktadır. Bu keyfiyet

müptedide kısa sürer, müntehide uzun sürer.

Vecd, cezbe ve tecelli'î zat demektir.

Ebûl Kasım evinin duvarını tamir için dağlardan muntazam köşeli taşlar topluyordu. Taşları eline alınca altın oluyordu. Bırakınca taş. Halbuki kendisine taş lâzımdı.

Rabbül Âlemin Hazretlerine niyaz etti. Bu suretle kendisine lâzım olan taşlara kavuştu.

Bu zat tevhidi şöyle anlatıyordu: (Vücut âleminin huzuru esnasında imkân âleminin sukut etmesidir. Ağyar perdesinin kalkmasıdır, Halikin nûru karşısında mahlûkun yok olmasıdır.)

Hoca Hayricenin duası: (Ya Rab altın istiyene altın ver, gümüş istiyene gümüş, evlât istiyene evlât, saray istiyene saray ver. Bana da sen yetersin.)

Altıncı Osmanlı padişahı Ankara'da medfun Hacı Bayramı Velii çok severmiş. Fakat (Çok dervişi var saltanatımız için bir tehlike olabilir, vesaire ile...) gammazlamışlar. O da vezirini göndermiş ve telâşa düşerek (Eğer davetle gelmezse zor kullanarak getir.) der.

Vezir yola çıkar, Ankara'ya bir konak kala çadırını kurar, nasıl çağırısam? Ne suretle cebir kullansam diye plân hazırlamakla meşgul iken Hacı Bayram Veli Hazretleri de bir gün sonra yola çıkmış, doğru çadıra gelmiş, bir yolcu gibi kendisini tanıtmış. Şurdan burdan tatlı sözleri ile mütevazi haliyle beyaz sakalı ile vezirin gönlünü fethetmiş. Bu defa vezir: (Padişahımız sizin ile müşerref olmaktan çok memnun kalacaklar.) diyerek beraberce Edirne'ye gitmeyi teklif etmiş. Veli Hazretleri de davete icabet lâzımdır, diye kabul etmiş. Ve nihayet konuşa konuşa saraya huzura vasil olmuşlar. Güzel sözlerinden heybetli ve kibar halinden

padişah da kendisinden hoşlanmış, kendisi için yapılan ihbarlardan asılsız birer dedikodudan başka bir şey olmadığını anlamış, ihsanlarda bulunmuş ve kendisine merbut dervişlerinden vergi alınmaması için onlardan askere dahi çağırılmamasını emir etmiş.

Hacı Bayram Hazretleri memleketi olan Ankara'ya döneceği günden bir gece evvel veda münasebetiyle kendisini çekemiyen bir vezir büyük bir ziyafet tertip etmiş, yemekler yenmiş, buzlu birer de şerbet ikram edilmiş. Yalnız hazretin şerbetine zehir konmuş. Erenlere ne mâlum değil ki, Hacı Bayram Hazretleri: (Ey hazirun! Ben bu zehirli şerbeti içiyorum, fakat zararı, bana bunu hazırlatan ve hazırlayana aittir.) demiş ve içmiş. Şerbeti hazırlayan uşak ile hazırlatan vezir zehirlenmişler, kıvrana kıvrana can vermişler.

Ertesi gün dedemiz yola çıkar ve ağır ağır yol alarak uzun bir müddet sonra Ankara'ya vasıl olur. Bu defa da vergiden ve askerlikten af edileceğini duyan binlerce genç derviş olmağa kalkmışlar. O zamanın memurları kimi askere çağırsalar, kimden vergi almağa kalksalar (Ben Hacı Bayram Velinin tarikatına mensubum.) demişler. Padişaha keyfiyeti anlatmışlar, o da hazrete haber göndermiş ki kendi himayesindeki dervişlerin ellerine birer vesika versin diye. Hazret bu haberi alınca geniş bir çadır kurdurmuş ve tellâl bağırtmış ki, bir cemiyet var, bütün bayramiler yani dervişler toplansınlar. Dağ taş insanla dolmuş. Hazret bunlara kısa bir nutuk söylüyor: (Dervişlerim –elindeki kılıcı göstererek- dervişlerimi yani bana tâbi olanları, beni sevenleri kurban etmek için emir aldım, birer birer buyurun.) diyor.

Bir kısım dervişler yüz geri edip yavaş yavaş giderlerken şüphesi olanlar da acaba hakikatten kesecek mi diye bir örnek gözlüyorlar. Bir karı koca yol verin diyerek hazretin çadırına giriyorlar. Hacı Bayram da elinde kılıçla çadıra giriyor, kesilmeğe gelenleri bir kenara oturtuyor ve evvelce hazırlamış olduğu koyunu orada kesip

kurban ediyor, dışarı akan kanı gören şüpheliler dekaçıyorlar, başka da kimse kalmıyor. Derhal padişaha haber gönderiyor: (Padişahım, bir buçuk dervişim vardır. Onlarda yanımızda bulunuyorlar. Arzı malûmat ederim.) diyor. Kadın henüz yeni derviş olduğu için onu yarım saymaktadır.

Bu suretle askerlikten ve vergiden muaf kimse kalmıyor.

Hazreti Mevlâna'nın oğlu Sultan Veled'e mânalı bir sözü vardır: (Oğlum benim bu âleme gelişim senin içindir. Herkesin bu âleme gelişinde bir hikmet vardır, herkesin bir vazifesi vardır. Bakalım senin hikmeti vücudun nedir?) demektedir.

Ey okuyucum, biz acaba ne için dünyaya geldik? Bunu bende düşünüyüm, sen de düşün. N. T.

NOT= Gerçekten bu husus çok mühimdir. (Terzi Baba 1) de de bahsedildiği gibi, bir sohbetinde, Nusret Babam fakire, "**benim sebebi vücudum senmişsin**" demişti. Şükrederiz. Yukarıda bahsedilen halin yaşam tahakkukudur. T. B.

Hazreti Mevlâna birinci ayrılıkta Şemsi Tebrizi Hazretlerini Şam'dan davet için oğlunu göndermiştir. Muhterem ve saygılı Bahaettin avdetde atını Şems Hazretlerine vermiş, Konya'ya kadar kendi yaya gelmiştir. Müteaddit tekliflere karşı, (Hayır efendim, kul efendisinin yanında ata binmez. Sizi yaya olarak takip etmek bile bizim için bir şereftir.) demişti. Vaktaki Konya'ya vâsıl oldular. Hazreti Mevlâna'ya mülâki olan Şeyh Şemsi Tebrizi Hazretleri (Ya Mevlâna, başımı ihlas ile size adadım, sırrımı, iç âlemimi de oğlumuz Baha Velede bağışladım. Sultan Veled, Nuh peygamberin ömrü kadar yaşasa da bu ömrün her saniyesini kazanç ile geçirse benim ile yolda

geçen zamandaki kazancı kadar kazanç temin edemezdi.)
diyerek tamamiyle gönlünü verdiğini anlatmak istemiştir.

Mecdüttüğünü Bağdadi intisap ettiği şeyhin huzurunda
gece gündüz hizmet edermiş, çok zayıf düşmüş, annesi
şeyhe gitmiş, (Ne olur benim çocuğuma hizmet ettirmeyin,
yormayın, onun yapacağı işin daha alâsını yaptırmak için
size her gün on hizmetçi göndereyim.) demiş. Şeyh efendi
cevaben: (Oğlun sıtmaya tutulsa, ilâçları da hizmetçiler
yutsa hasta iyi olur mu?) demiş.

Kâinatı yaprak yaprak aradım, zâtı Haktan ve
şuunatından gayrı bir şey görmedim.

Hakkın vücudu bir deryadır. Denizin gelen giden
dalgaları şuunattır. Âlem bu dalgalardan ibarettir ki bir
dalga iki an olduğu yerde baki kalmaz.

Ne zamana kadar ecsam, eb'ad, cihat, maden,
nebât, hayvan, Ayşe, Fatma, Ali, Veli, sen, ben sözlerini
söyleyeceksin. Zât birdir. Bu kesret ve çokluk gölgedir.
Onun şuunat ve sıfatlarından doğmaktadır.

Âlem sür'atle geçip giden bir hayaldir derler ama o
hayalde hakikatin ta kendisi her an ve ebediyen didârını
gösterir.

Kevnü mekânda nurdan başka bir şey yoktur. Bu
nur zuhuratlarda gözükmektedir. Hak nurdur. Zuhurâtı da
âlemdir. Tevhid işte budur. ALLAH'ü Teâla zaten birdir,
itiraz kabul etmez bir ALLAH'dır, kendini tevhid ede ede
ona ulaşip kaybolacaksınız.

Mânaların hakikatlerini ibadetlerde arama. Kayt ve nisbetleri kaldır, gönlünü gafletten kurtarmak istersen. Necat kanunlarını işaretlerde arama, hakikatler için mânalar, kelimelerden elbiseler giymişlerdir. Onları çıkarmağı öğren.

Âyân, yani gözdeler, seçilmişler, renkli camlardır. Onlara her an Hak güneşinin nuru vurmaktadır. Onların vücut şişeleri Hakkın esansını taşırlar. Evvelâ burnunun koku alması için nezleden kurtul, sonra şişenin kapağını açmasını öğren.

Ariflerin gönlü zâtı ilâhiyyenin tecelliyatına aynadır. Kâinat vücudunun dışındadır. Cihat dairesinin ötesindedir. Sıfat gölgelerinden de uzaktır.

Hakkın sırlarını, vahdaniyetini akıl idrak edemez. Ancak meratib aynasından sıfatlarını tafsilen müşahede etmek kabildir.

Âyân aynalardır. Onlardan Hak tecelli eder. Halk da o nuru o aynalardan alırlar.

Ben bir hiçim, hiçten de öteyeyim, hiçten ne beklenir? Hiçlik... Hakikat diyarının esrarından konuştuğum vakit benim sözden başka neyim var? O sözü de bana nisbet etmeyin, çünkü söz sahibi daha içerdedir.

Ey ebediyet ilminin sofrasında oturan muhterem misafirler. Aklınızın ermediği şeyler olabilir. Tezyife kalkmayın, anlamaya çalışın, lahana yaprağı gibi iç içe sarılmış, sizin özünüzden ve kat kat elbiselerinden bahsed-

yorum, anlamağa çalışmak sizin için çok kârlı, faydalı olacaktır. Belki bir gün beni arayacaksınız ama ya bulabilirsiniz ya bulamazsınız. Sözlerimiz özümüzün elbisesi gibidir.

Bütün imanlar yedi mertebe üzerinden ahlâk, itiyat ve iptilâya sahiptirler.

1-Arzularına, keserek, biçerek, zor ile muvaffak olmak isterler. Maişet için dahi olsa doğru değildir.

2-Cebre girişmezler, fakat tehdit ve tazyik yolunu tutarlar.

3-Daha hafif olarak mukabil fedakârlıkla ve mukabil anlaşmalarla.

4-Kimseye faydası ve zararı dokunmadan kabuğu içinde yaşamak.

5-İyi kimselere karşı faydalı olmak.

6-İyi ve fena seçmeyip güneş gibi, su gibi, toprak gibi, hava gibi herkese bol bol yardımda bulunarak yani pek bonkör olarak yaşamak.

7-Kendi yokluğunu anlıyarak, Hakkın deryasında kaybolarak, kendi zevkinde olarak yaşamak, her şeyi hoş görerek eyvallahçı olmak ki dünya varmış yahut yokmuş, aç kalmış, tok olmuş, tuz, ekmek yemiş, baklava börek yemiş, hepsi müsavidir. Hayatın bütün dağdağlarından kurtulmuş olup, gam ve şâdi onlar için müsavidir.

Kendilerine fenalıkları dokunanlara da iyilik yapmak bunların adetlerindedir. Çünkü fenalık denen şeyi, tefrik etmekten de yüksektirler.

İşte din, iman, tarikat, insanlık, birinci mertebeden önümüzdeki yedinci mertebeye varabilmek yolunu öğrenmek ve bu yol üzerinden yürümekten ibarettir. Cebinizdeki yüz liradan bir lirasını bir fakire vermek mümkündür, fakat aç olduklarını söyleyen 100 fakire birer lira nafaka parası verip de kendiniz aç kalmağı göze alabiliyor musunuz? İşte

tam kâmil bir insan sizsiniz. Siz veriniz, sonra biraz bekleyiniz, kâdiri mutlak nasıl sizi de doyuracak ve size ne lütuflarda bulunacaktır göreceksiniz.

Adam öldüreni öldürürler, zulüm yapana zulüm yaparlar, iyilik yapan iyilik bulur, para çalanın parası çalınır, herkese yardım ve iyilik yapan da yardım ve iyilik görür, çapkınlık yapan çapkınlık bulur. Çünkü âdetullah böyledir. Canı yakanın canını yakarlar, can bağışlayana can bağışlarlar muhterem okuyucularım.

Biraz evvel anlatmak istediğimiz, insanlara mahsus yedi mertebenin Arapçadan alınma daha açık ve umumi şekli:

1-Sadır, tûri evvel: Nefsi emmâre – Seyri ilallah – Âlemi şehadet – meyil – şeriat, mâvi – Cumartesi – kamer yani ay – Adem Aleyhisselâm.

2-Kalp: Nefsi levvame – Seyri Billah – Âlemi Berzah – Muhabbet-darı, tarikat – Sarı, Pazar – Utarit – Nuh Aleyhisselâm.

3-Ruh: Nefsi Mülhimme, seyri Alellah – Âlemi Ervah – Aşk-darı, hakikat – kırmızı, pazartesi – Zühre – Yahya Aleyhisselâm.

4-Sır: Nefsi mutmaine, Seyri meallah – Âlemi hakikat – Vuslat darı, marifet – beyaz – Salı – Güneş – Yusuf Aleyhisselâm, mahalli gevheri mükâşefe ve müşahede.

5-Beytülharam: Nefsi radiye, Seyri fillah – Âlemi Marifet, Hayret-darı, Velâyet – Yeşil – Çarşamba – Merih – Musa Aleyhisselâm, firavn bu mertebe de gark oldu.

6-Beytülhikme: Nefsi merziye – Mahalli ilmü ledün-fena darı- zat – Siyah – Perşembe – MÜŞTERÎ – İbrahim Aleyhisselâm, canı İbrahim ile Haceri nefsi raziyeden İsmail ve Recep kalbi doğuran mahalli ilmü ledündür. İsmi kelime ile ismi Alim tecellisi hâsıl olmuştur. Nûru Nübüvettir. İsa Aleyhisselâmın makamıdır.

7-Beytül İzzet: Nefsi safiye – Mahzeni esrarı ilâhi – Beka Vücudu maneviye – Renksizlik – Cuma – Mahzeni Esrarı ilâhi olan bu makam sahibidir.

Burada bütün itibarat fanidir. Ruhi kutsi, gaybi mutlak, Cemul cemi, vuslatı azam makamıdır. Cami'i cemi meratibtir. Nûru Muhammedi feyzlerini etrafa saçan mürşid, kendi kabiliyeti kadar feyz alır. Kemaline erer. Gökyüzünün kıblesi sensin. Niçin göğe bakarsın? Baş koyup secde edersin?

Sözü uzatmamak için kısa yazdım. Diğer mertebelerde de tatbik edilerek şöyle bir sıra tâkip edebilirsiniz.

Mahalli sadr: Göğüs demektir.

Tûru evvel: Yâni yolculuğun birinci mertebesi.

Nefsi emmare: Yâni emreden nefis (kötülük için).

Seyri ilallah: Yâni Allah yolunda yürümek.

Âlemi şهادet: Yâni herkesin görebileceği bu âlem.

Meyil: Yâni o tarafa doğru az bir hareket, dönüş.

Şeriat: Yâni ibadet ahkâmına uymak.

Mavi: Yâni bu yola mahsus nûrun rengi.

Cumartesi: Yâni haftanın günlerinden birincisi.

Kamer: Yâni yıldızların en aşalığı.

Adem Aleyhisselâm: İlk peygamberin devresi ki ilk terakki hamlesi ondan başlar.

Bir kimse bu suretle ululuk mevki'ine yükseldi mi anası, babası, dedesi, akrabası ve teallukatı yedi göbek ulular sülâlesinden sayılır.

Cenâb-ı Hakka bir damla ver, sana bir deniz versin. Duaların kabul edildiği saati bul, ağla ki aşkını sana da

versin.

Velilerin özü Tanrı iledir, dışı şeriat ve sünnet üzerinedir. ALLAH'ın kelamını ancak gönül anlar. İnsanların cemali birer kitaptır, özlü yazılarını oraya yazmıştır.

Ey gönül sen nesen, neredesin?

Ey beden! Senin sırtında kim var biliyor musun? Ayağını gökyüzünün üstüne bas, korkma. Öyle bir yük yüklenmişsin ki güneş bile bütün ömrünce yüzüne bakamaz senin.

Söz mânanın billûrlaşmış şeklidir. Fakat yollarda rengini, kokusunu kaybetmiş sözler arasında hakiki saf billûrdan sözü nerede bulursun? Diğerlerinden tefrik edebilirsen aşk olsun sana.

Ruh emirdir, buyruktur. Her şey ruhla diridir. Geri kalan cansız bir âlemdir.

Cenâb-ı ALLAH'ın emanetini dağlar, denizler yük telâkki ettiler. Kaldıramadılar. Adem (Ben çekerim, kaldırıyorum, yüklenirim, onun yükü benim canımdır.) dedi.

Sonradan yaratılan ebedi olanla Ruşen oldu, yoksa (Sonradan yaratılan şu vücutla evveli ahır olmayanın ne ilgisi var.) deme.

Yârin hilmiyeti tecelli edince, yarım zerre bile Babil Kulesi kesilir.

Camiye, namaza giderken suçlu gibi gidersiniz. Çıkarken gönlünüz ferah ve genişlemiş olarak çıkarsınız. Hiç tecrübe ettiniz mi? Cüneyd-i Bağdadi'nin bir sözü: (Mürakabede üstadım bir kedidir. Gözünü farenin deliğine dikmiş, tüyleri diken diken, göz kırpmadan bakıyordu. O esnada kulağıma bir söz geldi, ben senin emelin, gayen olmakta fareden eksik miyim? Sende beni istemekte kediden aşağı olma.)

Yukarı doğru uçuşu öğrenen bir kuş hedefe ulaşamazsa da topraktan kurtulmayı öğrenmiştir ya... Sende ruhunu bedenden kurtarıp uçuşu öğren. Gördüğün renkler, şekiller, tattığın lezzetler, zevkler sana kalmaz, bütün gönül darlıkları dünyaya bağlandığın nisbettedir, bunları düşünüp anladığın gün üzüntü kalmayacaktır.

Birisi Hazreti Mevlâna'ya (Sen 73 mezheple de beraberim demişsin, doğru mu?) diye sormuş. Hazret: (Evet.) deyince, sual soran: (Sende ne iman var, ne din, ne mezhep, ne idrak, ne irfan var.) deyince koca Mevlâna: (Bak demiş, bu iddianda da seninle beraberim.)

Velilerden Şazeli Hazretlerinin sözü: (Haktan bir şey istemek için ibadet eyleme, namaz, oruç, sadakalarını Allah rızası için yap, çünkü bu kulluk vazifedir, kabul edileceğinden de haberin yoktur, şüphelidir. Ancak dilemek onun bir adeti olduğu için fakirane dilenerek iste, o sultanın karşısında bütün âlem fakir ve muhtaçtır.) diye nasihat eder. Mumaileyh Mekke yolunda hastalanmış, ölmüş, çöle gömmüşler. Onun şerefine o muhitteki acı çöl suları tatlı olmuş denir.

Bir gün yemek vakti bir sultan Şazeli Hazretlerinden

ders almış bulunan Ebul Abbasi talebeleriyle beraber yemeğe davet etmiş. Büyük bir sofraya üzerinde sahanlar içinde türlü yemekler, kasden de yenmesi caiz olmayan etlerin sahanları, dervişlerin önüne konmuş. Ebul Abbas: (Sultanım diyor, müsaadenizle yemekleri bendeniz tevzi edeyim, şu şerefi fakire veriniz.) Sultan nasıl olsa bizim önümüzdeki yemekler temiz ya, düşüncesiyle (Hay hay.) diyor. Şeyh efendi temiz etleri müritlerine, diğerlerini de saray halkına tevzi ederek Sultanı hayretlere gark etmiştir.

İnsanlar bu âleme nasıl geldiler, hangi yollardan geçtiler, nereye dönüp gidecekler? Bunları öğrenmek için Peygamberimiz bu ilmi eshabına onlarda velilere bildirmiş, onlar da Kur'an-ı Kerim'in çizdiği yoldan ve fahri âlem Efendimizin ilim nûrunun ışığı altında bu yolları bizlere kadar ulaştırmıştır. Dünyaya ait her meslekte ihtisas olduğu gibi cüz'î bir kısım insanlar dünya nafakalarını temin ettikten sonra havaiyatla, zevkü sefa ile türlü türlü içki, kumar, çok kazanmak, çapkınlık gibi, sergüzeştlerle atılmıyarak bu hakikat yolunu takip etmektedirler. Bu, neşeli ilim, eğlenceli, aynı zamanda da Hakka giden ebedilik yoludur.

Esrar doludur, sizler filanca adam çok akıllı dersiniz ya, hayır bu yolda aklın tam olması lâzımdır, bu aşk ve gönül âlemidir, aklın arkasındadır. Hazreti Mevlâna Divanı Kebir'inde bundan bahsederken: (Aşk âleminde akıl, çamura batmış tilkiye benzer.) diyorlar. Hakikat ehli nazarında akıl on mertebedir, bizim dünyada kullandığımız akıl onuncu derecedeki akıldır. Buna akl-ı cüz'î derler. Leş kargası gibi dünyayı ve üzerindeki görür, başını göğze kaldırmaz, idrakını kendi hilkatindeki sonsuzluğa çevirmez.

Doğuşumuzdan evvel de ucu bucağı bulunmayan bir âlemimiz vardır. Nihayet 80 ilâ 100 sene sonra ise sonsuz bir hayatımız olacaktır. Burada bir şeyler öğrenmemiz, bir şeyler yapmamız lâzım. Bu ilim sahiplerine göre altının taştan, ekmeğin börekten, hıyarın kuşkonmazdan farkı

yoktur, bunları tevhid ederek bunlara lüzumundan fazla kıymet vermeyerek yalnız âlemleri yaratan ALLAH'ı hedef bildirmişlerdir. Her nimeti, her canı, her zaferi veren, alan O'dur. Şahıslar, büyük gördüğünüz adamlar, O'nun elinde ancak birer oyuncaktır, kukladırlar. Karagöz perdesindeki mukavvalar gibi, bu âlemin de, âlemdekilerin de sonu ölümdür, yokluktur.

Var olan kalacak olan ancak bizleri yaratan ALLAH'tır. O'nun verdiğini kimse alamaz, O'nun bize kısmet etmediğini de kimse veremez. Her kul bilerek, bilmiyerek, istiyerek ve istemiyerek O'nun tasarrufundayız. Biz aklımızla şu işi yaptık, kazandık deriz. Şansımız yardım etti veya etmedi deriz. Çalışan kazanır deriz. Halbuki bizim kısmetimiz olan o işin cazibesinin tesirine kapılmışızdır ki bizi çeker. Çünkü zuhur zamanı gelmiştir. Biz yaptık deriz, yaptıranı göremeyiz.

Bu vesile ile size ufak bir hikâye, bir hikmet levhası arz edeyim: Bir avcı av peşinde koşar, yorulur ve nihayet avını yakalar. O, ben yakaladım, kovaladım, vurdum der.

Av da ona, hey şaşkın der, ben Rabbimden emir aldım, sana gözüktüm. Yani sen beni avlamazdan evvel ben seni avladım. Senin evinde, namazında niyazında bir kadın var, onun canı keklik, yani beni istedi. Ben de kendimi ona kurban ediyorum. Ben daha ziyade onun kısmetiyim, diyor.

Bir adam aç kalmış. Pilâv yerken genzine bir piriñ tanesi kaçır. Öksürük öksürük üstüne, kimse çare bulamıyor. Ta iki gün uzaktaki bir doktoru tavsiye ederler, adam bin zahmetle öksürerek oraya gider, doktorun karşısında da son bir öksürük gelir. Genzine yapışan piriñ tanesi ağızından fırlar, doktorun yakasına yapışır. Doktor da ariflerden bir veli imiş, besmele çekerek o yakasındaki piriñ tanesini alır, ağızına atar ve öksüren adama: (Bu piriñ tanesi benim kısmetimdi, bekliyordum, geçmiş olsun, haydi güle güle git.) der.

Şimdi size kısaca geldiğimiz âleme yavaş yavaş çıkararak idrakimize geniş bir ufuk göstereyim, aklınızın ereceğine eminim.

Aklı külden ayrıldık, Nefsi kül, Arş, Kürsi, Yedi kat gök, Kamer yani ay, ateş, hava, su, toprak, maden, nebat, hayvan yollarından geçerek, insan olarak dünyaya geldik, diğer bir yarım daire dahi çizer gibi yükselerek dönmek herkese nasip olmaz muhterem okuyucularım. İstemek sizden, ilim Haktan, dua bizden.

Şeyhül Ekber Muhyiddini Arabi Hazretleri insanın mertebelerini 3 kısma ayırıyor:

1- Nefis mertebesi: Hislerinin, kaprislerinin esiri bulunan dünya ve hicap ehli bunların buldukları yer, aklın en aşağı mertebesidir. İnceliklere akılları ermez. İnkâr ederler, müspet ilim adamlarıdır ki, her şeyi görmek isterler.

2- Birinci mertebeden yükselmiş, kalbe ulaşmış, gereken sâfiyeti bulmuşlardır, Hakkın âyetlerini anlarlar. İlâhi fiilleri ve tasarrufları görürler, ilâhi isimlerin ve sıfatların tecellilerini sezerler. Akılları kuddus nûru ile aydınlanmıştır. Başkalarının bildiklerini bunlar görürler.

3- Rûh mertebesi: Ehli, müşahede mertebesine erişmişlerdir. Perdelerden ve çokluktan kurtulmuşlardır. Bunlar halkın içinde Hakkı görmektedirler. Evvel, âhır, zahir, batının sırrını temaşa ederler.

Âlemleri yaratan Hazreti ALLAH öyle bir ehaddir ki sayıların fevkindedir. O'na hiçbir sayı erişmez, bir sameddir ki O'nun lûtfu keremine had hudut düşünülemez; akıl, fikir çerçevesi ve içindikiler onu kucaklayamaz. Kâinat orada yok olur kalır. Hazreti Ali: (Hakikat; ALLAH'ın işaretleri keşfidir.) buyuruyor.

İmamı Gazali, elinde kalem saatlerce düşünmüş,

merak edip soranlara cevap vermiş: (Bir kuşta 30 sıfat buldum, belki daha da vardır, diğer hayvanları ve insanları saymaya ömür yetmezken Cenâb-ı Hakkın isim ve sıfatlarını 99 derler, 101 derler, bunların çok üstünde olan isim ve sıfatlarının adedini bulup yazmağa imkân var mı? Meğer hakikatini anlayabildiğimiz tek şey yokmuş.) demiş.

Mevlâna Şemseddin bir dervişe nasihat etmiş, eğer Hak yolunda yürümeği benimsedin ise, zahir ilimlerle, romanlarla meşgul olma, ömrüne yazıktır demiş. Derviş huzurundan ayrılmış, hocam nereden göreceğim diye cebinden taşıdığı romanı çıkarmış, hem okur, hem gidermiş. Bir el ceketini çekiyor, bir el külahını çekiyor, yürümesini yavaşlatmış ve tazyik altında yürürken yorulmağa başlamış, bir elde pantolonunu çekmeğe başlayınca kabahatini anlamış, şeyhimin şu tasarrufunu gidip kendisine anlatayım demiş.

Dönüşte hiçbir tazyike uğramamış, bu defa anlatmış ki hakikat yolunda zaman, mekân, mesafe mefhumları bir mâna ifade etmiyor. Tam bir feragatla çalışarak iyi bir derviş olmuştur.

Ebusuut isminde bir şeyhin ziyaretine gelen bir şehirli içinden der ki: (Şeyh Efendi, bu kıymetli şalı başına saracağına satsa da, müritlerine uzun zaman iyi yemekler yedirse.) demiş. Şeyh Efendi misafirle hoş beşten sonra der ki: (Yavrum, şu başımdaki şalı sana vereyim de bir zahmet pazara götür sat, parasıyla da et, tavuk, yağ, şeker, un vesaire al da dergâhta yemeklerimiz çoğalsın.) der. Misafir peki Efendi hazretleri der, nasıl gönlümdekini bildi diye düşünün düşünün pazara gider, dolgun bir fiyatla şalı satar, erzakları alır, dergâha getirir. Şeyh Efendinin huzuruna gelir, hesap vererek paranın üstünü teslim edecek, bir de ne görsün, şal yine şeyh efendinin başında. Bir derviş şöyle izahatta bulunur: Fırtınadan batmak tehlikesi geçiren bir gemi kaptanı varmış. Şeyh Efendiye iltica etmiş ve kıymetli bir hediye alayım diye adakta

bulunmuş, gemi kurtulmuş, pazara çıkmış biraz evvel satılan şala epeyce bir para vererek şalı almış, getirmiş, efendi hazretlerine takdim etmiş. Bu suretle hem şeyh efendinin ululuğu ortaya çıkmış, hem dervişler güzel yemeklere kavuşmuşlar, hem de misafir irşat edilmiş, şal da eski değerli sahibini bulmuş.

Hakkın zatının yolcusu olanlar, keramete yani onun ef'aline iltifat etmezler.

Ney iddia edemez ki kendisinden çıkan nağmeler kendi malıdır.

Tam manasıyla şükredici bir kul olmak için insan kendisini Hakkın en çok nimetlerine mazhar olmuş telâkki etmelidir. Her ne kadar nebiler, âlimler, emirler daha fazla Hakkın nimetlerine mazhar olmuşlardır; ama onlar da olmasaydı, biz de bugünkü nimetlere kavuşamazdık ve doğru yolu bulamazdık.

Kayserili Mahmud Dede, Bursa'da yaptığı somunları "somun" diye bağırarak satardı. Bir gün Sultan Yıldırım Beyazıd bunu gördü, sevdi, acıdı. Yeni yaptırdığı bir camiye kayd-ı hayat şartıyla vaiz tayin etti. Bir gün bu dedeye bir derviş gelir. Kendi iki tarlasından birini ona bağışlar, fakat her ikisini de eker. Mahsuller büyür; fakat tesadüf, Mahmud Dede'nin tarlasında hiç mahsul olmaz. Bir gün şeyh ile derviş, tarlaların yanından geçerlerken, Mahmud Dede verilen tarlanın hangisi olduğunu sorar. Derviş mahsulsüz tarlayı göstermeğe utanır, kendi yeşil tarlasını gösterince, Mahmud Dede şaşırır ve: (Biz daha dünyamızdan mahsul almamıştık. Acaba hangi günahımız bu dünyalığa sebep oldu?) der.

Bütün görülen eşya ve mevcudat, vücud-u mutlakın muhtelif mertebelerden zuhurudur.

Mum ışığı ile güneşi arayanlardan olma.

Bir dağa bir kuş konsa ve gitse dağın sıkleti ne artar ne eksilir. Milyonlarca insanın da doğması ve ölmesiyle arz bir şey kaybetmez ve kazanmaz.

Rüzgârı görmezsin, ancak yoldan yükselen tozdan rüzgârın mevcudiyetini anlarsın.

Doğru yolun yolcusu değilsen bile yolun başını gözle, geleni bekle hiç olmazsa.

Zalime yardım etme, bir gün sana da zararı dokunur.

Ruhu tasfiye edip üzerindeki nefis tortularını gidermek için mürşitler Hakkın isimlerini müritlere talim ederler. Telkinde bulunurlar.

Cenâb-ı Hak ruhları bu âleme gönderdi, birer ceset verdi, cesetlerin içine gönül denen bir de hazine gizledi, kendi de daima o gönül aynasına bakar oldu. (Gidiniz benim saltanatımı temaşa ediniz, kudret ve kuvvetimin derecesini düşününüz, ben sizinle de beraberim. Beni birbirinizle de temaşa edebilirsiniz. Bana ibadet edin, beni çok çok zikredin. İsimlerimin, sıfatlarımın

çokluğu sizi şaşırtmasın; beni can ve gönülden andığınız zaman beni sevdiğinize hükmedeceğim; ben sizde gizliyim, aynı zamanda da sizinle âşıkırım. İstedığınızı yeyiniz, içiniz, emirlerimi, nehiyelerimi Habibim, Muhammed'le ve ondan evvel de kavimlerin içinden seçtiğim peygamberlere kitaplar göndermiştim, onlara uyun) dedi.

Ve (Ey MUHAMMED ümmeti! Sizden evvelki asi kavimler size örnek olsun. Ümmetlerin içinde en şerefli si sizsiniz. Vaktinizin kıymetini biliniz, benimdir diyecek hiç bir şeyiniz yoktur. Her şey O'nundur. Kölenize giyecek şeyler alsanız, kıymetli ziynetler taksanız, köle benim şuyum var buyum var diyebilir mi? Köle sizin olunca üzerindeki, odasındaki her şey de sizindir. Siz de böyle gözünüzü dünyaya ve dünyadakilere dikmeyiniz;

bu âlemde kalan var mı? Eceli gelen, Hakka giderken bir şey götürebiliyor mu? Onu burada gördüğünüz gibi orada da görebilirsiniz. Burada kalû belâ bezmin de "evet" deyip secdeye kapananların sadakatleri dünyanızda belli olacaktır. Bence her şey malûmdur. Adaletimin tecelli ettiği zaman itiraz edemeyesiniz diye size şahit göstereceğim.) diye de ikazda bulundu.

Birçok ruhlar, Hakla beraber olarak dünya işlerini temiz bir ahlâk ile idare etmeyi unuttular. Bütün varlıklarıyla, kuvvetleriyle dünyadaki ziynetlere, eğlencelere aldandılar , kapıldılar, Hakkı büsbütün unuttular, sahip oldukları şeylerin ellerinde kalacaklarını zannettiler.

Hizmetçinizi ekmek almağa yollasanız da o size et getirse vazifesini yapmış sayılır mı? Siz ondan memnun olur musunuz? Ona nasıl ceza yapmazsınız, çünkü sofraya kurulmuş iki saat uzaktaki şehrin fırınından gelecek ekmeği bekliyordunuz.

Ömür hazinesini olmayacak şeylere sarf eden insanlarla böyle hazineyi yağmaya verdi, eli boş kaldı, bu süfli ruhlarla kudsi ruhlar bir olur mu? Aynı muameleyi görürler mi?

Kâmil bir insanın terbiyesini kabul edenler, evvelâ onun gönlünde Hakkı göreceklerdir, sonra da gelecek nesle gönüllerinde Hakkın nûrunu göstereceklerdi, bu suretle sevgililer zincirinin altın halkaları çoğalacaktı.

Kadınlar velilik şartlarına büründükleri zaman fazıl bakımından erkekleri geçerler. Nitekim Arapça kâmer isminin erkek olması aya bir şeref vermez, isminin dişi olması da güneşe bir leke ve nakîse vermez.

Bir gün Süfyani Servi hazretleri ellerini kaldırarak dua etti: (Allahım! senden selâmet dilerim) dedi. Yanında bulunan Rabia-i Adeviye Hanım ağlamağa başladı. Sebebini sordular. (Dünyada selamet istemek, Hakkı unutup, rahata kavuşmağı istemek demektir. Halbuki sen onunla dopdolusun, O seni rahat bırakmazsa nimet bil, beni unutmadı diye seni ikaz ediyor.) demektir. Selâmet isteyerek sen ondan uzaklaşmağı istiyorsun, onun için ağlıyorum, dedi.

Salât, namaz demektir. Bunu hep biliriz, fakat asıl arzu olunan mânası hararetle anış, iştiyakla hakkın huzuruna girmeğe muvaffak olmak ricası imiş. Bu mânaya 60 yaşında olduğum halde, bugün öğrendim. Salâvat ise Peygamberimizi iştiyakla anışımız demekmiş. Bütün selâmetler onun huzurunda olduğu için ondan mukabil selâm istemiş oluyoruz.

Birisini görünce selâm veririz, o da bizim selâmımızı iade eder, yani biz ona Selâmün aleyküm deriz. O da bize Aleykümselâm der. Biz ona ALLAH'ın selâmeti üzerine olsun. ALLAH seni bütün felâketlerden muhafaza buyursun, selâmetler versin, deriz. O da ALLAH'ın selâmeti senin de üzerine olsun, der.

Peygamberimize salâvat getirirsek, o da ya karşımız da veya gönlümüzün derinliklerinde, yani bizim erişebileceğimiz en son kemalat ve idrak noktasından bize mukabele eder ve selâmet diler. Öyle olunca her müminin her an fahri âlem efendimizle mükâlemesi var demektir. Biz onu yine kendi nuruyla göremiyorsak, kabahat bizimdir, onu görmek Hakkı görmek demektir. Baht işidir, çünkü onu bulan, gören mesut kişidir. Şefaât bu buluştur.

Velilerin kerametleri öyle vakıalardır ki, kudretin destanları yazılmaktadır. Akıllar hayretler içinde, (Nasıl oluyor?) diye şaşır kalmışlardır.

Bu vadide Mansur yürüyemediği için kellesini kaptırdı. Nesimî derisini yüzdürdü, bu âlem güneşlerin, yıldızların dertop olarak birleştikleri ve ayrıldıkları bir âlemdir. Üzerinde bulunduğumuz bu renk ve şekil âlemi ufala ufala esans olmuş ve Hak Teâla'nın muhabbeti ile o esans bu varlıklarla tekrar özbe öz birleşerek hakikati Muhammediye meydanı doldurmuş ve vücudu Muhammediyenin huzuru için hep birden seferber olmuşlardır. Tekrar yayılarak intişare başlamışlar. 1300 sene evvelki hali buldukları zamanda gayei kemalâta vasıl olmuşlardır.

Ezelî aşk sancısı çekenlere nazaran bir zaman gelir gök yırtıldıktan sonra Mâverâ Sultanın üfleyişiyle bu âlemler yıkılır, mekânlar yok olur. Bütün zamanları söndüren azamet nûru infilâk eder. (Limenil mülkülyevm) hitabına yine kendi cevap verir. (Lillâhil vahidül kahhar), çünkü sahibinden başka hayatta bir varlık yoktur.

Şuur kalmaz ki bu tenhalık tahlil edilsin, tesbit edilsin. İşte her an bu tecelliye muntazır kahramanlar olduğu gibi her an bu hercü merci yaşayan gören ve bu kitabı işiten sem'î hakikat sahipleri vardır ki bunlara (Misafir âni vücudi mutlak) derler. Bunlar üzerinde gafiller için şahsî fikir ve mütalâa yürütmek gülünçtür.

Birisi dalgın gördüğü bir kimseye sordu: (Nerelisin ey gurbetlik?) Gurbetlik cevap verdi: (Huzura alışık olan gurbetlik olur mu? Nereli olduğuma gelince, âlem benim mülküm.) dedi.

Dağlarda bir zenci görmüş, yanında ALLAH denildiği zaman kara rengi kireç gibi bembeyaz olurmuş. O kutsî ismi can kulağı ile duyanlar hep böyle renkten renge girerler, kimi kızarır, kimi sararır, kimi ağrır, kimi kararır.

Fahrî Âlem Efendimizin bir duası:

(Yarabbi şu anda yeni doğmuş bir çocuğu korur gibi beni koru) diyor bir dua: (Ya Rabbi senin rızâî şerifine talip bir kulum, gına'î rubbiyetine müteveccih, ağılayan bir miskim, merhametinin kapısı etrafında beklemekten bıkmıyan bir sailim, kerem hazinesinin kapısında boynu bükük bir fakirim ki rizâî ilâhiyyeni niyaz etmekteyim.) buyurmuşlar.

Ruhlar safiyetleri nisbetinde Hakka yaklaşırlar. Yaklaştıkça da madde âlemi ve vücut heykelleri üzerinde tesir ve tasarrufları ziyadeleşir.

Muhammed Tirmizi Hazretleri (Sermayen nefes almakta olduğun vakittir. Yâni ömürdür. Dükkânın gönüldür. Gönlünü temiz tutup vaktini huzurda geçirmezsün iflâsdasın, her şeyle, herkesle alâkalanacağına yakaladığın huzur ve tecelli anının üzerine kapan) derdi.

Abdullah Herras (Zahirde kulluk batında yani mânada hür ve azadlık isterim) dedi.

Ahmet Hamedan oğlu: (Kişinin cemali, sözünün güzelliğinde, kemalî ise işinin dürüstlüğündendir) derdi.

Ali Mecibüddiğini Şirazî Hazretleri Şehabettini Sühreverdi Hazretlerine bize tevhit sırrına ait bir misal söyler misiniz, dedi. O da (İki ayna bir elma) buyurdular.

Güya bize bir sevgilinin halini vasıflandırmağa çalışıyoruz. Halbuki onun ne mazisi ve istikbali, ne de hali vardır. Haller, misaller, maziler hep bizimdir, onu belirtmekten uzaktır.

İnsanı Kâmil Cemal ve Celâl sıfatları arasında mevki almış bir hedeftir.

Hacı Halife: (Tevhit çekmiyorum, diyor. Çünkü hep o var, nasıl yok diyeyim.)

Dua edemiyorum, diyor, çünkü istemeden veren alan o şey yerli yerinde ne isteyeyim? Zikir yapmıyorum, diyor. (Hazır ve nâzır olanın karşısındayım daima, kimi zikredeyim, gülünç olmaz mı, o kimse ki karşısında kendisine bakmanı çağırırsın, seslensin?) dedi.

Necmeddini İsfehani Hazretleri Mekke'ye vardığında bir ses duymuş ki, gaipten geliyor (Öyle bir beldeye geldin ki, beldelerin en hayırlısıdır. İnsanları da insanların en şerlisidir.) Şiddetli inkisar ve riyazat neticesi fena berekâtından ve tahkik harikalarından olarak muayyenatı basariyye ve müşehadatı gaybiyye kabil olabilmektedir.

Sultan Yahya, Telmisan sokaklarından birinin kenardaki kaldırıma oturmuştu, oranın şahı büyük bir kalabalıkla geçerken halk kendisini selâmlıyordu, vezirlerden birisi Sultan Yahya'nın alâkasızlığından şikâyet etti. Sultan, oturmakta olan şeyhin yanına geldi, selâmlaştılar.

Şah sordu? (Sultanım ben bu sırmalı kaftan ile namaz kılabilir miyim?) Sultan Yahya (Ben cevap veremem, kendi ülâmanıza sorunuz) dedi. Şah ısrar ediyordu. (Ben ülemama sordum bir de sizin cevabınızı bekliyorum) diye ısrar edince o da şu suretle cevap verdi. (Bir köpek ki leş yiye yiye şişmiş, her tarafı mındar olmuş, işerken kirlenmemesi için bir ayağını kaldırır. Bu hal garip değil mi? Sen de haram yiye yiye şişmişsin, namaz senin nene sırtında kaftanın olmuş? Olmamış namazın nesine) deyince yanındakilerden utanan şah kaftanını, atını yanındakilere bırakıp hızlı hızlı dağlara doğru yürümüş ve kaybolmuştur.

Cenabı Hakkın Settar ismi şerifi iktizasınca kimse kimsenin sırrını bilemez -Evliyalardan başka- Onları da söyletmemelidir. Hakikat acıdır. Kabahatlerimizin şuyuu bulmaması bizim için hayırlıdır, hiç olmazsa tövbe etmekle af olunmak ihtimalimiz kuvvetlidir.

Sena'î bir şiir yazmış. Şehri gezmeğe çıkan Sultan Sebük tekinin huzurunda okumağa niyetlenmiş, kendisinden biraz yanda şarap içen birisi varmış. O meczup kadehini kaldırmış, (Hükmü altındakilerin gönüllerini fethetme den yabancı ülkeleri fethetme kalkışan kör sultan şerefine) der, içer. İkinci kadehi doldurur ve kaldırır, (Hiçbir işe yaramayan şiirleriyle ömrünü geçirip bu yaşa geldiği halde nereden geldiğini öğrenmeyen Sena'î'nin şerefine) der, içer. Bu sözleri işiten Sena'î hemen oradan uzaklaşır evine gider kapanır, Hak yoluna girer. Ölürken de (Mademki şiirlerimde sözlerimde mâna yokmuş, mademki mânevî hallerimi bu sözlerle ifade edemiyordum, bütün sözlerimden yazılarımdan vazgeçtim. Anlıyorum ki, o meczubun iki satırlık sözünde ne mânalar, ne nasihatler, ne cevherler gizli imiş. Bundan böyle ben de mânamdaki duygularımı münasip harf libasları ile süslemeği öğrenmedikçe ağzımı açmamağa yemin ediyorum) demiş.

Hayatta oldukları halde kapislerinden itirazlarından

vazgeçerek ölmeden evvel ölenlere yani, şu bu demeden seyirci rolünü oynayanlara (Ademiyyun, pıran, zâtiyyûn, muhabbin derler ki) bu mertebe münhasıran onlara mahsusdur. (İza temmelfakır fehuve ALLAH) yani (Yokluk tamam olup kemale erince ALLAH kalır, sırrı zahir olur.)

Dünya, mülk âlemidir. İnsanlar âlemidir, ruhlar ceberut âlemidir. Şiddet ve tasfiye âlemidir. Melekat, âlemi gaybiyeyi müşahededir. Zat, lâhut âlemidir. Bunların hepsine vücut hazeratı derler.

İnsan fena makamına ermekle senelerce uyumuş olduğu uykudan uyanır, o zaman bütün bu gördüğü cismani varlıklar, ilmi birer suret olarak görülürler. Fenada vaki olan terakki nisbetinde âyânı sabite müşahede edilir.

Zâtiyyet: Kesretten ve tenezzülâttan münezzeh olmaktır. Batındır. Fakri tâm ve kalbi selim halidir.

Zatiyyat: Fena ve baka müşahedelerdir. Hüviyet âleminin manzarasıdır.

Fenâi'tam: Ve ehadiyyetü lâteayyün makamı varisi Muhammediye mahsus bir mertebedir.

Osmanlı padişahlarından birisi bu makama ermiş olup rüyasında vezirlerden birisine Fahri Âlem efendimiz (Padişahına söyle, devletine harp açsın, kazanacağını tebşir et), demiş. Hakikaten padişah da aynile bu rüyayı görmüş, ertesi gün sabah olur olmaz doğru padişaha gitmiş, rüyasını anlatacak, esasen padişah da onu bekliyormuş. Geldiğini görünce kendi tahtından inmiş veziri oraya oturtmuş, şimdi söyle demiş, vezir hayretler içinde rüyasını

anlatmış. Haydi in aşağı, demiş. Vezirin oraya çıkarılmasındaki maksadın Resulullah Efendimizin isminin yüksek makamdan anılması olduğunu tabiî anlamışsınızdır.

Varlık benlik idrâke hâkim olursa büyük bir azaptır. Sahibi için.

Doğum ile ölüm arasında ferdin şuurunda sübut bulan halata şununat derler.

Aslımız lâkevn yani mekânsızlık olmakla kevnî olan bu âlem hassas kimselerde elem yapar. Bundan kurtulmak için hayatta yeni infilâk ve hamle gayretine geçmeli, bu geçiş dünya hâdisatının muharriki ve tabii neticesidir.

Şen'iyet ile mutmain olmıyan müstesna fertler, kevnî tesellilerle ömürlerini heba etmezler. Derecelerine göre huzur ve tecellilerde fenayı, gaybı lâkevnî ararlar ve şu varlık zindanından necata ererler.

Şe'n nedir? İzafi vücuttur, hayali şuurdur, mânevî varlıktır. Lakevn nedir? Mekânsızlık, hakikî varlıktır, uyanıklıktır, sırrı vücuttur, bi vücuttur.

Kevn, mümkinatın, mahsusatın, makulâtın külliye-tidir. Bi vücudî-lâ teayyüdüdür, gaybı mutlaktır. Muhakkiklerin hedefidir, sermayesidir. İmkân âlemlerinin mebd'eî ve merciidir, buna erişmeğe fenadan başka yol yoktur.

Fena nedir? - İzafi şe'nden yani vücuttan vücudu hakikiye ulaşmak, o muhabbet deryasında hallolup erimek, zerrati ayrılmak, ölmeden evvel ölmek, ademleşmek, vecde gitmektir ki, buna tahkik yolu ki itlâk ve ehadiyyete sülûk denir.

Fena, hakikate idrak ile yükselmektir. Mukayyeden mahza müşahhasdan mücerrede doğru bir gidiştir. Bu itibarla fena aynen bir idrak mertebesidir.

Bu sistemin mühim vasfı zihni ve akli değil, vicdanî zevki bir gidiş olmasıdır. Kâl değil, hâldir, söz değil, bizzat yaşamadır. Zira tarikat ve tevhid sayesinde nazari, akli mahiyetten ileri gidemeyenler ancak bu usullerle makamları geçebilirler. Menkıbelerle, rüya tabirleriyle, sohbetlerle, kitaplarla bu zevk devam eder gider.

Ulu himmet sahipleri olan talipler bunlara kanaat getiremezler. Kıvamı gelince hakiki sülûke tevessül ederler. Nazari devredeki talip burada salık olur. Talibin intizar ve tesellileri yerine burada tahkik başlar, tecelliler yüz gösterir, terakkiler elde edilir.

İdrak yolu menzilleri ise muayene ve müşahede ile alınır. Fenai Ahkâm: Ecsam hazreti -his ve şahadet âlemine mahsustur.

Fenai Ef'al: Ervah hazreti-ilim ile doğrudan doğruya

Fenai Sıfat: İmkân hazreti-Gaybı muzaf

Fenai Zat: Hüviyet hazreti, gaybı mutlak bütün bu tarifat kevninden çıkma, istikametini takip etmek yoludur.

Talibin ecsam âleminden ilim hazretine erişmesi birinci fena adımıdır, en güç ve uzun bir safhadır. Muvaffak olanlar tahkik ölümünü ilk derece diye tahakkuk ettirerek ervah âlemine girerler ki hakikatte âyanı ilmiye müşahedesidir.

İkinci adım fenai sıfattır. Gaybı muzaf hazretine ulaşmadır. Erişene âyanı gaybiye görünür, bu makamda gayp ile şahadet arasında berzahiyet hasıl olmakla, var ile yok arasında ilahî aşk hazinelerini gizleyemezler.

Ayanı ilmiye ile ayanı gaybiyeye ayanı sabite denilmiştir ki mümkünatın ilmi ilâhîde kabil olan hakayiki dir.

Üçüncü adım Fenai zattır. Teayyünatın, şe'niyetin, zuhurun inkitadır, lâteayyun, gaybı mutlak, sırrı vücut,

gaybı hüviyet gibi isimler alır.

Salik kendisini fenadaki terakkisi nisbetinde bekâda bulur, tecelli gayb-ı zat ile bakiye-i vücud mertebeleri sona erer, itlak akdesiyyetine ulaşır. Tahkik tamam olur dervişler bu hakikatlere çok riayet ederek vasıl olurlar. Zikir, riyazat inkisar, sohbet fena ve beka mertebelerinin anahtarlarıdır.

Salih zat ile temas temin etmek için zikri dâime devam etmelidir. Devamı nisbetinde feyz alır ve bu zikir zikri hasdır. Deruni incilayı temin eder. Vehimlerden, efsanelerden, hurafelerden, vesveselerden azat eder, perdelerden geçirir. İtlaktan alıkoyan salikleri kaldırır. Kesafetleri eritir. Hazarata yol açar batıla teması keser, imkândan vücuba geçirir, kesret varlığından vahdet yokluğuna ulaştırır, Efendimizin (Eflakrû fahri-fakirlikle iftihar ederim) buyurdıkları fakri tam'e erıştırir ki sonu tam varlıktır, hepliktir.

Riyazat: Devamlı ve şiddetli açlıktır. Bedeni imkânlar nisbetinde yapılır. Uykuyu ve gevezeliği azaltır, halktan uzlet ve tecerrüt hasil olur, salike nüfuzu nazar verir. Batında mühim terakkilere hasil olur, Cenâb-ı Hak ile fiili temas temin edilir. Açlık, enbiya ekmeği ve piran lokmasıdır. Riyazet hidayete mütevakkıftır. Her talibe zuhur etmez, ilâhi bir nimettir. Kadrini bilen bilir.

İnkisarı kalp: Zamanı gelince tehammül hasil oldukta Hak Teala'dan salike gelen bir mükellefiyettir. İnsanı vehim âleminden ayırır kayt âleminden uzaklaştırır. Hakikat ve mutlak iklimine ulaştırır. İnkisar nefsaniyete ateşdir.

Sohbet: Tecrübeli ve kâmil bir kimsenin sohbetine doyum olmaz, salikin olgunlaşmasına yardım eder. Mürşit hedef değildir; deniz feneri gibidir, salike kurtuluş yolunu gösteren bir ışıktır.

Aşk, Hak ile kul arasında sır bırakmaz yakar.

Tanrının kapısı erenlerdir. Oraya başvurmalıdır. Elden kaçırılınca kolay kolay bulunmaz, sağlığında, varlığın da kıymetini bilmelidir. Başı daralan erenlerin gölgesi ve kanatları altına girer. Onları inciten felâketten felâkete gider.

Melekler sırf insanların birbiriyle konuştuıkları, aşk ve muhabbet sözlerini dinlemek için gökten arza inerlermiş.

Ey benim Abdülkadirim; kullarıma söyle ki benim yanıma dahil olmak isteyenler, ne dünyaya ne âlemi melekuta ne ceberruta iltifat etmesinler. Çünkü dünya şeytani ilimdir. Melekut şeytani Arifdir, Ceberrut şeytani vukufdur.

Ya gavs; mücahede denizdir. Balıklar, mücahede vukufu olanlardır. Buna erişmek isteyenler ömürü boyunca mücahede etsin benim yanımda sevgili kul anası, babası, evlâdı, karısı olup da bunlara bağlanmıyandır. Bunlardan birisinin vefatından mahzun olmıyan, gam çekmeyen kuldur. Bu benim indimde (lem yelid velem yüled) sırrına mazhar olmuş sayılır.

Ya gavs; ilmin ilmi cehildir.

Gavs hazretleri rüyasında Hak Teâla hazretlerini görmüşler, (miraç nedir?) diye sormuşlar. (Oruçtur benden gayrı her şeyde oruçtur) cevabını almışlar.

Resulullah Efendimiz buyurmuşlar mü'min kulum bana ibadet ederse yok olmaz daim olur ta ki ben ona muhabbet ettiğimde onun elleri, işideni, göreni, lisanı ben olurum, benim olur, benimle görür, benimle işitir, benimle işler, benimle konuşur, bu suretle mürid murad olmuş olur. Talip matlup olur. Müridin ibadeti mücahede, Muradın ibadeti Muhabbettir.

Nurullah ile Murat ALLAH iledir.

Hazreti İsa ölülere ruhi hayvanî bağışladı.

Hazreti MUHAMMED A.S. ölü kalpleri diriltip ruhî insanî bağışladı.

Liyakat ve ehliyetini ispat edene bir de ruhî kudsi bağışlanır.

Cenâb-ı ALLAH'ın bazı abdal kulları vardır. Onlar bedel vermişlerdir. Nefsani varlıklarını Hak yolunda ifna ettikleri için onların gönlünde Hakkın verdiği muhabbet bonservisi vardır. Bunlar "dile benden her dileğini vereceğim" lütfuna mazhar olmuşlardır. Onlara dokunmağa gelmez, bil'akis gönüllerini hoş etmelidir. İyi ve fena her dedikleri olur. Minareden düşenin kurtulmak ihtimali olmasa bile ölüsü görülür, bunların gönüllerinden düşenin ölüsü dahi bulunmaz.

Hazreti ALLAH sormuş "Ey Âdem! Buğdaydan yediğin için seni cezalandırmıştım. O suç dolayısıyla seni çekıştirdiğim zaman benimle çekışmedin. Her şey senin arzu ve emrinle olur, dilemediğin şey aslâ olmaz, vücud bulmaz demedin."

Âdem cevap verdi: Yarabbi bilmesine biliyordum. Lâkin edebi elden bırakmadım. Çünkü seni çok seviyorum. Sevgim ve saygım cevap vermeğe mâni oldu demiştir.

Kusmakta olan insan bir şey yiyemez. Yediklerini çabuk kus bitir! Masivaya ait olan tasavvurlarını kus bitir de doktor mide fesadını düzeltsin, sana ilâç ve sonradan yiyecek versin.

Akıl rehberdir senin sultanın odasına kadar götürür, içeri giremez kapıda o akli bırakırsın. Sultanın huzuruna kendin girer teslim olursun, emirlerini yapar nehiyelerinden kaçarsın.

Akıl rehberi sana terziyi bulur gösterir. Ondan sonra aklını boşa çünkü sana lüzumu yoktur. Ölçüyü verecek sensin, terziye senin vücudun lâzım...

Bir kul istediği şeyi kendi aklınca ister. Cenâb-ı ALLAH verdi mi kendi azameti nisbetinde verir. Kulun çok farz ettiği şey Hakkın nazarında ehemmiyetsizdir. Her şeyi bırak ona teslim ol.

Efendimiz buyuruyorlar: Sahabelerim gökteki yıldızlar gibidirler. Hangisine baksanız gece sizin yolunuzu gösterir.

Hazreti Osman bir gün kubbeye çıkar herkese ayrı ayrı dikkatlice bakar. Bir şey söylemez fakat herkes vecd içindedir. Şerabı gözden içmişlerdir sarhoşturlar. Minberden inerken de (Gönülden olan konuşma, ağızla olan konuşmadan hatırlıdır) demişler.

Herkesi öldüren kendi amelidir. O ameller tecessüm ettikleri şekillerle sizi ya sahneye götürür veya camiye, huzuru bâriye.

Âşıkları da öldüren o eşsiz güzelliştir. Hastalık, kurşun, kılıç bahanedir. Yabancıların kem gözlerinden hakikati gizlemek içindir. O eşsiz güzellik tarif ile anlaşılmaz. İdrak ve tehayyülün fevkindedir.

Bizim varlığımız suyun üstündeki boş bir kaseye

benzer. Kase suda çalkalanır durur onun hareketi suyun hareketine bağlıdır. Suyun hareketi rûzgârın hareketine bağlıdır. Rûzgarı hareket ettiren de güneş ve mevsimlerdir. Güneş ise evvelden aldığı emir ve mahlûkatın ve bilhassa insanın hizmetindedir, döner durur.

Bir fidan gübreli toprakla suyu ve güneşi bulursa çiçek verir, hava soğuk ve güneş gözükmeyen ise kendi içine çekilir, ne çiçek açar ne meyva verir. İnsânı kâmil de böyle temiz bir muhit, ılık bir hava bulursa açıldıkça açılır. Bulamazsa ağzını bile açmaz.

Bütün mevcudat Hakkın libasıdır. Güneş yazın arza yaklaşır ve yakar bulutlar onun libası olur, perdesiz zatına bakılmaz. Perde ile de hakikat anlaşılmaz.

Hasan ve Hüseyin efendimiz bir caminin şadırvanında bir adamın yanlış abdest aldığını görürler. O yaşlı adamı nasıl ikaz etsinler? Küstahlığa kaçmadan ve onu incitmeden şöyle bir usul bulurlar.

Birisi, efendi amca der: "Sen bize iyice bak hangimiz şeriata uygun abdest alıyoruz bize söyle. Bilmiyen hatasını düzeltsin."

Birer abdest alırlar; adam hatalarını anlar: "İkinizin abdesti de şariat üzere evlâtlarım. Benimki biraz yanlışmış bari tazeleyeyim." der. Zerafete bakınız.

Pervane eğer kendisini ateşe atmıyorsa o pervane değil sinektir. Ateşe girse de ateş beni yakmadı derse, ateş, ateş değildir. Ateşin şanı kendisine yaklaşan her şeyi yakmaktır. Kendinde ifna etmektir. Pervane de eğer hakikaten pervane ise ateşten başka bir yerde karar etmez.

Bir gün yağmur yağar, hava soğur, Hazreti İsa bir mağara bulur, oraya iltica eder. Meğerse o oyuk karakulak ismindeki hayvanların yuvası imiş. Vahiy gelir: "Ya İsa orası karakulak yavrularının yuvasıdır, onları rahatsız ediyorsun" deyince, İsa Aleyhisselâm: "Ya Rabbel âlemin, karakulak yavrularının bir yuvası var da Meryem oğlu İsa'nın barınacak bir yeri yok mu?" der. Hak cevap verir: "Ey benim ruhum, senin barınacak yerin semadadır."

Bazı bahçelerde, havuzların üzerinde aslan ağzından veya kuştan fiskiyeler vardır. Su akar, o hayvanların karnın da o kadar su olmadığı aşikârdır, bir depodan gelmektedir. Veliler de kendilerinden değil Hakkın deposundan aldıkları feyzi taliplere verirler, onların sözleri de hüviyeti mutlakadan gelir.

Herkes ekmeğe bakar ama, tok olan bakar geçer, aç olan ekmeği daha görür görmez gözleri ile yemiştir. İlâhi ilimlerle daima bir aç gibi alâkadar olalım.

İnsanın beş duygusundan birisi sevgilisinden bir haber olsa bir nişan görse de kendinden geçse, diğer dört hissi de ötekinin alâkalandığı yere doğru koşar gider.

Sinek havada uçarken her âzası harekettedir. Bala düştü mü ayakları, kanatları ve nihayet her tarafı hareketten kalır. O sesi çıkıncaya kadar öldüm dese inanılmaz, çünkü sesi vardır, ölmemiştir. Tamamiyle bala gömülüp fâni olunca bu defa sesi çıkmaz. O zaman da ölmüştür, öldüm, bittim, mahfoldum, diyemez.

Hakka vasıl olmak için 7 zulmanî, 5 de nûrânî perde

vardır. Bunları geçmek lâzımdır. Fakat sanmayın ki bu perdeler Haktadır. Bütün perdeler biz kullardadır. Hakkın perdesi yoktur. Semavat ve arzın nûrudur. Nûrun perdesi olmaz. Kesafet âlemine dalmış olan idrakimizdir, bu perdeler. Bazıları da 70 bin perde olduğunu söylerler.

Ender olarak bâzı kimseler vardır ki, Tanrı için buyrukta bulunur. Amma Tanrısını da bilir, kendisini de, yaptığı işi de. O da insanı kâmdir. Halifeyi nebeviye'dir. O suya bakıp boğulmamıştır. Boğulan kimsede ses seda olmaz, hareket edemez.

Bir arslan bir ceylânı kovalar. Çünkü ceylân acayip hareketlerle onu tahrik etmiştir. Kaçması da varlık alâmetidir. İki varlık imtizaç edemez. Arslan rakip istemez. Ceylân arslanın ayaklarının dibine yattı mı teslim olmuş ve varlığını terketmiş demektir. Arslanın maksadı da zaten ikiliği bire indirmektir. Ona bakmaz bile geçer gider.

Tevhid ilmine fikren, zihnen, naklen değil ancak iskati izafat, ifnai vücudiyet, terki teayyün yapılarak kademe kademe ulaşılır. Evliya ve esfiya bu mertebeye keşiflerle, vicdan ile müşahede ile ermişlerdir. İnsanlar Âlî Himmet oldukları nisbette ilâhi mahiyette zatın hükmüne girer ve terakki ederek tatmin olunurlar.

Kuşlar kanatlarıyla, insanlar himmetleriyle uçarlar. İnsan çamurdan yaratılmıştır. Toprak, hayvanlığı ve kesafeti gösterir. Bunu ağızdan çıkan sözler isbat eder, gönül ise o sözlerin menbaidir. Menbadan çıkan su berraktır. Temizdir, akarak topraktan geçince kirlenir, bulanır.

Cenâb-ı ALLAH bâzı kullarını zenginlikle, yüksek mevkilerle cezalandırır. Herkese de birer iptilâ vermiştir. Bu suretle Hakka arka dönerler. Akli başına gelenler feragat ehli olurlar, yaradana arka dönmezler.

Sokakda bir gürültü olsa kör, hemen harekete geçer, pencereyi açar, başını uzatır, hayret ederim. O gözleri görmiyen pencereyi niçin açar da dışarı bakar? Can gözü kör olanlar, beden penceresinden başlarını çıkarıp ne göreceklerdir? Onların Hakkı inkâr etmeleri körlüklerini itiraftır.

Yer altında yaşayan hayvancıklar vardır. Göze kulağa ihtiyaçları olmadığından Hak bunlara o âzaları vermemiştir. Bâzıları da ayaksızdır. Sürünürler, lüzumu olanlara her şey vermiştir. İnsanlardan bir kimseye ihtiyacı olduğu şeylerden madasını verirsiniz boşuna hamallık ettirmiş olursunuz. Meselâ terziye testere, keser, rende verilir mi? Doktora birkaç tane koyun, bir araba pırasa, köylüye bir kamyon verilir mi? Onunla boşuna uğraştırmış olursunuz. Cenâb-ı Hak herkese ihtiyacı olan şeyleri verir, bir bölük halk vardır ki, verileni yeter bulurlar, bugünkü hallerine razı olurlar. Mâna âlemine ihtiyaçları olmadığını zannederler. Tanrı ile buluşmağı özlemezler. Can gözü, hakikat kulağı onların ne işlerine yarar? Kıymetlerini bilmezler ki, başlarındaki göz, kulak yeter de artar bile. Cenâb-ı Hak onlara hakikat kulağı, can gözü verir mi?

Bir bakımdan dünyanın imârı içinde gaflet lâzımdır. Herkes ahireti düşünse bu dünyanın hali nice olurdu? ALLAH iki âlemin bulunmasını diledi. İsteddiği tarafa gitmesi için de insanı serbest bıraktı.

Şunu bilmelidir ki ve iyi düşünmelidir ki, Kur'ân-ı

Kerim âşıktan mâşûka gönderilmiştir. Maşuk da Kur'ân'la süslendi, iftihar etti, Efendimiz de Kur'ân ile âmel eyledi.

Melek, kuvvet demektir.

Marifet nedir? Hazreti ALLAH'ın yarattığı şeylerin mânasını bilmektir, o şeylerin hakikatine ermektir. Cenâb-ı ALLAH: "Ben insana tecelli ettiğim gibi hiçbir varlığa tecelli etmedim, ben mekânların mekânıyım, insanı kâmillerin hakikatiyim. Ben gönüllerinde başkaları bulunmıyanlarla beraberim. Fakirleri yedirip içirenlerle, hastaları ziyaret edenlerle de beraberim" buyuruyor. Ben melekleri insanın nûrundan, insanı da kendi nûrumdan yarattım. Ben ne hoş talibim, insan da ne hoş matlubumdur.

İnsan benim indimde olan mertebesini bilse ne yer, ne içer, ne yatar, ne konuşur. Ona gafleti ben verdim. İnsan beni kendinden ayrı ve gayrı zannetmesin, kırık kalplere daha yakın bulunurum, daha sık gelirim. Ey Abdülkadirim.

Muhabbet âşık ile mâşûku arasında bir perdedir. Kullarıma söyle ki muhabbete hali olan mâşûka kavuşmuş demektir. Beni bilmek, görmek demektir. Nefsini bilmek demek beni bilmek demektir.

Yâ Gavs! Cismini lezzetlerden, nefsini şekavetlerden, gönlünü hâtıralardan, ruhunu benim gayrimden temizle. Zatını zatımda ifna et, beni görürsün, ben de seninle olurum.

Ya Gâvs! Benim öyle kullarım vardır ki, onları ne melek, ne insan kimse bilmez. Ben o kullarımı cennet, cehennem, huri, gılman için değil, kendim için yarattım.

Yâ Gavs! Kullarıma söyle ki, eğer bana vasıl olmak isterlerse hiçbir şey düşünmesinler. Bana namaz kılsınlar, öyle namaz ki kendilerinden geçsinler. Gönüllerinde benden başka bir şey olmasın, bütün muratlarından vazgeçerek

namaz kılsınlar. Ağlıyan kimselerin zikri, kabahatsiz kimselerin tövbesi benim indimde çok makbuldür, benim yanıma dahil olmak isteyenler dünyaya, ahirete ve oralarda bulunanlara hiç itibar etmesinler. Ey Abdülkadirim.”

Beşeriyetin ilk babası Âdemi hakiki olan akli kül ile ilk anası olan Havvayı hakiki olan nefsi küldür. Bunlar cennete yani ALLAH'ın vücudu pakinde gizli ve örtülü idiler. Kendileri cennette memnu ağaca el uzatıncaya kadar cennette kaldılar. Memnu ağaç bu görülen çokluk âlemi ki Cenâb-ı Hakkın varlığına nazaran hayaldir. Nazarlarına çarptı ve kendilerini bu çokluk ve mihnet âleminden alamadılar. Beşeri zevklere devam ettiler.

Vehim ve hayalden ibaret olan şeytan da istikbale ait tasavvur düzmeğe başladı. Bu çokluk âlemi arşdan yerlere kadar bir ağaç gibi uzanmıştır. Gönül denilen sonsuzluktan gelen ruhâni zevklerimizle meşgul olmayıp bu kesret ağacının meyvasını yiyenler yani surete bağlananlar Hakdan uzak kaldılar. Bu meyva tabiat harablığıdır. İşte Kur'ân-ı Kerim'deki Âdem ile Havva vak'ası bundan ibarettir. Bütün insan da maddi ve mânevi hayatta bu devreyi geçirmektedirler.

Ey sevgili Nusretim! Şunu insanlara anlat ki, Rabbül âlemin Hazretleri insanları, uluhiyyeti ile kaplamıştır. Onların kendi vücutları yoktur. Cümlesi esmai ilâhiyyeden ibarettir. Birer gölgedirler. Gölge ise hayaldir.

Ey Rabbim! Bizim dünyevi hayat hikâyemizi Kelâmı Kadiminde bildirdiğın memnu ağaç, insanlara fitnedir. Bu gösterdiğın çokluk, teayyünat dereceleridir ki rüyadan ibarettir. Gözümüzün gördüğü her şeye irfan gözü ile bakmamız lâzımdır.

Cematlıktan öldün, nebat olarak doğdun, nebatlıktan öldün, hayvan olarak doğdun. Âdemi mâna ve insanül'ayn mertebesine de erdinse sana ölüm yoktur.

Âdemi mâna, Hakkın en son tecellisidir.

Olgun insanın muhtelif mertebelerdeki görüşü.
Her tur değişmede mânası dahi değişir.
Her sınıf 7 şube üzerine tedris edilir.
Her sınıfın şeriat anlamları başkadır.

İnsan kişinin yâni Hak âşıkının duası muhakkak kabul olur. Bir elbise var, müzâyede ile satılıyor. 80, 90, 100 lira verenler arasında tabi'î bin veren elbiseyi alır. Onun duası kabul oldu, yâni ibadeti diğerlerinden fazla olduğu için aşikâr kazandı, diğerleri eli boş döndü.

Satılan bir dükkân var, eşyası ile on bin liraya gidiyor. Bir zengin on bir bin verirse tabi'î derhal onu tercih ederler. Onun için en zengin alıcı Cenâb-ı Hakdır. İbadetin karşılığını hiç kimse onun kadar veremez. Bir ALLAH diyene dilerse 100 yıllık sevap verir.

Ey dua için ellerini yukarı kaldırıp da nazarlarını gökten ayırmıyan gafil! Damarlarınızdan yakınlık diyeni nerede arıyorsun?

Çok hayvanlar ne yiyip içeceğini düşünmez: eşekler, atlar... Sabır ehli dirler, sade çalışırlar. Cenâb-ı Hak onlara bir insan tâyin etmiştir. O onu besler. İnsanlar da böyle olabilir. Çalışan kazanır. Yer, içer, Hakka teslim olanlar da aç kalmazlar ya.

Tanrı buyuruyor, bulunduğunuz memleket âsî midir? Günahkâr mıdır? Dinsiz midir? Benim arzım geniştir, siz de mü'minlerin çok olduğu diyâra gidiniz, göçünüz.

Geç gelmek, tez gitmek mâşûkun kârıdır. Gülün huyudur. Açar, az zaman sonra solar gider.

Âşıkın yüceliği sevgilisinin yüceliği ile mütenasıptir.

Söz herkes içindir. Kulak söz içindir. İşine gelmiyeni dinleme, öze teallûk eden söz oldumu can kulağını aç.

Cenâb-ı ALLAH bir kulunu sevdi mi, ona sıfatlarından bir sıfat verir, suretlerden bir suret giydirir. Bir de ruhundan ruh üfler. İnsanlar arasına salsalar, dağ, taş, kurt, kuş, herkes onu sever, cemalini görmek, sözünü dinlemek için etrafına toplanırlar. Cenâb-ı Hak o kuluna der ki: "Ey kulum ne dersen de, ne yaparsan yap, himayem-desin."

Gökte bir taş var dediler, almak için yükseldim. Bir raddeye geldim ki eridim gaip oldum. Gözümü açtım yine arzdayım, şimdi o taş başıma insin diye bekliyorum.

Hakiki varlık ALLAH'ın varlığıdır. Göze görüne ne varsa hepsi onun isimlerinin ve sıfatlarının tecellisinden başka bir şey değildir.

Tabiatın ve âlemlerin yaratılmasından gaye, insanın ve nihayet olgun insanın zuhura gelmesidir. Kâmil insanın hayatta vazifesi irfaniyetle hikmete göre yaşamaktır.

Hikmet: Eşyanın hakikatini imkân nisbetinde ve olduğu hal üzere bilmek ve müktezasiyle âmel etmektir.

Arif insanın vazifesi, kâinatın kanunlarını arayıp bularak kendi hal ve hareketini ona göre uydurmaktır. Kâinatın gidiş ve akış nizamı muvazeneli ve ahenkli bir tekâmüldür. Bir insânı kâmil de bu ahenge, bu tekâmül âlemine ayak uydurarak gaflette ve cehalette kalanları irşat ederek kendine ve kâinat ahengine uydurmak için nefsinin hasretmiştir. Bu hareket aynı zamanda ALLAH'a kulluk ve ibadettir. Kâinatın yaradılış sebebi böyle insanların yetişmesidir ki, tekeyyüfi zâtı, zatın keyiflenmesi, arzusu, bu yoldadır. İnsanlar sözlerini ALLAH'a duyurabilirler. Fakat onun sözlerini de duymak için yanar dururlar. Çalışıp çabalar, okuyup yazarlar. Asıl mesele kendi acizliğini ve hiçliğini bilmek, ALLAH'la beraber olan sonsuz varlığını öğrenmek lâzımdır. İnsanlık mertebesi âlemde olan mertebelerin hepsini câmidir. Hepsinin üstündedir. Bu mertebeye insandan başkası yükselemez.

Âlemde mufassalen olan her şey, insanda icmalen mevcuttur. Olgun insan büyük bir kitap içinden seçilmiş, beğenilmiş parçalardan ibarettir, öz bir kitapçıktır.

Cenâb-ı ALLAH ona bütün isimlerinin ve sıfatlarının mevcudıyla tecelli eder ama azar azar. Tabi'i Tanrı da ise namütenahidir, sonsuzdur.

İnsandaki aza bakarak çoğu seyredebiliriz. ALLAH'a nisbetle kul olan insan âleme nisbetle Tanrıdır. Demek insan kulluğu ve Tanrılığı nefsinde görebilir. Yalnız yolunu şaşırıp Tanrılık iddiasında bulunması icabetmez. Küçüklerine bakarsan rabsın. Bu keyfiyet kendi ilim ve irfanında, kendi zevkinde kalmalıdır. Bir taraftan insandan aciz bir varlık yoktur, bu zilleti hastalıkta, açlıkta, ihtiyarlıkta görmek kabildir. Tevhit ehli, olgun insan herşeyde Hakkı görür, atomdan güneşe kadar, katreden deryaya kadar. Bütün mevcudat kendi ışığı ve istidadı nisbetinde

Tanrıyı tecelli ettirmektedir. Kâinat sonsuz bir okyanusun yaz gecesinde pırl pırl parlayan yakamoğlu bir görünüşür.

Bu âlemleri seyrân eden zatıdır. Seyran edilen de sıfatıdır, âsârıdır, işlenen de efâlidir. Arif ve kâmil bir insan nazarında su ile şarap hristiyan ile müslüman, cami ile kilise aynı şeylerdir. Cümle mevcudat bilerek bilmeyerek Hakkı zikretmektedir, hattâ tevhit okumadadır. Cihan bir dergâhtır, ibadethanedir.

İnsan iki taraflı bir aynadır. Bir yüzü Tanrının en yüce vasıflarını temâşa eder. Diğer tarafı tabiat âleminin en çirkin nakışlarını seyretmeğe müsaidir.

Yâni insan batını itibariyle Hak, zahiri itibariyle halktır. Bir taraftan mahlûkatın en aşağı mertebesindedir. Sülûk ile yüксеle yüксеle Hakka kadar da yüксеlebilir.

Cenâb-ı Hak insan hakkında buyurmuştur. "İnsan benim sırrımdır. Ben de onun sırrıyım. Ben yerlere göklere sığmam, fakat bir mü'min kulumun kalbine sığarım."

Zatiyle bütün sıfatlarında seyran eden Tanrının tâ kendisidir.

Her insanın kalbi öyle bir aynadır ki, kendi istidat ve mertebesine göre Tanrıyı tecelli ve aksettirir. Olgun ve kâmil bir insanın kalbi Hak nûrunun tâ kendisidir.

Tecelli, o insanın kalbinin istidat ve kabiliyeti, rengine boyanarak tezahür eder. En mükemmel ayna insanı kâmilin gönlüdür. En mükemmel tecelli de orada bulunur.

İnsan kalb aynasının tasfiyesi nisbetinde tecelliyi kabullenir ve yükselir. Kalb sahifesine çalışmayan insandan daha zelil bir şey tasavvur edilemez.

Tanrı gönüllerde her an birbirine benzemiyen tecellilere sahiptir. (Küllî yevmin, hüve fi şe'n) İnsanın kalbi nefsinden ve hariçten gelen hatıralarla daima mütehavvil bir haldedir. Bizim vazifemiz tecelliyi beklemek. Hassasiyetle gözetlemek ve bu hali bozacak tasavvurlardan düşüncelerden, duygulardan kalbimizi temiz ve mahfuz tutmaktır.

Zâtı Kibriya en ufak toz olan kalbe tecelli etmez, nazar eylemez, teşrif buyurmaz. Herkes için günah ve mesuliyet işlendikten sonra teayyün eder. Arif insanın ise, kalbine gelmesiyle, daha işlenmeden, o hâtıralar için tövbekâr olması lâzımdır.

Aydın kimselerin hal ve hareketinin doğruluğu kâfi değildir. Gönüllerindeki niyet ve taleplerin de şeriate uygun olması lâzımdır. Hattâ Hak Teala Hazretleri gönüllerdeki bu talepleri bile nûrâni perde telâkki etmektedir ki müşahadeye mânidir.

Âkıl, gözün gördüğü şeyler üzerinde incelemeler yapar, kendisine gelen her emre itiraz halindedir. Öğrenmek maksadı ile dahi olsa.

Hakkı her yerde ve her mahlûkda gören akıl sahipleri değil gönül sahipleridir.

Hazreti Mevlânâ'ya göre, aşk ve irfaniyet âleminde akli cüz'î çamura batmış bir kılavuzdur. Anın için Cebrail Aleyhisselâm, yâni yol gösteren akıl, miraç gecesi Efendimize "Yaresulullah ben daha ileri gidemem, yanarım." demiştir.

Kableri en temiz ve olgun insanlardır ki, vücutlarıyla göz olmuşlardır. Nûr olmuşlardır, kendilerinden geçmişlerdir. Onların artık görmeleri, mevzu' u bahis olamaz. Onları hakikatleriyle görmek, bilmek, tanımak bile çok yüksek mertebelerin ehli olmağa mütevakıftır. Hele sohbetlerinde bulunmak.

Akıl, Hakka giden yol, yalnız benim yolumdur, der. Diğerlerini tekfir ve teşhil eder. Yalnız kendisini beğenir. Gönül sahipleri ise bütün yolların ortasını bulabilmişlerdir. Orada duranlar bütün yolların kendilerinden başlayıp kendilerin de bittiğini bildirirler. Onların vücudu kâinatın kâbesi dir. Gönülleri ise bir kıblegâhtır. Bakan nazarlara feyizler verir, ilimler dağıtır.

Onlar şöret ve mevki peşinde değillerdir, vücutlarının içinde bir hazineye sahiptirler, fakat senin benim gibi ararlar (hazine nerede?) diye. Cenâb-ı Hak acaba nerede diye sorarlar. Bey kardeşler anladınızsa helâl olsun, canınıza deysin, bigâne kalmayınız. Cahil ve gafil kalmayın, arayın, bulun. Yardım ALLAH'tan.

Birisi doğduğu yerde ticarete başlar, satar kazanır, buna uyanık ve açığöz adam derler. Fakat Bağdat'a kadar gider, dünyanın masrafını yapar, zahmetini çeker, beş okka hurma getirirse onu kaçaya satarsa parasını kurtaramaz. Zahmetini korumaz. Buna ticaret değil lûtf ediş derler. Bahşetme ve ata derler.

İşte kırk seneden beri gecemizi gündüze katarak aşk denizinin en derin yerlerinden çıkardığımız bu incilerden, zat cennetinden topladığımız bu hurmalar arşın en yüksek yaylâlarından nefh ettiğimiz bu nefhalar uyarıcı ve diriltici olan bu nâğmeler sizlere Hakkın lûtf ve keremidir diyebiliriz.

Vücut şehrinin bütün mahallelerini dolaşın. Nihayet geleceğiniz yer gönül otelidir. Ecel gelmeden o otele gidin, yerleşin. Yoksa heyhat daracık mahallelerde mahvolursunuz.

Yâ Rabbelâlemin, seni sevmiyen, seni tanımayan gönlünden senden haber vermeyen ilimden, mânasız sözlerden sana sığınırım.

Kölelerin vazifesi efendisinin yanından ayrılmamaktır. Tembel ve hayırsız köleler kendilerine başka işler bulurlar, efendi daha ağır bir iş göstermesin diye.

Zalim insanlar da yaradanın yanında durmazlar. Namaz kıl, oruç tut diye deseler, taşla toprakla, altınla, gümüşle uğraşırlar ki o da gencim hayattan nasibimi alayım. İstikbalimi temin edeyim, tekaüt olayım, ondan sonra camiden ayrılmam derler.

İnsan âlim olsun, yüksek mevkilerde bulunsun, çok zengin olsun, kâfi değildir. Cansız bir kul olmadıkça kâmil sayılmaz. Masivaya ait muhabbet ve âmellerden soyunmayınca, muhayyel varlığını öldürmeyince ölüleri diriltene nefese sahip olamaz.

Okumak, ibadet, zikir ve tesbih hep sezîş kuvvetini arttırmak içindir.

Gözünüzü dâima yere dikmeyin, yerde maddi her nimet var fakat bütün rahmetler, feyizler gökten gelir, zarar da oradan gelir ya. Gökten mutedil yağmur geldiği gibi dolu da gelir. Fırtına da gökten gelir. Yağmur gelmezse

kuraklıktan aç kalırız. Gönlün de seması var, ilmin nuru, yağmur gibi o semadan gelir. İnkâr, gaflet ve cehalet ateşi de nefsin hayal göğünden yağar.

Kur'ân-ı Kerim peçeli, çarşafı bir geline benzer. Gelin beni çirkin bulmasın diye traş olursun, temiz elbiseler giyersin ve usûlünce peçesini açmadan eteğini çekersen senden nefret eder, seni ayıplar, ben senin aradığın güzel değilim der.

Kur'ân-ı Kerim'i de temiz olarak usulüne göre okumazsan, ondan mutlak ve muhabbet zevkini alamazsın. Hikâye dersin, o da sana lanet eder.

Yüksek kimselerin hiç kimse huzuruna çıkıp konuşamaz, tâ ki bir rehber, bir ahbab sizi prezante etsin veya tavsiye mektubu versin. Bunun için Cenâb-ı Hak Peygamberini göndermiş, onlara: "Kullarımın arasına katılın, edep, erkân öğretin, huzuruma öyle gelsinler" buyurmuştur. Peygamberler hazeratı son bulduktan sonra da velilere, kâmil insanlara o vazife verilmiştir.

Süleyman Peygamber saltanatına doydum da Eyüp Peygamber belâyaya doymadı.

ALLAH ile kul arasında iki büyük perde vardır: biri sıhhat, diğeri varlık. Sıhhatte olan ALLAH nerede, diye sorar. Hasta gayri ihtiyari ALLAH der ve onu görmeden davet eder. İlmiyle var olan, düşündüğü çukurdan çıkamıyan adama benzer. Zenginliğe varlığına sahip olan da her gün ne iş yapayım ki param daha ziyade olsun diye düşünür, ALLAH'ı unuttur.

Oda içinde çiçekler nasıl güneş gelen pencereye

doğru meyil ederlerse insanlar da âlimlere teveccüh etmelidirler. Bu ilim dünya ilmi değildir. ALLAH ilmidir. Çünkü dünya ilmi ALLAH ilminden ufak bir parçadır. ALLAH'ın ilmine sahip olan hepsine sahip olur.

Şaraplar nasıl fıçılarda şişelerde bulundurulursa aşk şarabı da kâmil insanların gönül şişelerindedir. Hele şişe temiz olmazsa şarap sirke olur. Süt ekşimik.

Söz canın kokusudur.

Mum ile güneş aranmaz.
Âşıkın ve arifin birinci vasfı cömertliktir.

Babalar beş on yaşındaki çocuklara cinsiyetten, evlenmekten bahsetmemelidirler.

En acıklı gariplik, sözünü anlayabilecek ve senin hoşuna giden sözleri söyleyebilecek bir arkadaştan mahrum olmaktır.

Sabah olunca bekçiler sokaklardan çekilirler.

ALLAH'ın bu kadar nimetlerine, lûtuflarına mukabele için ibadet edecek yerde, kumarla, oyunla, faydasız işlerle vaktini öldürene, ömür sermayesini israf edene acıyınız. Daha evvel de ikaz ediniz.

Bir yerde bir altın düşürseniz, o altın başkası tarafın dan alınsa dahi siz oradan her geçişte: "Burada benim

altınım düştü” diye bakınır aranırsınız ya.

Yakınlarını kaybedenler, mezarlara gidip şuraya kocamı, şuraya sevgilimi gömmüştüm, ebediyyen gaip etmişim der, dövünür, ağlar. Bir gün ruh da mezarın üstüne gelip hey gidi hey yıllarca şuraya gömülen ve yıllarca beraber yaşadığım eşimle ne iyi veya fena günler geçirmiştik, hey gidi hey diyecek.

Diri bir kimse bir an için mezara girse bunalır, sıkılır, kaçmak ister. O mübarek ruh kokan, çürüyen kurtlanan o leşin yanında neye dursun? Orada sevgilisini arayacağına gönülde yaşat ve okumakla o ruhunu şadet.

Bir kimseye falanca senden korkuyor deseler, korkan kimsenin kabahatli olması icap etmez. Fakat falanca benden korkuyormuş diye içinden acımak ve onunla alâkalanmak için bir his peyda oluyor ya, işte ALLAH'ın muhabbetini kazanabilmek için hiç olmazsa korkmalıdır.

Falanca senden korkmuyor deseler, durup dururken içinizde ona karşı bir nefret, bir gazap duyarsınız ya.

Her şey göze görünmeden kemâle doğru koşmadadır. Koruk koşa koşa üzüm olur. Koştuğu görülmez. Dut yaprağı koşar canından geçer atlas olur koştuğu görülmez. Dalgıç suya dalar bir başka yerden çıkar su içinde yol aldığı görülmez. Sen de benim gibi hakikate koşuyorsun, eceline koşuyorsun tatlı tatlı fakat görülmez son dem gelince birden anlaşılır bu işler.

Zaman olur ki, insanın kalbine bir sıkıntı gelir ne yapsanız onu gideremezsiniz. Hattâ intihar eden bile olur. Fakat kâmil bir insanın huzuruna girdiniz mi, hiçbir yerde elde edemeyeceğiniz bir ferahlık duyarsınız gönlünüzde.

Bu ziyaretlerde münafıklar bile tertemiz olur gider.

Yün bile kâmil bir insan elinde nakışlı bir halı olur. Toprak bile bir akıllı insanın eline düştü mü, ne çiçekler, ne mahsuller verir. Kâmil ve akıllı insan cansızları böyle ederse, ya canlıları ne yapmaz. Bakırsa altın yapar. Altınsa nûr yapar, geda ise bay yapar. Bay ise sultan yapar.

Bir kimse bütün varlığı ile bir işe sarıldı mı gözü başka bir şey görmez olur. Ele geçmiyen bir kedi bile bir kuş kovalarken yakalanabilir. Hedefi Hak olan âşıklar da etrafındakilerden habersizdirler.

Elinizdeki kıymetli bir eşya ile denize düşseniz, hayat tehlikesi karşısında halâ eşyayı elinizde tutar mısınız? Sarılır mısınız? Hak sevgisi yanında da vücut elbisesi aranır mı? Hak deryasında dünya arzularına yer verilir mi?

Bir ağaçtan tatlı meyvalar alınırken o ağacın odun kısmının fiyatı düşünülür mü? Lezzet yalnız meyvededir. Yaprakta, kabukta, dalda değildir.

Veli kimseler de bu âlemin meyvaları, gafiller de odunları gibidir. Odunu yemeğe kalkarsan hem dışın kırılır hem de meyvadaki lezzeti bulamazsın.

Bir sultan kızmış, öfkesini geçirmek için önünde akan nehre bakıyor. Sarayın maskarası da padişahı konuşturmak ve güldürmek için yanına sokuluyor: "Padişahım dalgın dalgın nereye bakıyorsunuz?" diyor. Sultan da "Nehirde bir maskara gördüm, ona bakıyorum" deyince maskara da sultana "Benim gözüm kör değil ya, onu ben de görüyorum" cevabını veriyor. Maskara, maskaralığını yapar, fakat sultan berrak bir su içinde maskaraya bakacağına kendi cemaline bakabilirdi. Sen de arif ol gönül aynasında masiva maskarasına bakacağına kendi cemaline bak.

Âdeti ilâhiyye şöyle câri olmuştur ki, bütün nimetlerini, hazinelerini Habibinin önüne sermiştir. Onların yegâne sahibi o olmuştur.

Musâ'da, İsâ'da takılıp kalan kimselere yazıklar olsun.

Bir yere gideceksiniz, evvelâ ruha emir gelir, sonra ruhtan akla, akıl da kılavuzluk yapar. En salim ve kestirme yolu tâyin eder. Göz gideceği yolu görmek için emir alır. Ayaklara emir verir onlar da oraya doğru yürürler. Yalnız ayakların gözden, gözün akıldan, ruhtan haberleri yoktur. Her âza, emirlere itaat edip vazifelerini yaparlar. Bizler de ayak gibiyiz. Göz, akıl, ruh mertebelerini de aşmamız lâzım.

Veliler bilirler ki sebepler, sebepleri yaradanı bilip gizlemek için birer perdedir derler. Bir topluluk gece karanlığında muhtelif yerlere dönüp namaz kılarlar. Lâmbalar yanınca yani hakikat güneşi doğunca namazı kılarken yanlış yere döndüğünü anlıyanlar kaza ederler. Fakat doğru olarak kibleye dönüp namaz kılanların kaza etmelerine lüzum yoktur. Yanlış tarafa dönenlerin kazası âhirette cehennem âzabıdır. Borçları bitinceye kadar yanarlar, nereye döndüğünü iyi bil.

Efendimize soruyorlar: "Cenâb-ı Hak seni sever, niçin Kur'ân-ı Kerim'i toptan göndermedi?" Cevap: "O zaman ben yanardım, erirdim. Bilip anlayan, azdan da çoğu anlar. Bir satırdan kitaplar doğar". Haydi öyleyse kuş dili öğrenelim.

Birisi bir vak'a anlatıyor, herkes dinliyor. Fakat o vak'anın içinde bulunan birisi var ki, renkten renge giriyor, halden hâle geçiyor. Herkes duyduğunu görür gibi oluyor.

İçinde bulunup yaşıyan söylenenden fazlasını anlamıştır. Çünkü anlatanın unuttukları da hatırına gelmiştir. Hak ehli de böyledir. Rivayetlere, hikâyelere aldırılmaz.

Bakkala gittin mi paran kadar şeker verir. Himmet paran ne kadar çok olursa olsun, idrak torban ne kadar alabilirse o kadarına sahip olursun. Erenlerin alış veriş de böyledir.

Bu dünya hayatı rüyaya benzer. Rüyada yersin, içersin, zengin olursun, uyanınca bakarsın ki elde bir şey yok. Yine açsın, yine susuzsun. Uyanıklığı öğren.

Dünya şehirlerinde ne ararsan bulursun, yalnız kolay kolay ulu kişi bulunmaz.

Ağaçların kökleri yerdedir. Secdededir. Ondakuvvet alan yaprakların, meyvaların köklerinde secde izleri vardır. Er geç onlar da toptan secdeye kapanacaklardır. Koparılıp yenmesi bir secdedir.

Birisi sahile gelir, denize bakar, tuzu su görür, çeşit çeşit balıklar, timsahlar... vesaire görür. Halbuki denizde çok kıymetli inciler de vardır. Onları denize bakmakla elde edemezsin. Cahil adam kova kova denizin suyunu boşaltmağa kalkar, imkânsızlıkla uğraşır. Bir usta dalgıç bulup dalmayı ve nerede inci bulunur onları öğrenmelidir ki inciye sahip olabilsin. İşte balıklar dünya ilimleridir. İnci ise ALLAH'ın ilmidir. Bakâ, yani ölmemezlik ilmidir. Bu ilmin sahibi olan dalgıçlar velilerdir. Denizin ve içindeki balıkların da hünerleri vardır. Kendilerine mahsus, fakat dalgıcın ve incinin kıymeti sahibinden üstündür.

ALLAH, insanlara da bir rablık sıfatı verdi. Eğreti olan o rablık sıfatını kendine mülk edinmeğe bak.

Derviş şeyhinin huzurunda ahretin tadını alır. Fakat ayrılınca ahret kokusu yine bir müddet devam eder.

İnsan bazan gönlünde bir sıkıntı hisseder, bilhassa kötü bir iş işledikten sonra.

Daima huzurda bulunmak zararlıdır. Bazan insan gölgeye kaçmalıdır. Daima güneşte kalanlar yanarlar. Gaflet gölgesine çekilmek te zararlıdır.

Yenin sallanması, kolun hareketindedir. Fakat her harekette yen sallanmayabilir, çünkü dar olanı da vardır.

Körpe fidanlar, dallar hafif rüzgârla da sallanırlar. Kartlanmış ağaçlar yerlerinden kımıldamazlar bile. Güzel sesler, naatlar, mevlutlar, gençleri ve âşık kimseleri harekete getirir, coşturur. Fakat kalbi taş gibi olanlar bir şey duymazlar ki coşup harekete gelsinler.

Tanrıyı aramakta, anmakta bir ihtisas, bir titreyiş vardır. Tanrıyı bulmada bir eriyiş, kendinden geçiş ve muvakkat bir ölüş vardır.

Bazı ağaçlar da balta darbesiyle titrerler amma meyvalarına zarar erişir diye pek balta kullanmazlar.

Bir asker, elbisesini giyer, silâhını kuşanır, harbe gider. Gelince sivil elbise giyer. Bayramda, seyahatte hep başka elbiseler giyer. Halbuki asker yine o askerdir. İnsan

yine o insandır. Benlik elbisesinden, vücut libasından da soyunup, beyaz kefene bürünmek lâzımdır. Son elbisemiz odur. Yokluk âleminde yeknesaklık vardır. Renklerden soyunup renksiz olmalıdır. Elbiseler çok ise de zat aynı zattır.

Küçük evler az misafir alır, büyük evlerde çok misafir ağırlanır. Fakat aşkın misafir geldiği hane de ne kadar geniş olursa olsun, yine dardır. Onun için en lâyük mahal gönüldür.

Çocuk süte âşıktır, acıkınca aranır, fakat sütte şu lezzet vardır bu maddeler vardır diyemez. Acıkınca ağlar, bağırır ve sızlanıp konuşmadan, içmeğe başlar. Sütçüyü bul, karnını doyurmağa bak.

Niyet ettiğiniz birini ziyarete gideceksiniz. Evvelâ gönlünüz oraya gider. Bir an içinde gelir ve bedeni harekete getirmek için akla emir verilir. Bu defa vücudunuz oraya gider. İşte peygamberler ve erenler de böyledir. Kâinatın gönlüdür onlar. Âlemi vahdete gidip gelirler. Sonra da başkalarını, yani lâyük olanları oraya götürürler.

Ateş olmazsa tencere kaynar mı? Yemek pişer mi? Gemiler yol alır mı? Arabalar gider mi? İşte vücut vasıtalarını da harekete getiren hayat ateşidir. Âşıkları mürşit peşinde koşturan, ağlatan, inleten, kaynatan aşk ateşidir.

Bir fakir duysa ki, falan şehirde bir zengin var, yemek, para, elbise dağıtıyor. Hemen oraya koşar. Bana da verir mi, vermez mi acaba diye düşünmez. Hatta kabilsen orada bir oda bulup yerleşmeyi düşünür.

Cenâb-ı Allah çok zengin bir sultan olduğu halde,

vereceğini de bizlere bildirdiği halde niçin arzu elbisesini giyip muhabbet yemeği almak üzere huzuruna çıkmazsın?

Kedi, köpek aç kaldılar mı evinin kapısını beklerler. Kapı açıldı mı kuyruk sallıyarak lûtf beklerler. Sen köpeklerden de mi aşağısın? Hak kapısını bekleyip lûtf dilemezsin?

Gözleri görmiyenler nasıl gözlük kullanırlarsa Hakkı görmek isteyenlere de veliler birer gözlüktür.

Hamama girdiniz, fakat ne tarafa gitseniz ateşi görmüyorsunuz. Hamamdan çıkıp külhana giderseniz ateşi orada görürsünüz. Anlayışlı olanlar aklın ışığında dönenler, bu işi kavrarlar. Yaşayış canın eseridir. Bütün bunlar vücut hamamında iken gözükmez. Hamamı terk edip dışarı çıkmak ister.

Esasen bu dünya külhanına girenler kirlenirler, günah sahibi olurlar. Kâmil bir insanın gönül hamamına giriniz ki, tamamıyla temizlenesiniz. İçiniz, dışınız nûr olsun.

Tanrıya ve Tanrı sevgililerine karşı fakir, yoksul, cahil görün ki sana hazinesinden ilmi, parayı, zekâyı, muhtaç olduğun her şeyi versin; istemek lâzımdır. İstemeyene ne verilir? Bilirim diyene ne öğretilir?

Bir namaz ki, niyâzı yok; bir gönül ki razı yok, neye yarar bunlar?

Bir ana baba, çocuklarını terbiye etmişler. Kibleye

karşı bir köşeye geçiyor, bir şeye ihtiyacı oldu mu, "ALLAH'ım bana kalem ver, defter ver" diyor. Ana baba da bunu duyuyorlar ve çocuğun istediği şeyi alıp "Oğlum bak ALLAH baba sana defter, kalem gönderdi" diyorlar. Bir gün ana baba çarşıya çıkmışlar, geç kalmışlar. Öğle yemeği için çocuk alıştığı gibi "ALLAH'ım karnım acıktı, canım keşkek istiyor, verir misin?" diyor. Kudret, kuvvet sahibi ALLAH çocuğun niyazını kabul ediyor. Gaip mutfağından keşkek gönderiyor. Çocuk yedikten sonra sofraya kalkıyor. Ana baba acele acele bir saat kadar geçmiş olarak geliyorlar. Çocuğa yemek hazırlıyorlar. Fakat çocuk karnını doyurduğunu, ALLAH'ın keşkek gönderdiğini söylüyor. Ana da, baba da hayret, çocukta neşe ve teşekkür.

Değirmeni döndüren sudur. Değirmen dönüp taşları çevirmekle buğdayı öğüttüğünü kendisinden bilirse ahmaklık etmiş olur.

Vücut dünyasından ayrılıp göğe doğru uçmağa alışan can kuşu, ufuklara kadar gidip dolaşamazsa da, vücuttan ayrılabilmeği öğrenmiştir. Ya rahata kavuşmuştur. Daimâ Tanrıyı anan can kuşunun kanatlarına kuvvet gelir. Ona doğru uçmağa başlar. Maksat ayağın yerden kesilmesidir.

Bir esans şişesi var, ağzı ufak olduğu için parmağını içeri sokamıyorsun. Ama beş parmağını da şişenin ağzına sürersen elin koku alır. Şişeyi devirip avucuna silkelersen damlalar düşer; Tanrı da öyledir. Şüphesiz sen ona erişemezsin, fakat çok zikir edersen o sana gelir erişir. Çok lûtuftûrdır. Kâmil insanı bul, elini eline sür, koku al.

Kim dertlerini bire indirirse Tanrı onu diğer dertlerinden de kurtarır. Dertlerinizin hepsini unutun, ona

devredin. Aşk ve muhabbet derdi sizde kalsın, yeter, o dert sizi diğer dertlerden kurtarır. Bir yerde gül kokusu duydu-nuz mu orada biliniz ki ya gül veya esans vardır. Bir yerde ALLAH'ı zikrediyorlar mı? Veya sevgililerinden bahsediyorlar mı? Biliniz ki ALLAH ve sevgilileri oradadır.

Peygamberimizin ömürleri bir gün gibi geçti gitti, fakat sözlerindeki mâna hâlâ nûr olarak kalplerimizde yaşıyor.

Genç ve güzel bir kadını hangi erkek var ki sevmez? Tabîî herkes. Mecnun da diyor ki, Leylâ güzel değildi. Ondan bakan bir nûr vardı ki, "beni sev" diyordu. Ben de onu sevdim. Beni sevene, bana görünene mukabele ettim. O sevgisini benden çok olduğu halde söylemiyordu. Ben söyledim, rüsvay oldum.

Çocuklar pür neşe ceviz oynarlarken ellerindeki cevizi alıp kırsan, temizlesen de içini versen, istemezler ve yemezler. Onlara sağlam, yuvarlanan ceviz olsun da, isterse içi boş ve çürük olsun. Kur'ân-ı Kerim okuyanlar da mânasını bilmedikçe, öğrenmedikçe okumuş sayılmaz. Namazın miraç olduğunu elli vakitten beş vakte indiğini bilmiyenlerin yatıp kalkmaları, namaz sayılmaz. Orucun Hak ile vuslat olduğunu bilmiyenler de boşuna aç durmuş olurlar. Yalnız ne var, bir gün olur namazı, orucu âdet edinenlere rahman, rahim olan Rabbimizin hidayeti erişir de âlîm ismi tecellisini beklemek bakımından bu ahkâmı icra etmiyenlere nazaran muhterem kimselerdir, fedakâr arkadaşlardır. O kadar.

Kur'ân-ı Kerimi ezberleyip tamânasını öğrenmeğe gayret etmiyen kimsenin bir batman ekmeği çiğnemek zahmetine katlanıp da yutmadan ağzından çıkarmasına benzer.

Bir mübarek sûre'î şerife vardır. "Allah'ın yardımı gelince..." diye başlar. Bunu tefsir edenler, "Hazreti Peygamberimiz dünyayı Müslüman edeyim, şirkten kurtarayım. Hak yoluna sokayım" diye çalıştıktan sonra Cenâb-ı ALLAH buyurdu: "Gam çekme ey habibim, şu anda göçüp gideceksin. Ordu ile kılıç ile ülkeler fethettin, ben ordusuz olarak birçok gönülleri sana uydurayım, inanç sahibi edeyim de gör. Bunun nişanesi de sen vefat ederken seni görmedikleri halde seven milyonlarca halkın, kapının önünde bölük bölük selâm vererek geçtiklerini takım takım Müslüman olduklarını göreceksin. Bu hali görünce ölüm ânının gelip çattığını anla. Onlara Tanrının noksan sıfatlardan münezzeht olduğunu söyle, bizden yargılanma dilesinler."

Hakikat ehli şöyle tefsir ederler:

İnsan sanır ki kötü işleri kendi kuvvetiyle, aklıyla giderebilir. Halbuki birçok çalışıp çabalayanların muvaffak olamadıkları görülmüştür. Yorgun ve ümitsiz bir hale düşerler. O zaman Cenâb-ı ALLAH ona der ki o işi, gücünle kuvvetinle başaracağını sandın. Bizim kurduğumuz yol ise şudur. (Himmetimiz yolunda dermandan kesilinceye kadar çalış. Nen varsa bizim yolumuzda sarfet, dağıt. Onlar bittikten sonra da lûtfumuz başlar, sen onu gör.) Şu sonu gelmiyen yolda temiz ayakla yürü. Biliyoruz ki o yolu aşamazsın. Yıllarca yürüsen bir konaklık yere gidemezsin. Madem ki bu yola başladın da elden ayaktan ve dermandan kesildin, yollara serildin. Düştün o anda Tanrı yardımı elinden tutar, hani çocuklar süt emdikçe kucakta taşınır, büyüyünce yürüsün diye kucaktan indirirler, yere bırakırlar, yorulunca oturur. Yürüyemez olurlar ya sen de gücün, kuvvetin varken çabaladın, çalıştın, yorulduğun, savaştın. Biz de sana uyurken uyanırken birçok lûtuflarda bulunduk, sen de o lütufla, o hızla kuvvet ve gayret kazanmış olurdun, tekrar bizi aramağa koyulurdun, ümitlenirdin.

Ey kulum, şimdi anladın mı ki, o büyük işler, o başarılar, hepsi bizdendir. Ümmetine söyle, bizden daima

yargılanma dilesinler, biz tövbeleri kabul ediciyiz. Yorulup yolda kalanı kucağımıza alır, götürürüz.

Resulullah efendimiz, Tanrı izin verirse yarın Mescid-ülharama gideceğiz, buyurmuşlar. Aşıklar da kendilerine vücut vermedikleri için böyle derler. Gafiller yapacağız, edeceğiz derler. Hakikatte Mescidülharam Tanrı ile buluşma yeridir. Tanrı o vuslat mahalline dilediklerini kabul eder. Onun için inşallah derler.

Âşıkların halini âşıklardan başkası anlamaz. Gariplerin halini gariplerden başkası bilmez. Aramızda Tanrı tarafından özlenen kullar vardır. Âşıkların maşuka karşı vazifeleri ne ise Tanrı da o kulları için kendisini vazifelen-dirmiştir. Âşık kullar da kendilerini sevgilisinin işine vakfetmiştir.

Namaz neye yarar? Niçin emredilmiştir?

1- İhtiyarlıkta veya zenginlikte hareketsiz vücutlar için idmandır.

2- En kibirli ve azametli olanlardan en yüksek mev-kilerde bulunanlar bilmelidirler ki, kendilerinden büyük, kibirli, azametli bir eşsiz ve misilsiz bir ALLAH vardır. Onun karşısında eğilmeyen, alnını yere koymayan aslına saygı göstermiyen baş yoktur.

3- Arap harflerine göre kıyamda 'I' elif, rükûnda da 'd' dal, secdede 'm' mim harfini tekrar ederek ademiyetini tasdik ve itiraftır.

4- Namazlarda okunan bilhassa hamd sûresidir. İslâm tohumundan dünyaya gelmek, âzası noksan veya fazla olmamak, deli ve hasta dünyaya gelmemek, hayatın müddetince kendisini korumak, akıl, fikir, iz'ân sahibi olmak, hayvan şeklinde yaratılmış olmamak... gibi birçok

lûtuflara karşı yaradanın huzurunda malûm duaları okumak suretiyle teşekkürdür.

5- Yaradılış sırası şöyledir: Madeniyat, nebatat, hayvanat, insan ve kâmil insan. Biz su ile topraktan yaratılmış bir çamur halinde idik, ağaçlığa terfi ettik. Onlar gibi ayakta durmak, sonra hayvan sınıfı gibi rükûda bulunmak ve nihayet insan olarak Hakkın huzurunda oturup kemalâtımızı vücudumuzla ispat etmiş olduk. Her okuduğumuz duaya mukabil ALLAH'ın cevabını duyan duyar.

6- ALLAH'tan isteyeceğimiz şeyler için zemin hazırlamak, evvelâ ona kulluk tanzim, tekbir, tekrim ve tesbih ve tenzih sözleri söyliyerek yüceltmek, sonra rica ve niyaz da bulunmak için fırsat kazanmağa yol bulmaktır. Yoksa Cenâb-ı Hak bizim lâübâli sözlerimize muhatap olabilecek bir arkadaş değildir. Âlemleri yaratan ve yaşatandır.

Sigara içerken onun adını anmak, Kur'ân ve Ezan dinlemek edepsizliktir. Küstahlıktır. Hüremetsizliktir.

O bize emir veriyor, namaz kıl, oruç tut, hacca git, zekât ver diye; biz de ancak namazda ondan istemek suretiyle ve müsaadesiyle emir vermekteyiz. Bazı câhil, olgun olmıyan kimseler dinde reform yaparak namazı bir defaya indirmeyi istiyorlar. Beş vakit namaz beş duygumuzun şükran borcudur. İşitmek, görmek, tatmak, yoklamak, koklamak, bunlara havası hamsei zâhire derler. Bunların aynı da iç âlemimizde vardır. Hepsinin âmiri de akıldır. Bir vakit namaz istemek, bunlardan dördünü istememek demektir. Hangisinden vazgeçerek fedakârlık yapabilirsiniz? İç âlemde görmek, gözümüzün göremeyeceği şeyleri sezmehtir. Hem de aynen görür gibi meselâ her mevcutta bir nûr, bir hayat vardır.

Her noktadan size bakan bir göz, bir Hakkın nûru vardır ki, sizdeki göz nuriyle birleşirler de görür nûrunu sizde, ben gördüm dersiniz. İşitmek, bütün canlı ve cansızların kendi hal lisanları ile söylediklerini işitmektir. Meselâ: Yol ortasında bir taş "beni buradan alın, kenara koyun der" gibi, ağaç zayıf ve çelimsiz ise "bana gübre ve

su veriniz" der gibi, kendi yüzünüze bakar, kedi, köpek gibi kuyruk sallar, acıktım der gibi. Bir konca açmıştır. Göz gibi size bakar "beni buradan koparma, birkaç gün daha yaşayayım. Bu vaziyette koklarsan kokla" der gibi. Olgun meyvalar birkaç fedai yollarlar, arza düşerler. "Biz olduk, bizi koparıp yiyebilirsiniz, fakat hamlara dokunmayın" der gibi... bir fakir bir kenara oturmuştur, melûl, mahzun gele- ne geçene bakar, o da "ey zenginler, yarın belki siz de benim gibi olursunuz. Feleğin işine, hilesine akıl ermez. Bana sadaka veriniz, beni doyurunuz. Duam belki ALLAH'ın indinde kabul olur, yardım ediniz bana der gibi.

Minareye bakarsanız müezzin olsa da olmasa da Cenâb-ı Mevlâ ve HABİBİ MUHAMMED MUSTAFA S.A.: "Ey mü'minler, birkaç dakika şu fâni dünya ile alâkanızı kesiniz. Huzurumuzda durunuz, secdeye baş koyunuz, boyun büküp bizi tasdik ediniz" der gibi.

Tatmak: "Yemeğin tadını tadar gibi bize söylenen sözler, kitaplardaki yazıların anlatmak istedikleri mânalar, hayat suyu mudur? İlim sütü müdür? Tasavvuf balı mıdır? Aşk şarabı mıdır? Bunlar da mânevi tadışlardır. İç âleme mahsustur.

Yoklamak: Yumuşaklığı, sertliği anlamak, size elini veren bir kimsenin hanım mı, hamal mı olduğunu anlarsınız. Meselâ: Oduncunun eli serttir. Fakat olgunlaşma yolun da olan kâmil bir insanın eli yumuşaktır, bu his bilhassa göze, kulağa yardımcı gibidir.

Koklamak: İşte bu uzvun mânevi kısmını anlatmak için satırlar ve sahifeler az gelir. Gömlek kokusuyla Yakup, Yusuf'tan haber aldı. Sabah rüzgârının kokusundan Mekke'deki Hazreti Peygamber, Yemendeki Veysel Karani'nin kokusunu aldı. Bu yazıları yazmağa uğraşan Nusret Tura kulunuz da kabirleri ziyaret eder, "Hüvel bâki" kokusu alır. Cümle mahlûkât onlar gibi ölümü tadacak, her şey yok olacak. Zaten yoktan geldik, yok'a gideceğiz. Birisi birine sormuş, "nereden geldin nereye gidiyorsun ey derviş?" Cevap: "Allahtan geliyorum, Allah'a gidiyorum." Öyle ya,

sonsuzluktan geldi, sonsuzluğa gidiyor, yoktan yaratıldık, ALLAH'tan geldik, yine ona gideceğiz. Acaba şu yaşadığımız müddetçe onunla beraber değil miyiz? Ondan ayrıldığımız var mı? Bütün âlem halkı cedid dedikleri gibi bir anda yok, bir anda var olmuyor muyuz? Her nefeste kılıf değiştirmiyor muyuz? Ölüp ölüp dirilmiyor muyuz? Mezarlardan, ölülerin pişmanlık kokularını alırız.

Sevgili peygamberimizin her sözünden ve Kurân-ı Kerim'den bir dostluk, aşk ve muhabbet kokusu alıyoruz. Onun her nefesi birbirlerine ekli olarak ciğerlerimizi doldurup boşaltmıyor mu? Her namaz vakti müezzinlerden meşhur ezan okuyucusu Bilâli Habeşi'nin sesini duymuyor muyuz? Arzın her tarafında okunan ezanlar kulağı delik olanlar için ALLAHU Ekber ihtizazını duymamak kabil mi? Ya imanlarımız? Hazreti PEYGAMBERİMİZİ ve sahabe hazeratını temsil etmiyorlar mı? Hastalık, ölümden bir haberci, bir koku değil midir? Şu gökten yağın yağmurlar Yakup'un, Yusuf'un, Eyyub'un, Mecnun'un, velhâsıl âşıkların gözyaşları değil midir? S.A. ecmain.

Oruç nedir? Maddî bakımdan on bir ay yorulan âzamızın bir ay dinlenmesidir. Mânevi bakımdan nefis denilen âsi ve serkeş varlığın kuzu gibi olmasını, saldırmaz ve saldırtmaz bir hâle gelmesini temindir.

Tasavvuf bakımından dünyevî vuslatın gıdalarla olması ve kirlilik hâsıl etmesine mukabil âşıkın vuslatı maşukta gaip olmasıdır. Hem de hak muhabbetinden gayri ne varsa hattâ kendi benliğini, iyi de olsa tasavvurlarını terk eder. Bunun için midedeki birkaç lokma bütün kuvvetlerin harekete geçerek vuslat yolunu kapatmaları işten değildir. Bütün çileler, ibadetler, oruçlar, bu ruhî ulviyeti, bu vuslat ânını âşıkla maşukun vahdetini temin içindir.

Dikkat nazarınızı şuraya çekeyim ki hayvanlar, nebatları ve birbirlerini yerler. İnsanlar her istedikleri

şeyleri yerler, her yedikleri şey kendi varlığından geçmiş, insan olmuştur. İnsan da, namazla, riyazatla, oruçla kendinden geçip ALLAH'ın varlığında yok olabilirse o da sâf ve temiz bir aşkla vuslata erer. Şu halde oruç, dostun tecellisine sahne olabilecek gönlün tertemiz olmasını temin etmek için gayret etmektir. Namaz kılın, oruç tutun demek, bana ulaşın demektir. Namaz ile kul Hakka yükselir, oruç ile Hakkı misafir olarak çağırır, dâvet eder.

İşte muhterem kardeşlerim! İçerde ve dışarda hükümünü icra eden bu beş duygumuzun bir de idrak ve akıl denilen reisleri vardır ki, dervişler, âşıklar, bir de mirac namazı diye iki rekât namaz kılarak karanlık geceleri ihya ederler. Sezişlerini arttıırırlar. Bunların çektikleri gönül telsizleri, doğru Hak Teâlâ Hazretlerine varır. Füyûzâtı da, ilhamları da orada beklerler ve alırlar. Feyiz incilerinin birkaçından bahsedelim.

İNCİ 1- "Kim Rabbin cemalini görmek isterse güzel ahlâklı olmalıdır." Güzel ahlâk ALLAH'ın yap dediklerini yapmak, yapma dediklerini yapmamak, yâni şeriâtın ahkâmına riayet etmektir. Ondan sonra Hakka teslim ol, kâfi. İslâm demek, selamette olmak için Hakka teslim olmak demektir. Akıl her şeyi halleder demeyin. Akıl on mertebedir. Birinci derecedekine akli MUHAMMEDÎ derler, asıl akıl odur. Bir de onuncu derecedeki akli cüz'î vardır ki, bu nalıncı keseri gibi kendi lehine çalışır. Sebepler, teviller, inkârlar hep bu aklın işidir. Beşeriyette bütün günahkârlar, cezalılar hep bu akla uyanlardır.

Her hangi bir meselede akıl hem kabahati yaptırır, hem kendisini haklı görür ve haklı göstermek ister. Bir de vicdan vardır ki, onun emri akıldan üstündür, o ALLAH'ın nûrudur ve dâima bizimle beraberdir. İçkiler, günahlar ibadete yanaşmamak, vicdanın önüne geçen kalın bulutlardır. Onun önündeki bulutları, perdeli ibadetler ve iyi huyla dağıtırsanız iyi bir insan olursunuz. Vicdan daima kendisini haksız görür, böyle olan vicdan sahibi, kâmil bir

insandır. Havada uçan martılar gibi insanların akılları da topraktan gök yüzüne kadar muhtelif tabakalarda uçarlar. Birbirlerinden yüksek ve alçak dereceleri vardır. Yüz metre yukarıda uçan bir akıl, iki metre yükseklikteki akıl sahibi ile anlaşamaz, bağdaşamaz. Aşağıdakinin idrakini kendi seviyesine çıkaramaz. Siz onun mertebesine inerseniz müsavat temin edilmiş olur. Bunu da siz kabul etmezseniz arada münakaşa eksik olmaz. Onun aklının ihata dairesi bir kuruşun muhiti kadardır. Sizininki bir iki buçukluk kadardır. Bunu anlayıp hemen münakaşadan vazgeçmelidir. Yazın beyaz elbise giymişseniz bir kömür amelesine yol vermezseniz elbiseniz harap olur. O size küfür dahi etse münakaşayı ve kavgayı atlatmak için duymamazlığa gelirsiniz. Onu dövebilseydiniz dahi vurduğunuz yer simsiyah olacaktır, uymamak lâzımdır. Hazreti Mevlâna ne demiş: "Ben yetmişiki milletle beraberim." Herkes kendisine göre haklıdır. İşte renklerle, şekillerle, zevklerle münakaşa olmaz diyorlar ya, galiba da demokrasi bu olacak.

İNCİ 2- "Ey iman edenler, ALLAH'İ çok çok zikrediniz." Yukarda arzettiğim gibi iç ve dış duygularınızın tamamı ile bu zikri yapabilirsiniz çok merhametli olan rabbimiz sizi nûru ile nurlandırır ki, bu da onun teşrifi demektir. Bir boş şişeyi denize sokunuz, fıkır fıkır içindeki hava çıkar, yerine su dolar. Siz de bu zikirle gönlünüzü temizledikçe Hakkın nûru doluyor, vücudunuz onun idaresine geçiyor, sonsuzluğa ve ölmezliğe kavuşuyorsunuz.

İNCİ 3- "Kendi nefsinin bilen Rabbini bilir." Ne güzel söz. Daha nasıl söylesinler. Demek ki Rab ve kul arasında bir münasebet var. Can ile canan arasında bir hâdise var. Şu halde kendimizi iyi bilelim.

Gölge gibi bir varlığımız var. Aslı o. Muhiddini Arabî Hazretlerinin buyurdıkları gibi öz itibarıyla Hak, dış ve şekil itibarıyla halk sınıfına girdiğini bilen insan, kâmil ve ârif bir insandır.

Vücudumuz yoktan yaratıldı. Yine yok olacağız. Bu hayatımıza da var diyemeyiz. Diğer taraftan ALLAH'tan

başka bir varlık yok diyoruz. ALLAH vardır, hem de bizimle beraberdir, biz ölmüşüz, o yine var, yâni varsak yok olamayız, yoksak var olamayız. Hele ALLAH'la beraber olunca ölümümüz elbise değiştirmek gibi bir şey olacak, çünkü hakikat itibariyle oyuz.

Babada öldük, anada dirildik. Anada öldük, dünyaya geldik, dirildik. Dünyada öldük. Yok olmadık, ALLAH'da dirildik. Anın çün ölmeden evvel ölmeli ki, kişi kendi hakikatini bilsin diyorlar. İşte namazla, oruçla, zikirle ve tarikat yoluyla seçilmiş ve sevilmiş kimseler bu hakikate erip kendilerini biliyorlar. Azaptan kurtuluyorlar. Şu halde evvelâ kendimizi öğrenelim.

İNCİ 4- "Rabbine râci ol." Rûcu et, avdet eyle demektir. Deniz nedir? Arz üzerinde bütün suların toplandığı yerdir. Bu da dinlerden İslâmiyet dininin tevhidini târife bir misal demektir. Kur'ân-ı Kerim'de Hakkın tevhide dair olan kelâmı çoktur. Bir de Kur'ân'ı Azime Furkan-ı Kerim de denir ki, aynı Kur'ân-ı Kerim'e bu da büyük farklar husule getiren kitap demektir. Meselâ: Firavun ile Musa, Nemrut ile İbrahim gibi büyük farklı kimselerden bahseder. Ehli Cennet, Ehli Cehennem, ehli dil gibi.

Güneşin hararetiyle denizin sathından muhtelif memleketler civarından sular tebahhur eder, görebilir miyiz? Hayır. Havada buhar yok mudur? Vardır. Aklımızı, fikrimizi, açlığımızı görebilir miyiz? Hayır. Bunların vücudu yok mudur? Vardır. Şu halde nerede o müspet ilim peşinde koşup herşeyi görmek isteyenler? Kendi ruhunun özünü görmüyor da ALLAH'ı görmek istiyor.

Şimdi su buharını ele alalım. Çok miktarda olursa gök yüzünde görebiliyor ve ismine bulut diyoruz. Bulut kesafetini arzda bırakmış denizdir. Bunlar serin havaya tekâsüf edince gökten yağmur namı altında yağıyor, birdenbire soğuk havaya rastlarsa kar, buz ve dolu olarak yağıyor. İnsanlar, hayvanlar, bitkiler bu suretle hayata kavuşurlar, tazelik elde ederler. Her meyva ve sebze aynı su ile beslenir, o su vücuduna girdiği şeyin namını alır.

Hayvanlarda da böyle, aynı suyu yılan içer zehir olur, koyun içer süt olur. Girdiği hayvanın ve insanın vücuduna göre onun ismini alır. İnce ince akan su, dere, çay, ırmak, nehir, dağdan dökülürse şelâle derler ki, aynı sudur. Deniz olurlar. İşte âlemin hilkatindeki su ve çamur nüktesinin esrarlı hikâyesi. Ruh dediğimiz ilâhi nefhada bu suretle isimlere bürünmüştür, şekillere girmiştir.

Ruhi madenî, ruhi nebatî ve ruhi hayvanî diye isimler alan ruh, her girdiği kabın rengini ve şeklini alır gibidir. Elektrik bir nurdur. Rengi yoktur. Üzerindeki ampülün rengine bürünür. İnsan ruhu da Rab denizinden gelmiş Ayşe, Fatma, Ali, Veli isimlerini almıştır.

Anın için Rabbin sevgilisinin müstesna ahlâkiyle ona lâayik vasıflarla muttasıf olmalıdır. İşte bu akıl yoluyla rabbine râci ol, emrinin izahıdır.

Şeriat: Bu emrin icâbatını bilfiil tatbik etmek yoludur.

Tarikat: Bu patikaların şoseleridir.

Hakikat: Bu yolların sonundaki şehirdir.

Mârifet: Sarayda sultana mülâki olmak ve o şehirden yine bu âleme avdet ederek rehberlik etmek ve Rablık, kulluk hakikatlerinin, esprilerinin esrarını zevketmektir.

İNCİ 5- "Cin ve insanı ancak ibadet etsinler diye yarattım." Başı boş gezmek, hayvanlara yakışır. (72) fırkadan ibaret muhtelif dinler vardır ki ALLAH, ateşte, ağaçta, altında, kendi elleriyle yaptıkları putlarda, gönül tahtında oturttukları hayallerde ararlar. Bulduk zannederler. Son nefeste bulamadıklarını anlarlar "eyvah!" derler, fakat heyhat...

Din İslâm dinidir. Peygamber son Peygamberdir. Mefhari mevcudat, Ekmelüttehiyyat, Hatemül'enbiya, Sultanül'evliya, Bahrisefa, Habibihüda, Hazreti MUHAMMED MUSTAFA Sallallahü aleyhi ve sellem'dir. Ondan sonra

peygamber gelmez, fakat onun ruhâniyetinden feyz alan veliler vardır. Kıyamete kadar devam edecektir. Can ve gönülden ALLAH demesini bilen son ağız kapandıktan sonra ve kâinatın mevcudiyetindeki gaye ortadan kalktıktan sonra kıyâmet kopacaktır. Çünkü âlemin kıymeti kalmamıştır.

Nasrettin Hoca'nın, "kadın ölürse küçük kıyamet, ben ölürsem büyük kıyamet" dediği gibi, insanların bütün varlıklardan geçip te hakikat yoluna girmeleri birinci kıyameti sayılabilir. İkinci kıyamet de ömür bitmesiyle hâsıl olur. Üçüncü kıyamet, yıldızların zaptü raptı kalmayıp hallaç pamuğu gibi atılmalarıdır. İsrâfil ismindeki meleğin birinci surunu insanı kâmiller öttürür. Dervişi bütün huylarından öldürür. İkinci nefhâsiyle diriltir. Ölmezler arasına sokar.

Kulluk öyle bir ahlâktır ki fakri tâm, aczi kül dahi derler. Yokluğun sonundaki varlıktır. Kul her varlıktan geçer, Hak ile yalnız kalır, buna da ikilik derler. Hem sen var, hem ALLAH. Bu olmaz şirkidir. Ben varım o yok dersiniz, pek saçma olur. İspat edemezsin. Kendi yokluğunu idrak edersen onu ispat etmiş olursun. Onun için kendi varlığını inkâr en kestirme yoldur. İbadeti yapan âbid, kendisine ibâdet edilene Mâbud denir. Âbid ile Mâbud karşı karşıya gelirlerse âbid erir yok olur. Güneşin öğle vakti üzerimize geldiği zaman gölgemizin gaip olması gibi.

İNCİ 6- "Ben bir gizli hazineyim. Bilinmekliğimi diledim." Cenâb-ı Hak ve Tekaddes Hazretleri kendi nurunu velilerinde gizlemiştir. Velilerini de insanların arasında gizlemiştir. O gizli olan velileri bulmak için eski tâbirle demir çarık, çelik âsâ ile yıllarca dolaşırlardı. Onlar da şu kitaplar da toptan yazdıklarımızın bir satırını lûtfen söylerler. Zavallı derviş köyüne döner ve sözleri yıllarca hecelerdi. Koyunların geviş getirmesi gibi biz onların bıraktığı yerde başladık, inşallah siz de bizim bıraktığımız yerden başlarsınız da keşfiniz tamam olur. Birçok zahmetlerden sonra elde dilen şu nasihatleri unutmayınız.

Büyükler, "sen çık aradan, kalsın yaradan" demişlerdir. Kısa ve derin bir emir.

İlim Hakkı bilmektir, mâdası kuru emektir. Hattâ bir defasında Şeyh Efendi yedi saat düşündükten sonra.

"Evlât! Hak ve Peygamber hakkında bir söz öğrenmek için geldinse onların sözleri kaleme gelmez, ifşa edilmez. Onlardan gayrı bir söz ve nasihat istiyorsan ağız açmağa, yorulmağa değmez." demiş.

Bir diğeri de, "Sen bana nasihat almak için köyünden yola çıktığın vakit ilk adımında ALLAH'la beraberdin" demiş.

İşte kardeşlerim anlayamadığınız şeyleri hemen inkâr etmeyin. Bunlar belki birbirine zıt sözlerdir. Fakat meratibe riayet etmek lâzımdır. Muhtelif mertebelerden söylenmiş sözler vardır. Zaman gelir anlarsınız, düşünün, sorunuz. Sabrediniz.

Meselâ körlere, fil budur demişler, bir filin yanına götürmüşler, kimi bacağını, kimi kuyruğunu, kimi hortumunu, kimi karnını tutmuş, fili bilmeyenlere anlatmağa başlamışlar. Birbirlerine zıt kimi kıl diyor, kimi kalın sopa diyor, kimi taştan bir sütun diyor, hepsi de gözü açık olan kimsenin tarifine uymayan sözler söylüyorlar. Bir çocuk dahi kolay kolay fili idrak edemez. Tarif edemez. Kavrılmaz, çünkü onu ihata edecek göze sahip değildir. Menfaatten başka bir şey görmeyen gözlerimizle ALLAH'ı bizler nasıl görürüz.

Mevlâ, Hazreti Musâ'ya bile beni görmek için ayağındaki nalınları çıkar buyurmuş. Yâni dünya ve âhiret duygularını terk et, yok ol, kalan nûr (benim nurumdur) buyurmuşlar.

Şu halde insandaki idrak nuru ondandır. Ana karnında şeklimizin tanzimi onun eseridir. Meyvalar, ağaçlar onun nûru olmazsa kemale eremez. Birçok keşiflerde bulunan âlimler onun ilminin maddî yolunda yürümüşlerdir.

Tabiat kanunlarının nizamını hilkatın şartlarını hep o yaratmış, tanzim etmiştir. Güneş milyonlarca sene onun emriyle dönmektedir. Mahlûkatın en sonu âdemdir. Tecellisine ayna olan gönül, milyonlarca âdemden birinin gönlüdür ki, o da orada gizlidir. Onun emri olmadan ateş yakmaz, bıçak kesmez, su boğmaz. Dilerse bıçaklardan, yeraltından kurtarır, dilemezse bir lokmada boğar.

Müthiş yangınların ortasında veya yanında yanmayan evler nedir? Hazreti Allah'ın yanmaması için verdiği emrin neticesidir. Çünkü o fakir, hırsızlık bilmeyen, namuslu bir adamdır.

İNCİ 7- Yeryüzünde insanlar ALLAH'ın âyali ve efradı ailesi gibidir. İçlerinde en sevgili kulu diğerlerine en faydalı olanıdır. Çünkü insan kâinatın gayesi mahlûkatın ulusudur. Hak Teâlâya her insanın gönlünden gizli bir yol vardır. Kalbimiz kırıldığı zaman, hasta ve dertli olduğumuz zaman, namazda ve oruçlu olduğumuz zaman, sonsuz lûtuflarını idrak ettiğimiz zaman, birisine iyilik ettiğimiz zaman, gönlümüzün ferahlaması, hattâ yaşlarımızın gözümüzden akması onun teşrifindedir. Bir kabahat yaptığımız zaman çektiğimiz vicdan azabı da onun bizden uzaklaşmasının işaretidir. Hicran ve firkat yâreleri sızlamaktadır. Çünkü fena hareketimizle onu gücendirdik.

İNCİ 8- "Beni çok çok zikredin ben de sizi zikrederim. Beni zikrederseniz kalbiniz rahat olur. Hasta gönlünüz şifa bulur."

Namaz için abdest almak ve vücut hareketleri lâzımdır. Kalbiniz nûrlanır, türlü vesveselerle kıldığınız namazda hayır olmadığı gibi riya da karışabilir. Fakat oruçlu olduğunuzu kimse bilmez. Oruçlu kimse Hak rızası için bütün âzasını frenlemiştir. Nefsinin dizginlerini eline almıştır. Kimse bu halin farkında olmaz. Hele kalben de zikre devam ediyorsanız, rabbinizle yan yana imişsiniz gibi bütün alışverişiniz Hakla, nefes alıyorsunuz bile O' nunladır. Nasıl ki boş bir binada ve mahzende gel deseniz aynı ses akisler yaparak size gel der, buna 'yankı' yâni aksiseda

derler. ALLAH dersiniz o ses de size ALLAH diye tekrar eder. İşte bu ibadetlerimiz zikir ve teşbihlerimiz zayi olmuyor, dervişler indinde de son bir mertebe vardır ki, zikir, zakir, mezkûr, talip, matlup, talep, âşık, maşuk, aşk bir olunca yol tamam oldu derler.

Meselâ namaz kılarken gözünüz bir şeye takılsa veya kulağınıza bir ses gelse beş hissiniz de, başta akıl, fikir olmak üzere oraya koşar. Hakkın huzurunda olduğunuz uнутursunuz. Namaz namazlıktan çıkar.

Hac da böyle. Şeytanlık düşünürken tutulan oruç da böyle.

Menfaat mukabili veya gösteriş için verilen zekât ve sadaka da böyledir aziz okuyucum.

İnsan akli, en büyüğü idrak bile edemez. Çünkü dünyamızı aydınlatan güneş bile mevcut 12 güneşin en ufağı imiş. Tabiî onları göremiyoruz. İlâhi azamet karşısın da tam bir acz, tam bir cehil içinde bunalıp hayrette kalıyoruz. İnsan akli en küçüğü keşfetse yine gözle ve âletlerle dahi görülemeyen uzviyyetler vardır.

Meselâ bir damla kandaki, milyonu aşan al ve ak yuvarların hayatları, üreyişleri, toplanışları yine bizi hayret deryasına ulaştıran birer problemdir ki, aczimizi isbat etmektedir.

Bu öyle fitne ki sen böyle istedin. Hem fitneleri halk ve icad eyledin; hem de kendini bizde, bizi de fitnelerde temaşa eyledin.

Eşşeriatü ekvali.

Ettarikatü efâlî.

Alhakikatü ehvâlî.

Elmârifetü esrarı.

El kurbiyeti ikrami buyurulmuştur.

Bir de (Elkibriyâi ridâî) diye bir makam vardır ki

onun inceliğini kutbiyyet ve ubûdiyyeti taamme mazhari olan yüksek kimselere mahsustur.

Demek senin içinde kederi ve hoşluğu duyan bir varlık mevcut. Onu arayıp bulsana. İşte "damarlarınızdan yakınım" diyen O'dur.

Âşıklar arı gibidir. Her âlimden aldıkları ilim, çiçeklerden alınan bal gibidir. Tasavvuf kitapları da bal kovanı gibidir. Balı ye, şükret. Arının cinsi üzerinde durma, arının hangi çiçeklere konduğunu takip etme. Hattâ balı yedikten sonra sana ne arı, ne kovan, ne de mum lâzım değildir.

Bir cahil, Hazreti Mevlâna'ya gelmiş, "Sen ne dinsiz, imansız, zındık bir adam imişsin, 72 milletle beraberim deyince mü'min, kâfir, ateşperest, putperest... hepsine dahilim denir mi?" O zaman Hazreti Mevlâna gülerek, "seninle de beraberim" demiş.

Ol nefha imiş diri tutan cümle cihanı
Ol nefha imiş ziynet eden bağı cenanı
Ol nefha ile buldu imaret şu avalim
Ol nefha ile doldu kamu yedi ekalim
Ol nefha ile gözü açıklar görür ibret
Ol nefha ile işidülür manâyı hikmet
Ol nefha imiş âdeme bil meşrebi âlâ
Ol nefha imiş kafı vücudundaki anka
Dil anın ile kıldı özün zikrine mutad
Ol nefha ile dâim eder yaradını yad
El anın ile vermeğe meyl eyledi mâlı
Ol nefha ile doğrulttu ayak gittiği yolu
Nefs ânın ile raziye ve marziye oldu
Emmareliğin terk eduben tezkiye buldu

Ruh ânın ile etti semâvâta urûcu
Kıldı melekûta dahi anınla vülûcu
Ulvi olup itlaka erişdirdi sülûki
Mülki şu ki, terk ede; bulur şahî melûki
İnişle yokuş bir oluyor cümle yanında
Cismindeki can gibi bulur dostu yanında
Gitsin ikilik birliği tut herşey olur Hak
Çün gide bulut âleme gün doğa muhakkak
Ol nefha ki âdem demidir. Ademi işte
Ol demle Niyazi ermededir menzili dosta.

Esasen "Çağırın, geleyim" buyuruyor. Çağırılım Rabbimizi. Dâvet edelim, bizimle olsun. Onu zikredelim kalbimizle, ağızımızla harap gönüllerimizi mesrur ve mâmur edelim kardeşlerim.

İNCİ- 9 "Ben Âdeme ruhumdan nefhettim" yani âdeme bir nefha erişmiş, fakat o nefha yalancı softaların, yobazların üflemesi değil, Meryem'i gebe kılan Cebrail nefhası da değil, İsa'nın ölüleri diriltten nefhası da değil, ebedî hayat başıslayan Rabbin ilim ve hayat nefhasıdır. Bu idrak nefhalarını, teneffüs edenler, beş vakti altı yapanlardır. Zikirsiz geçen nefeslerini zayi olmuş bir define diyenlerdir. ALLAH demesini bilenlerdir.

Mısri Hazretleri vaktinde kadı imiş, zengin imiş. Eski zaman usulü abdest alırken hizmetçisi bakır ibrikle su döker, sonra da leğeni dökermiş. Bir gün uşağına, yakında bir kalaycı var. Bunları götür kalaylasın, der. Hem ibrik hem leğen kalaylanır, gelir. Amma ibriğin içerisi yeşil paslı kalmış. İçini kalaylatması için uşağını yine gönderir. Bu defa kalaycı, "Söyle ona, bunun içini düşüneneğine kendi içersini kalaylatsın, gönlü kapkara olmuş" der. Mısri Niyazi bu haber üzerine uyanır. Aman der, ne olursa senden olur, madem ki kara gördün içimi de, parlat diye eline yapıştır.

Hakka giden yolu öğrenmek için o veliye derviş olup yol alır ve bu divanı yazar.

İNCİ- 10 "Ben sizinle beraberim, siz neredesiniz? Ben damarlarınızdan yakınım." Ey âşıklar, Ey sadıklar! Rabbül âlemin hazretleri daha ne söylesin. Koca peygamberimiz ne etsin, bu gaflete bu kadar yakın bir ALLAH'ı ben bu ihtiyar halimle görür gibi oluyorum, ciğerlerimde volkanlar, ağızımda feryatlar, beynimde infilâklar oluyor. Hacı Mehmet Hazmi Hazretlerinin bir şiirinde "Maşûk yüzün tutmuş sana; sen bakarsın gayrı yana" buyurdıkları gibi Hak Teâla Hazretleri damarlarımızdan yakın, daima bize bakar. Gafletle geçen zamanlarımız için binlerce tövbe ve istiğfar.

Bu sarahat karşısında insanlar nasıl birbirlerini öldürürler? Dağa kaldırırılar? Soyarlar? Karaborsacılık yaparlar, hattâ küfrederler? Aleyhde konuşurlar?

"Benim dediğimiz nedir? Takma bir isimden başka neyimiz vardır? Hayvâni ruhumuz çıktıktan sonra bu vücut aslı olan toprağa giriyor. Yak, kes, bir külçe toprak, tehaccür etmiş, nerede o kibir ve azamet? Nerede giyim, kuşam, apartıman, altın, erkek ve dişi iptilâları, içki ve kumar ve bunca zevkler, demek hepsi boş imiş. Bütün duygular ruhun imiş.

Zavallı ruh kendi lâtif âleminden buraya geliyor. Taş ve toprak parçalarından ibaret şu vücuda girip hapsolüyor, nefsin esiri gibi koşar durur. Namazını kılıp orucunu tutanların bir kısmı "oh ibadetimizi yaptık" deyip yine eski hatâlı yollarına avdet ederlerse ne yazık. Çünkü Hakka olan kurbiyetin sonu yoktur. Duran geriliyor demektir. "Hiçbir ilâh yok, ALLAH var" diye zikir edenler ALLAH'dan başka mâbut yok diye diğer bir idrakin zevkine ererler. Daha sonra ALLAH'dan başka mevcut yok diye daha açık bir itirafta bulunurlar. Rabbülâlemin Hazretleri, kullarım çok yakınlığımdan haberdar olup rahatsız olmasınlar diye gafleti halk etmiştir. Bir âmirin karşısında sigara içemiyorumuz, yemekte isek bile hürmeten ayağa kalkıyoruz. Daima

bizimle beraber olan Hakka karşı nasıl yer, içer, eğlenir, yatarız. Yalnız beş duygunuzun şükrü için günde beş defa huzuruma geliniz, diğer zamanlar serbestsiniz buyurmuşlar. Aşkını yenemiyenler mirâç namazı diye altıncı defa el ayak çekildikten sonra huzûri izzete varırlar. Sabaha kadar ağlaşırlar, dertleşirler, zikrederler. Bunlar Hakkın kendilerine "Ey sevgili kullarım! Âlemleri sizin için, sizi de kendim için yarattım" kelâmına muhatap olan seçilmişlerdir. Onlar "Yarabbelâlemin! Dünya isteyene dünyalık ver. Âhret isteyenlere cennet ver. Senin yoluna hepsi feda olsun. Bana sen yetersin Mevlâm!" diye cûş-u huruşa gelirler. Âşik ve mâşûkun aşklarını itiraf ettikleri, seviştikleri, dertleştikleri saat sabah namazına kadar devam eder ve ondan iki saat evvel başlar. Ne mutlu onlara ki ağyarın, kısa himmetlilerin uyandığı saat onlar biraz dinlendiler mi mahremi -harem- sarayı Kibriya olmuşlardır. Herkesin korktukları ölüme onlar "şebiaruz" diye koşa koşa giderler.

İNCİ 11- "İnsan benim sırrımdır. Ben de insanın sırrıyım." Nazarı dikkatinizi şuna çekeyim ki biri diğerinde sır olan bir varlık aynı zamanda diğeri de onunla âşikârdır. Biri diğerinde İKİZ gizlenmiştir mânası çıkmaz mı?

Cenâb-ı ALLAH, mâşûku âzam hazretleri kemaliyle âşikârdır ve bütün sıfatı ilâhiyyesi, efali rabbaniyesi, esmai mütekabilesi faaliyettedir. İcrayı saltanat etmektedirler.

Biri diğerlerinden farklı olarak herkeste bir tecelli vardır. Yalnız kâmil insanda daha bâriz olan fiil, sıfatlar fazladır. Gafil ve cahillerden, zıt sıfatlarını yani celâle, gazaba, küfre, inkâra ait olanları temaşa etmek kabildir. Yalnız bu zıt sıfatlardan yine kendisine sığınmalıdır. (Eûzu bike minke) diye dua etmelidir. Suret perişandır, dağınıktır. Kesret ve mâsiva ismini taşır. Bir kısım taifeler bu çokluktan tenhaya çekilirler (ahrar) nâmını taşırlar. Her şeyden el çekerler. Sonraları bir mertebeye ererler ki, ağyar yok hepsi yâr imiş derler. Hep görünen dost yüzü; ondan ayırmam, gözü, gitmez dilimden sözü. Çağırırım dost dost, aradığım candadır. Canda ve hem tendedir. Bilir iken bendedir, çağırırım dost dost, diye teganniye başlarlar.

Siz beşeriyet icaplarıyla meşgul iken Hak sizin sırrınızdır. Yâni gizlenmiştir. Siz namazda iken bir kul olarak ibadettesiniz. Siz de gizlenene karşısınız. Oruçlu iken siz Hakkın sırrısınız. Bütün gözler, bütün gönüller, bütün ibadetler, bütün dualar size müteveccihdir. Nasıl güvenebiliyor musunuz? Bu sır işine, bu idrake aklınızın tahammülü var mı? Böyle oruç tutulmaz mı? Bu mevkide hiç yemesseniz ne lâzım gelir! Ki emir vardır: "Haddini bil eski kul sıfatlarını takın, gaflet libasına bürün, istirahatine bak." Cihan hep bu aşk badesinin neşesiyle serhoştur. Şarap aynı şarap amma kadehler, mestaneler başkadır. Çerağı aşk da hep bu alevden, aynı nûrdan ateş almışlardır amma duygular kelimeler ifadeler, yanma şekilleri, yakma tarzları çeşittir. Bu tenevvü zâtı vahidin inkilâbı birçok metrebelerden tezahürdür.

Cenâb-ı Mevlâyı bilmek, bulmak, görmek isteyenlere namaz bir vesiledir. İşte ya rabbi sen emretmişdin, namaz kılıyorum, yâni seninle konuşmak istiyorum. Namaz vesilesiyle demek oluyor ki, on bir ay bu ibadet Hakkın hoşuna gidiyor, şimdiye kadar ben sende gizliydim, bir ayda yeme, içme, oruç tut, çünkü bu hâl benim samediyet sıfatımdır. Şimdi de ben aşikâr olacağım, sen gizlen buyuruyor.

İNCİ 12- "Ey nefsi mutmainne rabbine raci ol raziyetten merziyyetten". Ey ibadet yolunda itminanı kalbe erişen nefis! Rabbine rücû et, yâni yaklaş, sende kalan cüz'î bir varlıkla benden razı ol. Kazamdan, kaderimden, hayır ve şerrimden, ki ben de senden hâl ve harekâtından memnun ve râzı olayım. Bu hale gelebilmek için namazı huzûru kalb ile kusursuz olarak kılmağa alışmalıdır sâf olan kalb ALLAH'ın aynasıdır. ALLAH'ın arşıdır. ALLAH'ın evidir.

İnci 13- "Size damarlarınızdan yakınım" yâni sizin benliğiniz yoktur. Benim tecellim ile benim lûtfumla benim nûrumla varsınız, ben nûrumu sizden çektiğim anda cansız bir varlık olarak kaldığınızı düşünmüyor musunuz? Sizden evvel göçenlerde de görmediniz mi?

Size vücut verdim, ruh nefhettim, ömür sermayesi

verdim. Ananız babanız size bir isim taktı. Siz de "ben ne imişim, hep ben imişim" diyerek derhal benden uzaklaştınız, farkında olmadan. Tıpış tıpış yine bana geleceksiniz hangi bir yüzle? Nasıl bir varlık olarak geleceksiniz? Ey gafiller benden ayrılmasanıza, size olan sonsuz sonsuz lûtuflarımla böyle mi mukabele edecekdiniz, diyen rabbimize nasıl cevap vereceğiz?

İnci 14- Velilerden bir çoğu da rabbimiz gibi konuşur: "Benim ALLAH ile olduğum öyle zamanlar vardır ki, o zaman aramızda ne bir melek, ne de nebi Mürsel bulunur" diyorlar. Esasen Haktan başka bir şey yoktur. Sırrını Hakka yakın keşfettiniz mi? Ne sen var, ne ben, bizim gibi beşer olan peygamberler hazaratı zaten bizden evvel gelip Hakta fâni olmuşlardır, devirlerini yaşayıp veda etmişlerdir. Suhufi kitabı, ilmi tevhidi miras bırakmışlardır.

İnci 15- "Ne tarafa dönerseniz Hakkın yüzünü görürsünüz." Güneş, ziyalarını altı cihete neşreder, kendisinden çıkan çizgi gibi nûrlar leşe de konar, çiçeğe de, çamuru da aydınlatır. Hayvanı da, güneş batarken, yâni üzerinde bulunduğumuz arz ona arka dönmeğe başladığın da sanki o ziya hüzmeleri tekrar aslına gider. Şimdi bir çiçek üzerindeki şua lisana gelse de ben güneşim dese doğrudur. Değdiği çiçek de ben güneşim dese doğrudur. O zerrelere ne tarafa dönseler güneşi veya nûrunu göreceklidir. İçi dışı nûr olan insan da eğer kendini var farzederse ne tarafa dönse Hakkın yüzüdür. Kendisi varlığını inkâr etse de hakikati anlamış ve anlatmış oldu zaten. Ondan onun cemalinden başka bir şey yoktur. Vücut âleminden yükselenler için karanlık yoktur.

Peki o zaman kible nedir diyeceksiniz? Kible semboldür, vahdeti tarif eder, Hakkın en sevgilisinin yaşadığı, doğduğu vefat ettiği yer ve civardır. Aman diyen oraya koşar, ibadet eder. Oraya döner, Rusya'ya, Amerika'ya dönmez. Onlar da Cenâb-ı Hakkın mahlûkatı meyanındadır. Onlarda da Hakkın tezahüratı vardır, fakat rabbın dediği Mekke, Medine taraflarındadır. Vücudunuzun dahilinde

haricinde neresi acırsa nazarlarınız ve bütün hisleriniz oraya koşar, mü'min insanlar da dini talim eden sevgiliye dönerler. Kâbe'î mükerremenin dört bir tarafında bulunanlar oraya müteveccihen namaz kılarlarken tasavvur edin ortadan o örtüleri ve taşdan yapılmış mâbedi göğe kaldırın ne göreceksiniz? Herkes karşısındakine müteveccihen secde etmektedir. Madem ki her tarafta Hakkın cemali vardır. Her taraf kible demektir. Siz de gönlünüzde nûr'u Muhammediyi doğduracaksınız, cesedinizi ruhunuzu Resulullah efendimizin varlığında yok edeceksiniz ki herkese kible olasınız.

İnci 16- "Siz ay'ı ondördünde nasıl görüyorsanız, cemalimi de öyle göreceksiniz." Mısri Niyazi Hazretlerinin buyurdukları gibi Cem'î Cemülcem ile feth oldu ebvabı hüdâ.

Gazetelerde hastalıklar hakkında bâzı açıklamalar yapıldıktan sonra esas olarak bir defa da doktordan direktif almanız icap eder diyorlar. Vücut tedavisi hekimin işidir. Ruh tedavisi hakîmin işidir. Ehlinden almak lâzımdır. Balı tarif ile anlamak başka, görmek başka, yemek başka, bal olmak büsbütün başkadır, çünkü akıl ubudiyeti eda etmeyi bilir. Kanunlar maddeler icad eder, fakat gönül bütün çoklukları gizler, toplar, eğer gönlünüz güneş olmuşsa vücudunuz da güneş demektir. O zaman size de âlemleri yaradan, Kur'ân'ın hakikatını kalbinize üfler ve cemalini de bu günden görürsünüz.

İnci 17- "Mü'min müminin aynasıdır."

İnci 18- "Ben bir yere sığmam, mü'min kulunun kalbine sığarım."

İnsan Hilkat Bahçesinde vuslat ağacının son meyvasıdır. Cenâb-ı Hakkın esfeli safiline red ettiği insan en aşağı mertebelerden tahsili kemalat ettiğinde kendisiyle konuşabilecek bir hale gelsin ve o söylesin, inlesin benim bütün sıfatlarımın sonsuz olduğumu, bana âşık olduğumu, doğmadığımı, doğurmadığımı, yemediğimi, içmediğimi, benzerim, mislim, eşim olmadığını, tapılacak ancak ben

olduğumu söylesin diye yarattığını söylüyor.

Cenâb-ı ALLAH yine buyuruyor, ey benim sevgili kulum, sen bana aşık oluyorsun ama sen maşuksun, ben seni sevdim, milyonlarca seneden beri bekledim. Ben sana âşığım, senin gördüğün bu âlemler, senin şerefine yaratılmıştır. Bu keyfiyeti öğren, evvelâ benim sana âşık olduğumu bil, ne yaparsan yap, bu benim için kâfidir. Senin yer değiştirip âşık rolünü oynamana sebep yine benim, ben sende gizliyim, sana bir isim taktım, sana içinde emri veren âşık olan benim, sen kendinde bir varlık tahayyül ediyorsun, ben, sen kaydı doğuyor.

O zaman suretteki gözün, kulağın, idrak gözü olarak benim namütenahiliğimde gaip oluyorsun, ben mülkümde, hay, kahhar, ehad, samet, ALLAH olarak kalıyorum. Kendine lâıyk bir mekân olmak üzere, gönlünü yarattım. Senin için yarattığım varlıklara takılıp kalma, durmadan sağa sola bakmadan yürü. "Mazağelbasar vema tuga" göz açıp kapayıncaya kadar bile onlara nazar etme, ey habibim, ey MUHAMMED'im, sen benim aşıkım, hattâ maşukumsun, senin idrakine, erenlerde öyle ümmetine de aşıkım.

Senin için yarattığım varlıklara iltifat etme, onları senin hizmetine verdim. Sen de benimsin, sana ruhumdan verdim, melekler de senin, ruhumdan yarattım buyuruyor. Birkaç zaman maşuk rolü oynuyorum size, aşkı öğretmek, anlatmak için "damarlarınızdan yakınım" dedim. Daha ne diyeyim? Benden başka varlık yok dedim. Daha ne diyeyim? Mü'min mü'minin aynasıdır dedim. Daha ne diyeyim? Mü'minin biri benim, diğeri sensin. Ne tarafa baksanız beni görürsünüz, dedim. Daha ne diyeyim? Göz ile semaya bak, nokta kadar gördüğün yıldızlara nur ile giden senin gözün değil benim nûrumdur. Güneşin ziyası bile bu kadar sür'ate sahip değildir dedim. Daha ne diyeyim?

Gönül diye isimlendirilen ayna, kâinatı içine alır da, yine boş yer kalır. İnsanın aczi bunu halk edebilir mi? Ben

böyle bir mekânsızım, mekânların mekânıyım, hem bu kadar âlemi göz bebeği dediğiniz bir iğne deliğinden geçirip de gönlünüze sokuyorum, benim, nazargâhım tecelligâhım olan bir yere, onları sokmayın.

Ey insan, sen nesen? Birkaç gün sana yaşamak için mühlet verdim, günleriniz sayılıdır, sizi size âlet ettim. Sizi mükâfatlandırırım, cezalandırırım, melek dedim, cennet dedim, cehennem dedim, şaşırma ey insan, seni yine gönderdiğim yere çekip alacağım. Saltanatımı, hazinelerimi size göstermek istedim. Siz sahip olmak istiyorsunuz, ölüm yok zannediyorsunuz. Verdiğim vücut kuvvetleri azalır, birer birer yine alacağım, niçin benim vücudumun kokusunu almıyorsunuz? Ben semavat ve arzın nûruyum, dedim. Biraz düşünsen bu nûr sensin.

Dilediğim zaman yapar, eder, senden gizlenirim, dilediğim zaman da seni gizlerim, senin bu vücudun benim elbisemdir, mal benim değil mi? Dilersem bu elbiseyi bıçakla yırtarım, dilersem suya atarım, ateşe yakarım, dilersem toprağa gömerim. Dilersem âlemin ağzından sana tükürürüm, dilersem âleme seni baş ederim. Dilersem seni aç, susuz bırakırım, her şey önünde olduğu halde yedirmem, içirmem, dilersem yediklerini nûr, irfan, nûr idrak yaparak sinemde yaşatırım, seni ben de yok ederim ve ben sende var olurum. Anlamadınsa anla, düşün, yeme, içme, bütün ömrünce istersen ye, iç, aç durma, fakat sözlerimi muhakkak anla.

Ey sevgili okuyucularım, anladınızsa hep beraber inciyiz, zat denizinden çıktık, ben bu son inciden bahsederken eridim, takatım kalmadı. Lûtfen biraz da idrakinizi harekete geçirin, sonsuz feyizler ve sonsuz olan incilerin esrarına vakıf olmanızı temenni ederim.

Bu manzum yazılarımızla da şu risalemize son verirken şükürlerimizi eda etmiş olalım.

Kırk yıl evvel bir seher vaktinde peyman eyledim
Aşık oldum hakka evvel sonra, idrak eyledim

Cümle âlemden hamur yaptım temaşa eyledim
Ol hamurdan heykeli adem yapıp seyr eyledim

Nefh edince aşk esansından o adem inledi
Hapşırıp etrafa baktı sonra efgân eyledi
Bir ceset var bir de ruh var hayli efkâr eyledi
İsmi (Âdem) koyunca bir derin (Ah) eyledi

Ruh çekildi ol yok oldu eski Cümbüş kalmadı
Ruh gelince vuslat oldu bunda hasret kalmadı
İşte insan böyle oldu. Yar ve ağyar kalmadı
Var olan ancak hüdadır. Başka varlık kalmadı

Nusret ister ki bu hilkat sırrın herkes anlasın
Ağlamak icap ederse kıyamet ağlasın
(Sen nesen? Bil) anlamaktan başka kârın kalmasın
Halk ile Haktan cüdasın, bunda şüpheden kalmasın

(KÂMİL İNSANA HİTAP)

Âlemleri halk etti hüda maksadı sendin
Her mertebeden gördü, göründü sonu sendin
Senden ki zuhur etti, kemalâtı ilâhi
Eltafıda, ezvakıda hep nâmütenâhi
"Gel, gel" diyemem ben varayım zâtına amma
Sen bende nihan olduğunu söyleyemem ya
"Gel, gel" dediğim aynı hâttadır beni hoş gör
Görmek diledim zâtını amma beni hoş gör
Sen zübtesinin âlemi eflâk ve cihanın
Dilden yedi kat içre vurur nur, cemalin
Her zerrede hüsnün görünür gözlüye el Hak
Gafilleri gördükçe düşer Nusrete feryat

(YA RESULALLAH)

Günden güne efsun oluyor zevkû sürûrum
Bir derdi derun var ki bu dem gitti huzurum
N'olurdu bu gözler görebilseydi cemâlin
Gökte felek, yerde melek der (Bu ne halin?)
Ey serveri Zîşan Resûl Hazreti Ahmet
Rahmet et bana ALLAH için olsun bana rahmet
Bir dide'î Hak bin ile gerçe seni gördüm
Sinemde bir his var ki (Acep doğru mu) derdim
Her hangi yana baksam eğer halk bana doğru
Sen bende mi gizlendin acep, ben sana doğru
Yıllar yılı sen bekler idin, aşık Hakdın
Ey aşk hocası Kur'ân ile sinemi yaktın
İdrak ile iz'an ile ger ismini anşam
Zerrati vücut secde eder didemi açsam
Bir ben değilim, secde eden sinene doğru
Alemde ne var cümle senin hüsnüne doğru
Aşık diyemem ben sana maşuk, cihansın
Hak nûrunu gönlünde bulan canlara cansın
Çok kimseyi gördüm dediler. (Ol bize benzer)
Pek azdı diyen "Nuri hüda" gözleri enver
Biz bir fakiriz, sen ise bir sahibi devrân
Biz echeliz amma, sen ise bir çeşme'î irfan
Acizde ne var? Arzi niyaz, fakrû mezellet
Zatında ise afvü kerem, bir ulu himmet
N'olur göreyim yalvarırım, şemsi cemalin
İdrak ile ben görmedeyim nûr, kemalin
Canlar dönüyor kâbe'î zatında ne halet?
Ey canlara can, nuri samed kalmadı takat
Senden varılır Hazreti ALLAH'a, bilen az
Bir an bile neyse nazarın âteşe yanmaz
Bilseydi eğer halki cihan kıymetini bir
Düzehide de cennette de kalmaya fark bir

SON MERTEBE

Ne ufuk var ki bu âlemde, ne alt var, ne de üst,
Ne de sağ, sol ve ön, arka, diyelim biz "heme ost",
Bu ne âlemdir ilâhî, tek-ü tenhâ bir vücut?
Gözüm ervaha ilişti, bize etmekte sücud.
Şu sefil arzı vücudu bırakıp arşa çıkın,
Gece gündüz demeyip, gönle girip bir bakının,
Gözünün gördüğü her şey, sana bir ayna olur,
Bir cihansın sen, eğer anlar isen, bayram olur.
Gerçe sen dağların üstündesin amma iyi bak,
Kit'alar emrini bekler, seni sevmiş ise Hak,
Ne melek vardır o âlemde, ne iblis ne beşer,
Göre bildin ise Hakkı, sana bin secde değer.
Azamet âleminin sen beyi oldunsa eğer,
Durağın kâbedir artık sana herkes baş eğer.
Bütün âlem dile gelmiş soruyor (sen o musun?)
Oyum amma, bunu bir Hak bile, bir sen bilesin,
Eğer istersen elin ver çekeyim tâ yanıma,
Değişir yerlerimiz, gel bana aslâ acıma,
Eğer aldın ise cânan kokusun durma yetiş,
Dilemez derdine dermân, behey âşık bu ne iş,
Boğazın bir tepesinden bunu Nusret yaza dursun,
Bu gün al sakla kitabını yazın elbette okursun.

(HOCAMA)

Ey: Baka âleminin gamzeli eşsiz güzeli
Gözlerim görmedi diğer seni gördüm görelî
Gamzene kâkülüne gönlümü takdın nideyim?
Asılıp perçemine dideni görmek dilerim
Bakarım aynaya bazen, görürüm sanki seni
Kapanıp secdeye ol dem öperim bil ki yeri

Nerede ol iri gözler ki hüdânın feneri
Bakar amma gülerek, hep görür ALLAH diyeni

Seni hâlâ severim, şemsimizin tek kameri
Beni yaktın sana insan mı desem yâ ki peri

Geçen ömrümdeki on bin seherin tek seheri
Bastiğın toprağı bulsam öperim ben o yeri
Bana Nusret dediler, sana da MUSTAFA Safi
Bana bir gün der isen "gel" gelirim Vallahi

Nerede ol iri gözler ki hüdânın feneri
Bakar amma gülererek, hep görür ALLAH diyeni

Bir zamanım var ki ey sem'î hakikat erleri
Cümle âlem sâf saf olmuş sanki divanımdadır
Gerçi bu dünya hayatı şartlar oldu müşterek
Tâ ezeli ve tâ ebed sırrı, temaşamızdadır

Çok düşündüm, az konuştum, dostlara verdim gıda
Az düşündüm, çok konuştum, aşka oldum müptelâ

Yılların, yüz yılların ahkâmı oldu munkati
Hay ve kayyumun hüdâyı lemyezel canımdadır
Tıflı dil, susmak diler, yârân ise hiç susma der
Gâh susar, gâh söylerim, zira ki fermanımdadır

Çok düşündüm, az konuştum, aşka oldum müptelâ
Az düşündüm, çok konuştum, dostlara verdim gıda

Malikilmülkün huzurundan bir dem ayrılmazam
Verdiler kenzi hâfi miftâhını yanımdadır
Görmeyen dostun Cemâli pâkini göz neylesin
Nusrete bir damla yaş göster ki ihsanımdadır

Çok düşündüm, az konuştum, aşka oldum müptelâ
Az düşündüm, çok konuştum, dostlara verdim gıda

Zâtının deryasına kabil olursa sen de dal
Perdei inkârı kaldır cümle irfânındadır

Nerdedir dil, nerde dilber, nerde mir'atı Cemâl
Sırrı vahdet, bürri-kesret hepsi harmânındadır

Çok düşündüm, az konuştum, aşka oldum müptelâ
Az düşündüm, çok konuştum, dostlara verdim gıda

Noktai nûru Muhammeden cihân oldu âyan
Sen de bul ol noktayı, ilminde, irfânındadır
Beytilahmı terk edüp beytülharama ol revan
Sendedir beytûlmukaddes sanma seyranındadır

Çok düşündüm, az konuştum, aşka oldum müptelâ
Az düşündüm, çok konuştum, dostlara verdim gıda

Belki sen de bir Habibsin, yâ ki mahbûbı cihân
Serveri zîşânı taklid eyle mirâcındadır.
Hep erenler geldi geçti nûri kaldı pâydâr
Sen de ol nûra mukabil çünki Nusret ordadır

Çok düşündüm, az konuştum, aşka oldum müptelâ
Az düşündüm, çok konuştum, dostlara verdim gıda

Hamdım, pişdim, yanıyorum Manzum eserimizi tavsiye ederim.

Aziz okuyucum,

Özet olan şu yazılarımı çok dikkatle oku. Bir dâne'de dallar, yapraklar, çiçekler, meyvalar nasıl gizlenmiş ise, insanda da kemal olgunluk mertebeleri öylece gizlidir.

Kur'ân-ı Kerim, gelmiş geçmiş Peygamberin hayat hikâyeleri ile anlatmak istediği hakikatler vardır. Olgunluk yolunda yürüyen bir insanın da o yollardan ve mertebelerden geçerek son Peygamber olan fahri âlem Efendimizin huzuruna yükselerek ona söz söyler ve onun sözünü duyar, anlar. Kâinatın yaratılışındaki hikmet, olgun bir insanı yetiştirmektir.

İlmin bir çok şubeleri, o şubelerin de mütehasısı, doktoru, ordinaryüs profesörü vardır.

Bütün ilimlerin, inceliklerine vakıf olsanız, ilâhî ilimdeki inceliklere kolay kolay vakıf olamazsınız. Kelime-i Şehadet getirmek, namaz kılmak, oruç tutmak, Hac etmek, zekât vermek, aşk ve hakikat yolunun ilk basamağıdır. Her Müslümanın bu emirleri yapması farzdır, şarttır.

Aşk yolunun hocaları, kılavuzları, âlimleri, her zaman vardır. Fakat azdır. İnsana insanlığını, habibliğini, Hak yolunu öğretecek odur.

Üzerinde bulunduğumuz arzımız da uzaydaki sayısız yıldızlardan biridir.

Olgun insanın gönlü bunların hepsini içinde toplar ve yine boş yer kalır. Kâinatın büyüklüğü karşısında insan vücudu çok ufak kalır. Fakat o âlemde olan her şey insan vücudunda vardır. Meselâ gönül semasında da güneş vardır. Ona Nur-i Muhammedi denir. Ay da vardır, yıldızlar da vardır.

Onlar nurlarını nasıl güneşten alıyorlar iseler, en olgun olan kâmil insan da ay mertebesindedir. Nûrunu Nur-i Muhammedi'den alır. Diğer yıldızlara misâl olan diğer uyanık insanlar da -ilimleri nisbetinde- büyüklü, küçüklü yıldızlar gibi ondan nur alırlar. Belki siz de onlardan birisiniz. Kendinizi bir anda bu ilme veriniz. Derecenizi anlayınız. Kıymetinizi biliniz.

Gâfil, cahil insanların o âlemde yerleri yoktur.

Kitabımıza başlarken Rahman ve Rahim olan Allah'ın ismiyle başladık. Bitirirken de Hamdû sena ederek yine onun ismini analım.

- SON -

Bu yazı ve hizmetlerinden dolayı merhum Nusret babamıza teşekkür ederiz. Ayrıca şu veya bu şekilde kitaba hizmeti geçen her kese de teşekkür ederiz.

Nusret babamızın uzun emekleri neticesinde, oluşturduğu bu eserini, kardeş ve evlâtlarımıza tanıtip, istifadelerine sunmak, bizim için bir vazife idi hamdolsun rabb'ımızın lütfu ile böylece neticelendirmiş olduk, Cenâb-ı Hakk ilgilenenleri nasibdar eylesin İnşallah. T.B.

Kitabın aslından alınarak, uzun bir süreden sonra ki yeniden bu haliyle hazırlanıp bitişi (17/07/2015) Cuma Ramazan bayramının ilk günü.

Terzi Baba Necdet Ardıç.

Terzi Baba Baskısı olan kitaplar.

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı Hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetü'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan Mektebi, "Hakk Yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah (a.s.)
35. Fâtiha Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
41. İnci tezgâhı:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. İsâ Rûhullah (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed (s.a.v.)
67. 67-Mülk Sûresi:
91. Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)

Terzi Baba kitapları sıra listesi

“DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ”

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: “İngilizce, İspanyolca”
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, “Hakk yolu”nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah (a.s.)

25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. 3-Terzi Baba İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtîha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Beled-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. 20-TÂ HÂ Sûresi:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. İsâ Rûhullah (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed (s.a.v.)

62. -4-Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:
65. Reşhett'an bölümler:
66. Risâle-i Gavsiyye:
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-Namaz Sûrereleri:
69. 2-Namaz Sûrereleri:
70. Yahova Şahitleri:
71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
72. İman bahsi:
73. Celâl ve İkrâm:
74. 2012 Umre dosyası:
75. Gülşen-i Râz şerhi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
- 79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
- 80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
- 81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
- 82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
- 83- 2013 Umre dosyası.
- 84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.
- 85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
- 86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
- 87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
- 88- Nusret Tura-Divanı.
- 89- 6-Her şey merkezinde hikâyesi.
- 90- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1) şerhi.
- 91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
- 92- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (2) şerhi.
- 93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
- 94- Mescid-i Dirarr-Kubbet-ul Kara.
- 95- Terzi Baba-(8) (19/53)
- 96- 41-Fussilet Sûresi.
- 97- 2015 Umre dosyası.
- 98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
- 99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.

100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
101- Bosna Hersek dosyası.
102-14-İrfan mektebi ve şerhi-İngilizce.

Altı peygamber serisi:

15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. İsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

Terzi Baba kitapları serisi:

12- 1-Terzi Baba-(1)
39- 2-Terzi Baba-(2)
32- 3-Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
79- 4-Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- 5-Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
86- 6-Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
91- 7-Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
95- 8-Terzi Baba-(8) "19-53"
99- 9-Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.

Bir hikâye birçok yorum serisi.

25. -1-Köle ve incir dosyası:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
34. -3-Bakara dosyası:
61. -4-Bir ressam hikâyesi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
89. -6-Her şey merkezinde hikâyesi.

Dîvanlar serisi:

1. Necdet Divanı:
 2. Hacc Divanı:
 16. Divân (3)
 - 87- Terzi Baba-Îlâhiler derleme.
 - 88- Nusret Tura-Divanı.
-

İbretlik dosyalar serisi:

17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
 23. Değmez dosyası:
 - 81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
 - 94- Mescid-i Dırarr-Kubbet-ul Kara.
 - 98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
-

Mektuplar ve zuhuratlar serisi: Terzi Baba İnternet dosyaları:

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
1-2- 3-4-5- 6-7- 8- 9- 10-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
11- 12- 13- 14- 15- 16-17- 18- 19-20-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar .
21- 22-23- 24-25- 26-27- 28-29-30-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
31-32-33- 34-35- 36- 37- 38- 39-40-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
41- 42-43- 44-45- 46-47-48- 49-50-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
51-52- 53-54-55- 56-57- 58-59- 60-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
61- 62-63-65-66- 67-68- 69-70-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
71-72-73

**Kitaplar devam ediyor şu an Yekün=
(102/73=175)**

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADÎS :
2. VEHB : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'î şerif,
İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve
Sohbetlemizden müşahede ile
toplanan ilim.

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ
Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <**http:// necdetardic. org/**

Veb sayfası: Amerika: <**www.necdetardic.info**>

Veb sayfası: Almanya: <**www.terzibaba.com**>

Radyo adresi (form): <**terzibaba13.org**>
İnternet, MSN Adresi:
Necdet Ardıç <**terzibaba13@gmail.com**
